

FLORIAN GRECEA

PROFESORUL DE DANS

FLORIAN GRECEA

**PROFESORUL
DE DANS**

Roman

Ilustrația copertei
N. NOBILESCU

Colecția SFINX
EDITURA MILITARĂ - 1974

Odată barba perfect rasă, Dinu Vanete se privi cu insistență în oglindă, cercetându-și îndeaproape mai ales ridurile și pungile de sub ochi, după care cu spuma albă a unui „Gordon-spray” își fricționă îndelung obrajii și tâmplele până aproape obosi. O loțiune de „Men’s club” îl învioră însă pe dată și satisfăcut își zise că iată, la cei șaiszeci de ani ai săi, dar fără niciun fel de exagerare, nu s-ar da, de pildă, pe un tânăr absolvent de liceu sau pe un oricare altul din pragul maturității. Unii sunt dispuși să zâmbească, crezându-l prea plin de sine sau lipsit de simțul ridicolului, mă rog, fiecare are dreptul să creadă ce vrea, dar cine e adeptul purului adevăr, al realismului și sincerității, nu poate să nu-i aprecieze ținuta sportivă, mersul athletic, vioiciunea mișcărilor și mai presus de orice aerul de tinerețe și optimism ce-l degajă în jurul său. Și ce poate fi mai convingător decât faptul că, uite, acum, la vârsta aceasta, pe un teren de fotbal, încă mai este capabil de-un dribling „ca la carte” și de o explozantă cursă pe extremă așa cum îl știa întregul oraș cu patruzeci de ani în urmă, când juca la „Gloria“... Eh, ce vremuri! Anii au trecut repede, poate prea repede, dar, ce-i drept, nu se poate plânge, categoric nu, viața i-a stat înaintea ca o grădină plină cu flori din care a cules atunci când a vrut și cât a vrut cele mai încântătoare petale învăluite de lumină... Nu, nu-i poate suferi pe cei ce se lamentează văzând cum se scurg anii ca nisipul dintr-o clepsidră. Ce vor la o adică? Nu știu că totul este ireversibil, că implacabilul destin a hotărât ca drumul vieții să fie singurul fără de întoarcere, deci trăiește-ți fiecare clipă cât mai frumos, cât mai util, încarcă-ți zilele cu bucurii și desfătări dintre cele mai fericite, mai pline ne savoare și lumină. Nu știe cum sunt alții, dar în ceea ce-l privește, se simte plin de putere, de viață, totul îi merge cum nu se poate mai bine, mai ales în ultima vreme...

— Noi siamo zingarelle... noi siamo zingarelle... începu el să fredoneze cunoscutul cor din „Traviata” lui Verdi, în timp ce se pieptăna, având grijă sa-și smulgă ici, colo firele de păr alb ce-i apăreau tot mai multe după fiecare noapte. Va să zică domnul e gata! Finita

Se mai privi pentru ultima oară în oglindă, apoi își aranjă articolele de toaletă, rânduindu-le frumos, pe suportul de cristal, după care se gândi să iasă din baie. Dar nu făcu decât doi pași, că telefonul instalat pe o măsuță în dormitor începu să sune prelung și repetat ca un săcâitor semnal de alarmă. Instinctiv, își strânse pijamaua la piept și

târșindu-și papucii din piele alergă spre camera cufundată încă în întuneric, deoarece nu ridicase storurile la ferestre. „Cred că e Maria, își zise, gândindu-se la subțirica, dar tulburătoarea vânzătoare de ceasuri și bijuterii din magazinul aflat sub conducerea lui și căreia de vreo câteva luni îi făcea o asiduă curte. A acceptat și-mi comunică ora... Excelent! Nu, nici nu se putea altfel... A înțeles dragostea mea sinceră, curată și acum...”

Cu aceste înflăcărate gânduri ridică receptorul și-l duse la ureche.

— Alo, domnul Dinu Vanete?

— Eu în persoană...

— Bună dimineața, spuse o voce baritonală de la celălalt capăt, al firului. Profesorul Dimitriu vă deranjează. Mă scuzați, sunt cam matinal, dar împrejurările...

— A, dumneavoastră! se miră Vanete și fără să lase receptorul, luă de pe măsută o țigară, scăpără bricheta și o aprinse. Nu m-ați deranjat în niciun fel, nu dormeam, cu toate că fiind duminică, aș fi putut lenevi mai mult în pat. M-am sculat însă mai de mult, tocmai am terminat cu bărbieritul.

— Deci tot v-am deranjat...

— V-am spus că nu. Vă rog... vă ascult...

— Vă telefonez în legătură cu statueta ce-o am la dumneavoastră, la magazin. Aș vrea să trec în dimineața asta cu un fotograf să fac câteva poze...

— Poze? râse Vanete slobozind fumul către tavan. Dar ce, măritați zeița aceea sau...

— Îmi trebuie pentru o comunicare științifică ce vreau s-o fac la București, ca argument vizual al relatărilor mele. Până ce voi prezenta obiectul mai e timp, așa că...

— Mă rog...

— Aș fi venit mâine, e luni, zi de lucru, nu v-aș fi deranjat tocmai azi, duminica, urmă profesorul, dar ca la orice început de săptămână e aglomerație în magazin, sînteți ocupat și apoi, să fiu sincer, nici n-aș vrea să atrag atenția vânzătorilor, cu atât mai mult a clienților...

— La ce oră doriți să veniți cu fotografatul?

— Când hotărâți dumneavoastră...

— Acum este ora nouă fără zece, spuse Vanete luând ceasul brățară de pe măsută și încercând să-i privească cadranul prin întuneric. Pe la unsprezece e bine?

— E foarte bine, acceptă profesorul. Vă aștept în fața magazinului. Vă mulțumesc foarte mult și vă asigur că voi fi punctual...

Profesorul Alexe Dimitriu, om trecut de șaptezeci de ani, era o celebritate științifică a orașului, necontestată de nimeni, dar nici evidențiată îndeajuns de către oficialități spre a pune în valoare tot ce agonisise el cu îndărătnică pasiune într-o viață de om. Încă de tânăr,

apoi de pe timpul când zi de zi preda elevilor de la cele două licee istoria, dar mai cu osebire acum, în anii de pensie, el adunase în adevărate colecții tot ceea ce, poate, un ins neavizat ar fi socotit strădania lui o simplă joacă demnă de distracțiile unui copil. În cele trei camere ale sale, din modesta-i locuință aflată undeva în marginea urbei, odăi transformate cu timpul și prin forța lucrurilor în muzeu, puteai vedea, de pildă, sute de ceasuri, de la cele mai variate forme și sisteme folosite în trecut și până la cele mai moderne din zilele noastre, apoi zeci de călimări, nelipsind nici chiar modelul ce-l purtau grămăticii la teșcherea chimirului din piele sau cele din cancelariile domnești, lângă ele lulele de diferite mărimi și lucrături, instrumente muzicale rudimentare, monezi, feștile din pământ ars, din bronz și alamă, rame de ochelari, într-un cuvânt tot ce socotise el că ar prezenta interes și i-ar pasiona pe cercetători să cunoască evoluția unora dintre obiectele necesare omului. Cunoscându-i-se faima profesorului pensionar, nu-i de mirare deci, că într-una din zile, nu cu mult timp în urmă, venise la el un bătrân țaran dintr-o comună nu prea îndepărtată de oraș și-i oferise o mică statueta din metal galben, nu mai mare decât înălțimea unei cărți obișnuite și pe care spunea că o găsisese în timp ce săpase un puț la vreo zece metri adâncime. Statueta înfățișa o femeie cu un giulgiu pe cap și palmele încrucișate pe piept, capul fiindu-i puțin plecat ca în timpul unei rugăciuni. Bucuros, profesorul îi oferise țaranului drept recompensă câteva sute de lei și chiar în după-amiaza aceea s-a și apucat de lucru, îndepărtând de pe statueta impuritățile ce-i acopereau o mare parte din forme. După câteva clipe nu mică i-a fost mirarea când a văzut că are de-a face cu un obiect din aur curat, masiv, ce cântărea nici mai mult, nici mai puțin decât trei kilograme și patru sute de grame. „O adevărată comoară! exclamase el surprins, cu ochii aprinși de o neascunsă bucurie. Dincolo de valoarea ei materială imensă, categoric are și o valoare istorică. O voi preda statului, dar până ce voi sfârși cercetările în jurul ei, cred că nu e bine s-o țin acasă. Prudența e mama înțelepciunii, spune un proverb, așa că am s-o țin undeva unde să nu-mi dea dureri de cap. Mai știi ce derbedeu, aflând despre această piesă, vine noaptea peste mine în casă și pe lângă toate îmi mai ia și viața?” Căutase, chibzuise, și până la urmă socotise că cel mai sigur loc în care statueta ar sta în deplină siguranță n-ar fi altul decât safe-ul magazinului „Central”, în care se țin bijuteriile aflate în vânzare. Îl cunoaște foarte bine pe responsabil, pe Dinu Vanete. Înainte de a se muta la blocuri, acesta îi fusese vecin mulți ani de zile, socotindu-l drept unui din prietenii lui. Așa că nu mai stătuse pe gânduri și-i ceruse acestuia sprijinul. „Cu plăcere, cu plăcere, aduceți piesa la mine, din safe-ul magazinului nu se clintește nici măcar un ac de cravată! îl asigurase binevoitor Dinu Vanete, dornic să vină în ajutorul

bătrânului profesor. Chiar mă supăr dacă mă ocoliți...” așa că omul nu mai stătuse pe gânduri, ci după două zile venise cu statueta într-o cutie de carton și o depusese personal în safe-ul aflat undeva la subsolul magazinului și către care nu puteai pătrunde decât după ce mai întâi treceai printr-o ușă masivă din fier forjat. După aceasta, profesorul plecase încântat că rezolvase favorabil securitatea importantei piese istorice, mulțumindu-i de zeci de ori inimosului responsabil care se arătase atât de binevoitor întru a-l ajuta. „Om simplu, dar pâinea lui Dumnezeu! își spunea bătrânul colecționar gândindu-se la Vanete. Pe lângă necazurile magazinului, acum s-a mai încărcat și cu grija statuetei mele!”

Dinu Vanete ridică storurile la ferestre și deodată lumina acelei dimineți de vară inundă camera dormitor. Deschise ferestrele să intre aer curat și grăbit să nu întârzie, se apucă să facă puțină ordine în încăpere. Strânse pijama, cearșaful și pledul, scutură scrumiera, șterse praful de pe studio, de pe televizor și radio, trecu cu cârpa și peste ramele tablourilor, după care hotărî să se îmbrace. Era singur, divorțase de soție în urmă cu zece ani, femeia fiind o fire extrem de geloasă, prilej de nenumărate și îndelungate discuții cu și fără teme, așa că omul se gospodărea acum cum putea, socotind că îi este puțin greu, dar liniștea într-un cămin este mai presus de orice. Chibzuit, calculat, dar un zgârcit când era vorba de propriile-i plăceri, strânsese bani și-și construit un apartament compus din două camere, hol și bucătărie, o mobilase cu gust, fără însă a renunța la ideea lui mai veche de a avea și mașină. Așa că și-a cumpărat un Trabant cu care duminica face excursii prin împrejurimi, bineînțeles nu singur (asupra relațiilor lui sentimentale afișa o discreție desăvârșită), simțindu-se destul de bine, chiar fericit pentru strălucita situație ce reușise să-și aranjeze. Unele zvonuri aminteau că ar mai avea și o frumușică sumă la C.E.C. Însă el nu a pomenit niciodată, nimănui ceva despre acest lucru, ce rost are să te destăinuiești unuia și altuia? „Mi-a plăcut să muncesc dom’le, de mic mi-a plăcut să muncesc! spunea el cui se nimerea, îndată după ce cumpărase mașina și asta mai mult pentru a închide gura bârfitorilor. Am fost băiat de prăvălie la patron, într-un timp am crezut că fac bani cu fotbalul, dar mingea a rămas o simplă distracție a tinereții, așa că m-am așezat pe treabă. Și m-am angrenat în comerț, Uite-mă după aproape patruzeci de ani de meserie la tejghea, astăzi sunt responsabil de magazin. Și nu-i rău deloc. Pot spune că am dus-o și o duc foarte bine!”

Odată treaba terminată, privi pe fereastră. Cu toate că era vară, afară era o zi ca de toamnă, cenușie, ploua mărunț ca prin sită, cerul se arăta leșios și sumbru. Timpul acesta îl cam indispucea pentru că nu știa cum să se îmbrace, în orice caz intenționa să treacă pe la

Maria, fermecătoarea lui vânzătoare care-i promisese că-i va telefona, dar poate că renunțase, iată a trecut de mult ora stabilită și n-a dat încă niciun semn de viață. În orice caz, pentru această vizită, ca întotdeauna, trebuia să-și pună un costum mai deosebit, o haină bine croită, un pantalon călcat, o cravată asortată, într-un cuvânt, eleganța unui bărbat îi poate asigura acestuia cât de cât un succes așteptat. Deschise, așadar, ușile șifonierului, își privi îndelung șirul de haine și până la urmă alege un costum gri închis, pe care nu-l mai îmbrăcase de multă vreme și care știa că-l prinde destul de bine. Luă apoi balonzaidul, pălăria, încuie și coborî scările blocului. În fața intrării câțiva copii băteau o minge cam dezumflată și, atent, se feri din calea lor ca nu cumva să fie murdărit cu stropi de noroi. Cu cheile mașinii în mână, se îndreaptă apoi spre locul de parcare al Trabantului. Mașina, cam prăfuită, cum venise cu ea aseară din cartierul unde locuia Maria, stătea acum posacă și sărăcuță, aliniată între celelalte turisme mai arătoase și care sclipeau de curățenie. „Nu-i chiar un hârb, dar nici de mine nu mai face, își spunea Vanete descuind portiera. Ehe, peste un an, doi știu eu ce volan țin în mână!“

Puse contactul, porni motorul, debraie și cu un imens sul de fum negru în urmă-i, zdrăngănind să-și dea duhul, Trabantul trecu printre blocuri și ieși la drumul principal ce ducea spre centrul orașului.

Vanete conducea atent, dând prioritățile de rigoare, strecurându-se cu grijă printre alte mașini, mai ales că mâzga de pe asfalt făcea uneori Trabantul să patineze. Nu se culcase târziu, la puțin timp după miezul nopții, dar se simțea obosit, cu toate că baia de dimineață îl mai înviorase cât de cât. Aseară, poate s-ar fi culcat mai devreme, dar invitația a fost atât de tentantă, încât n-a putut-o refuza, mai ales că venea din partea îndrăgitei lui vânzătoare, Maria. „Dom’le Dinu, insistase ea sâmbătă dimineața, vino la bar, să știi că mă supăr dacă nu vii, vreau să vezi ceva, o surpriză, le-am chemat și pe fetele de la celelalte raioane, vino și ‘mneata, pe cuvânt n-o să-ți pară rău!“ Bar în orașelul lor? Da, bar. De câteva zile, afișe multicolore fuseseră prinse pe ziduri sau puse la vedere prin vitrinele magazinelor și nu puteai trece pe lângă ele, fără ca chemările lor să nu-ți atragă atenția.

T.A.P.L. loco

*anunță onor clientela că sâmbătă 13, ora 21,
se va deschide în piața Libertății*

BARUL COLORADO

Muzică, antren, veselie, numere de atracție

Vor face senzație celebri dansatori

MEYRA și FERNANDO

veniți direct din București

Vinuri alese, vischi, coniac, servicii de înaltă clasă

Este de la sine înțeles ce aglomerație a putut fi aseară în fața noului local. Dar Dinu Vanete, fiind unul dintre cei mai cunoscuți în lumea comercială a orașului, s-a putut strecura cu ușurință, ocupând un loc la o masă mai centrală, chiar în fața ringului de dans. Și de cum s-a așezat pe scaun și și-a rotit ochii în jur, la lumina discretă a lampionelor a putut distinge la mesele vecine câteva personalități de seamă ale urbei pe care le-a salutat cu o eleganță de loc reținută: directorul Băncii cu soția, maiorul Stănescu, comandantul Miliției-oraș cu doi prieteni, bătrânul farmacist Frangulea ce-și pregătise și-un binoclu, însoțit, spunea el, de-o nepoată, studentă, venită pentru câteva zile în oraș, apoi doctorul Crișan, directorul spitalului cu soția, câțiva tineri ingineri de la exploatarea carboniferă din apropiere, într-un cuvânt toți cei care dintr-un motiv sau altul, dar în primul rând din curiozitate, veniseră să vadă primul bar deschis în micul lor orașel în care un cinematograf, două restaurante, o casă de cultură la care când și când, o dată pe an, mai poposea câte un turneu teatral, un stadion periferic, cam neîngrijit și un mic bulevard umbrat de castani erau cam toate distracțiile sau prilejuri de recreere ce se puteau oferi celor ce doreau pentru o seară să renunțe la ecranul televizorului sau la obișnuitele vizite între familii.

— Singur, singurel dom'le Vanete? observase farmacistul în timp ce cu bricheta îi oferea un foc frumoasei lui nepoate. Cum e posibil, tocmai dumneata...

— Nu-i duce grija, tovarășe Frangulea! intervenise maiorul Stănescu, râzând, de la masa de alături. Un șef de magazin știe întotdeauna să se... aprovizioneze!

Vanete le zâmbise îngăduitor, puțin jenat, în orice caz se simțise măgulit de cuvintele ofițerului de miliție și drept răspuns le arătase scaunul gol de la masa sa, făcându-le un semn și asigurându-i că în curând va fi și acela ocupat. De către cine? Vor vedea ei...

Dar iată că timpul trecea, ospătarii îmbrăcați în haine de culoarea muștarului, cu revere de mătase neagră și pantaloni tot negri au început să mișune printre mese, luând comenzi, servind consumatorii, se auzeau pocnetele dopurilor de la sticlele de șampanie, clinchetele paharelor și peste murmurul scăzut din local, orchestra formată din cinci chitariști, a început să atace o muzică beat, zgomotoasă și stridentă încât îți măcina nervii. Vanete, neliniștit s-a tot uitat prin sală, fixând mai ales ușa centrală, așteptând-o, după câte a înțeles, pe frumoasa lui vânzătoare de la magazin, dar aceasta nu se arăta în niciun fel. Să evite o situație ridicolă și în același timp penibilă, când toți mâncau și el stătea ca un școlar pedepsit, a comandat chelnerului un Cinzano și un mic aperitiv, atrăgându-i atenția că mai așteaptă pe

cineva și va servi masa mai târziu. Și tocmai când sorbea din licoarea cu gust dulceag-amărui, pe ringul de sticlă colorată, luminat dedesubt de becuri puternice, a apărut un ins în haine negre de seară, cu un minuscul microfon în mână. În aceeași clipă, orchestra a dat un semnal de atenție, zdrăngănind prelung chitarele, iar insul s-a întors către instrumentiști cerându-le să meargă cu semnalul mai „piano”. După aceea a anunțat patetic, cu voce gravă:

— Stimați consumatori, conducerea TAPL loco vă spune bun venit în noul nostru local. În astă-seară, de inaugurare a noului bar, în cadrul programului artistic, vă prezentăm numărul nostru de atracție: frumoasa dansatoare Meyra și distinsul ei partener Fernando din București!

Zicând acestea, prezentatorul s-a retras discret, orchestra a intrat forte, cu o melodie modernă de dans, becurile de sub podiumul de sticlă al ringului au clipit de câteva ori, s-au aprins deodată două reflectoare de urmărire și în pași ușori, cei doi artiști și-au făcut apariția, sub ropotele de aplauze ale întregii săli. Ea, într-un maieu complet alb, ce se mula perfect pe trupu-i subțire ca o nuia, desculță, cu părul negru strâns într-o diademă argintie, el suplu, în maieu albastru, cu mijlocul înconjurat de-o centură aurie, amândoi plini de grație și dezinvoltură. Și atunci, în sală parcă a încremenit totul, ospătarii au înțepenit care pe unde se aflau, furculițele au fost așezate încetișor lângă farfuriile, paharele au rămas să se odihnească, goale sau pline, așa cum le surprinsese apariția celor doi dansatori. Bărbații s-au așezat mai bine pe scaune cu ochii ținți către ring, femeile au început să-și facă semne discrete, era evidentă invidia ce-o arătau Meyrei, farmacistul își regla mereu ocularele binoculului, iar Dinu Vanete, complet năucit, aproape că-și înfipsea unghiile în carne să se dezmeticească, fiindu-i imposibil să-și creadă ochilor cele ce vedea: Meyra semăna perfect cu dulcea și fermecătoarea lui vânzătoare, al cărei scaun la masă continua să rămână gol, în timp ce el își pierduse orice răbdare așteptând-o. „Dom’le ce asemănare! Își vorbea de unul singur, tot frecându-se la ochi, jenat de lumina strălucitoare a ringului. Leit ea!”

În acest timp, balerinii își continuau dansul, însoțiți când și când de nenumărate aplauze. Figurile, piruetele, ritmul mișcărilor, totul demonstra măiestrie, siguranță, o bună pregătire artistică. Apoi el s-a retras pe neobservate în penumbra ringului și ea a rămas să întruchipeze, în dansul următor, sentimentele unei tinere fete cuprinsă de visul dragostei. Grațiile Meyrei, felul cum își unduia corpul și mișca brațele, sublinierile propriilor sentimente prin ușurința cu care parcă aluneca pe ring, electrizase întregul local. Cel puțin Dinu Vanete era de-a dreptul amețit.

— Dom’le Frangulea, s-a întors el către farmacist, dă-mi te rog

pentru o clipă binoclul dumatle!

— E superbă, Dinache! a zâmbit farmacistul întinzându-i-l. Nu mă lipsi mult de plăcerea de a o admira...

Vanete a privit cu insistență, s-a mai frecat la ochi, iar a privit și mut de uimire a înapoiat binoclul farmacistului, fără să scoată un cuvânt. „Nu, cred că m-am ramolit de tot! Își spunea plin de nedumerire. Aș paria pe orice că e Maria!“

După puțin, Fernando a revenit în ring și a continuat un nou dans, de astă dată spaniol, sau cel puțin în ritm spaniol, după care perechea de balerini, în aplauzele entuziaste ale întregii săli, s-a retras. Îndată luminile s-au reaprins, orchestra a continuat să cânte în timp ce murmurul sălii a început să crească. Și tocmai când, tulburat, Vanete chema ospătarul să-i mai comande un Cinzano, printre șirurile de mese și-a făcut apariția Maria, surâzătoare, cu ochii ei negri ștregari, într-o rochie albă, călcând ușor și făcând semne de bun găsit cu mâna. S-a apropiat, Dinu Vanete s-a ridicat imediat de la masă și i-a prins făstâcit mâna sărutându-i-o, după care a poftit-o să ia loc.

— Cum?... dumneata?... a șoptit el încă pierdut, și a arătat cu capul, către ringul de dans. De când?... nu, nu mai înțeleg nimic... pe cuvânt dacă pot pricepe ceva...

— Surpriza mea, a zis Maria așezându-se sub privirile admirative ale celor din jur, mai ales ale farmacistului și ale comandantului miliției-oraș.

— Dar cum este posibil? zău, sunt complet zăpăcit.

— Destul de simplu. Urmam niște lecții de dans, dacă vă amintiți, la Casa de cultură... În ultima vreme a venit un nou profesor de la București, cel cu care m-ați văzut pe ring și m-a convins să dansăm într-un program artistic seară de seară aici, la bar, unde să apărem sub cele două nume... E ceva nelalocul lui în toată chestiunea asta?

— Nu... dar... în orice caz vă felicit... vă felicit...

După o clipă, Vanete plin de sine a aruncat o privire discretă în jur. Toți ochii erau ațintiți asupra mesei sale, mai ales asupra frumoasei dansatoare care continua să atragă atenția tuturor. Și de ce n-ar recunoaște, omul se simțea într-al nouălea cer că stă alături de fermecătoarea balerină ce-i fascinase pe toți cu dansul ei. Așadar, cine mai putea fi că el? Ce n-ar fi dat, de pildă farmacistul să fie în locul lui? Sau oricare altul dintre bărbații ce în mod sigur îl invidiau în clipele acelea? „Mare noroc am-avut că am angajat bobocul ăsta de fată la magazin, își spunea el satisfăcut. Frumoasă, talentată, dacă mi-ar accepta și dragostea pot zice că-s cel mai fericit om din lume!“

— Cum am dansat? a întrebat în șoptă Maria, aplecându-se puțin peste masă. A fost bine?

— Extraordinar! Superb! nu și-a reținut admirația Vanete. Nu știam că o salariată a magazinului meu are atâta talent.! Felicitări! Sincere

felicitări!...

Nu după multă vreme a venit la masa lor și Fernando, partenerul de dans al Mariei. Căuta pe cineva și s-a oprit câteva minute să schimbe două vorbe cu fata, după care a plecat și s-a așezat la o altă masă împreună cu câțiva bărbați și femei pe care pesemne îi cunoștea de mai multă vreme.

— El este profesorul dumitale de dans? a întrebat plin de curiozitate Vanete, privind în urma bărbatului înalt și suplu ce se strecura cu dezinvoltură printre mese. Parcă așa am înțeles...

— Da, el...

— E străin?

— De ce să fie străin?

— Păi... Fernando, după nume așa se deduce...

— Da, de unde! a zâmbit Maria, sorbind cu delicatețe din paharul cu Cinzano pe care un ospătar atent la semnul lui Dinu Vanete numai ce-l adusese. Îl cheamă Ferdinand, Ferdinand Pasăre, cam bizar, e drept, dar ăsta-i numele lui...

— Și cum de a ajuns în orașelul nostru?

— A fost, după câte mi-a spus, instructor de dans la ansamblul unei mari întreprinderi din București. A plecat de acolo din pricina unor neînțelegeri în privința salariului și s-a angajat aici, la Casa de cultură...

— E bun dansator, a ținut să remarce Vanete. Știe meserie...

— E dintr-o familie de artiști. Cu zeci de ani în urmă tatăl și mama au dansat într-un cabaret, apoi în pauze la diferite cinematografe. Se spune că ar trăi acum prin Canada... Și el, a primit un angajament pentru străinătate, să danseze la un bar...

— Deci Meyra și Fernando! a râs Vanete mângâind mâna fetei cu o anumită gingășie, atent să nu-l vadă careva din jur. Nu mi-am închipuit altceva decât că avem de a face cu doi balerini străini...

— Ideea a fost a unuia din conducerea T.A.P.L., mi se pare tovarășul Cristache, altfel, zicea el, nu prea vine lumea dacă știe că artiștii sunt din orașelul nostru. L-am înțeles. La insistențele domnului Pasăre am semnat un contract și asta-i! Ce să fac în timpul liber, seara? Și-apoi și lecțiile acelea ce le-am luat la Casa de cultură trebuiau să aibă un scop, nu?

— Evident! Dar cu timpul o să se afle că amândoi sunteți români get-beget...

— Lumea nu ne prea cunoaște, a ținut să precizeze Maria. Profesorul de-abia a venit, iar pe mine cine să mă știe de acolo dinapoia teighelei din magazin? Și-apoi, după un timp, dacă dansul place și clientela barului e mulțumită, puțini vor fi aceia care s-or mai interesa de originea noastră. În definitiv, dansatori buni pot fi pe tot pământul, ce contează originea? Nu suntem tot oameni, nu avem

același talent?

— Asta așa e! a convenit Dinu Vanete.

O plăcea mai de mult pe fată, cum i s-a făcut recomandarea a angajat-o imediat, ulterior rămânând chiar încântat că propunerile lui, seara să ia masa împreună la un restaurant, să facă o plimbare cu mașina la un camping în apropiere, sau să o viziteze când și când acasă, n-au întâmpinat un refuz; dimpotrivă, fata arăta a fi primit totul cu multă amabilitate și bunăvoință, însă în cadrul unor limite pe care, de fiecare dată, Maria ținea cu tot dinadinsul să le precizeze, avându-se în vedere faptul că avea un logodnic plecat pentru un an cu o echipă de tehnicieni petroliști în Iran, cu care la întoarcere vroia să se căsătorească.

— Domnule Vanete, mă înțelegeți, n-aș vrea ca în orașelul ăsta unde se aude tot și se vede tot să înceapă să se bârfească pe seama noastră. Ce-ar zice părinții lui Gigi?

— Evident, evident!

— Îmi face plăcere să fiu în compania dumneavoastră, de ce nu aş recunoaște-o, sunteți un om agreabil, distins, manierat, plin de amabilitate, dar... știți... totul cu o limită... Țin foarte mult la Gigi...

— Evident... evident...

Dinu Vanete nu forța lucrurile cu speranța că totuși într-o zi, fata copleșită de atențiile lui, de dragostea lui, va ceda și-și va da seama că-și poate aranja o situație mai strălucită lângă un ins ca el, cu apartament, mașină, fără să mai vorbim de faptul că aproape o divinizează, decât lângă unul care umblă de colo până colo, cheltuie banii pe te miri ce, toată afecțiunea se rezumă la niște scrisori, fără să mai vorbim de faptul că nici nu prea știi cu cine-și împarte nopțile prin îndepărtatele părți ale lumii...

— Ne-am jurat credință, domnule Vanete...

— Evident... evident... Cât se poate de firesc...

Când programul de bar a fost pe sfârșite, Dinu Vanete a condus-o pe Maria acasă cu mașina, undeva într-un cartier mărginaș, stabilind ca în dimineața aceasta să-i facă o vizită. Vor bea obișnuita cafea în doi, se va duce la magazin, se va întâlni cu profesorul pensionar, va rezolva ce este de rezolvat, după care se va întoarce, o va lua pe fată după cum au plănuit și vor face o plimbare în afara orașului, pe drumul din pădurea Stăniceștilor. În liniștea codrului, la o masă a cabanei, alături de fermecătoarea Maria, nu poate fi decât o dumnezeiască desfătare!

2

Când Dinu Vanete opri mașina în fața magazinului „Central”, de pe artera principală a, orașului, o mulțime de oameni ce se agita

îmbulzindu-se în spatele curții interioare a imensei clădiri îi atrase atenția. Ce să se fi întâmplat? Zărind și mașina miliției parcată peste drum, înțelese fără greutate că la mijloc e ceva grav și căută să coboare cât mai repede. Dar nici nu apucă să încuie portiera, că-i și ieși în cale profesorul pensionar Dimitriu, un bătrân slab și înalt, cu barbișon, monoclu și nelipsita-i umbrelă în mână.

— Bună dimineața! îl întâmpină amical Vanete băgând cheile în buzunar și aranjându-și balonzaidul care se cam șifonase. Ce s-a întâmplat dom'le profesor?

— Vă referiți la mulțimea din spatele magazinului?

— Evident...

— Cineva a descoperit acum un ceas, în curtea luminatorului din spate, cadavrul unui om...

— Ce vorbești, domnule! rămasese mirat Vanete fără să mai facă un pas. Păi cum? Al cui e cadavrul?

— Se zice că ar fi al fostului magistrat Titus Soreanu, administratorul blocului de vizavi...

— Dar cine și pentru ce l-a omorât?

— Nimeni nu știe nimic, înălță din umeri Dimitriu. Nevastă-sa spune că azi-noapte, în timp ce împreună cu bărbatu-său scriau listele cu cheltuielile de întreținere pentru locatari, magistratul ar fi zărit o umbră cățărându-se pe scara de incendiu din luminatorul din spate al magazinului. A ieșit să vadă ce este și nu s-a mai întors. Nevastă-sa a bănuir la început că, după obiceiul lui, bărbatu-său iar a inventat ceva numai ca, scăpat de sub supravegherea ei, să fugă până la bodega din colț și să tragă câteva rachiuri pe gât... Dar uite că până la urmă s-a întâmplat cu totul altceva...

Surprins de cele petrecute, dar mai ales intrigat la culme, Vanete nu-l mai ascultă până la capăt pe profesor și grăbind pasul se amestecă de îndată în mulțime să vadă personal despre ce este vorba. Doi subofițeri de miliție încercau să facă ordine, îndemnând curioșii să părăsească interiorul curții și să-și vadă de treburi sau să treacă pe trotuarul celălalt. O anchetă nu se face în îmbulzeala mulțimii, sub întrebările insistente ale unuia și altuia, printre îmbrânceli și ghionturi. Un fotograf, urcat pe un scaun, ridicat asemenea unei statui peste capetele celorlalți, își scăpară la intervale scurte blitz-ul, făcând poză după poză, cu o repeziciune care uimea.

— Tovarășe căpitan, fac și scara de incendiu?

— Și...

— Și geamul spart de sus...

— Tot... Și nu uita, încă o dată poziția cadavrului...

Vanete îl recunosc pe dată și pe procurorul Vasiliad, un ins scund și îndesat, îmbrăcat într-un pardesiu gris, cu ochelari fumurii și pălăria trasă adânc peste ochi, stând de vorbă cu medicul legist Pandelescu,

un bătrânel subțire și delicat, cu o servietă galbenă sub braț.

— A venit! se auzi dintr-o dată careva strigând în mulțime și toți întoarseră capetele. A venit, nu mai telefonați...

— Cine a venit, dom'le?

— Tovarășu' responsabil al magazinului...

Dinu Vanete înțelese că era vorba despre el și că era așteptat. Fără să-și piardă cumpătul, totuși surescitat, își făcu loc să vină mai în față, îmbrâncit de unul și de altul, încât aproape că era să rămână fără balonzaid. Văzându-l, căpitanul de miliție mai spuse vreo două vorbe fotografului, după care îi ieși în întâmpinare și se prezentă:

— Căpitanul Dicu de la miliția-oraș. Tovarășul Vanete?

— Eu în persoană, spuse Vanete, mai mult bâlbâindu-se.

— Vă rog buletinul dumneavoastră.

— Pentru ce? întrebă responsabilul magazinului și începu să-și descheie cu degetele tremurânde nasturii balonzaidului. N-am făcut nimic, nici nu știu despre ce este vorba. Abia am venit. Dealtfel, mă cunoaște și tovarășul procuror Vasiliad, și tovarășul doctor Pandelescu...

— Și eu vă cunosc. Totuși, așa cer formalitățile. A avut loc o crimă, probabil cu intenție de jaf în magazin, și trebuie să anchetăm. Dealtfel v-am telefonat și acasă, n-a răspuns nimeni...

— Da, plecasem. Tocmai veneam aici, aveam o întâlnire cu profesorul Dimitriu...

— Cel cu muzeul personal de antichități?

— Cu dumnealui...

— Întâlnire unde?

— La magazin, v-am spus...

— Pentru ce? În ce scop?

— Are la mine în păstrare o statueta de aur, vroia s-o fotografieze...

În acest timp, un plutonier de miliție se apropie și șopti ceva căpitanului. Ofițerul îl privi atent pe Vanete, apoi întrebă:

— Aveți un Trabant, mașina dumneavoastră?

— Da...

— Unde ați fost aseară începând de la ora 23?

La barul Colorado...

— Cu mașina?...

— Da, cu mașina.

— Precis?

— Foarte precis. Am stat la o masă alături chiar cu tovarășul comandant al miliției orașului, maiorul Stănescu. Am schimbat și câteva vorbe cu dumnealui, poate să confirme. Mai era acolo farmacistul Frângulea...

— La ce oră ați părăsit localul?

— Foarte târziu. În orice caz după orele două noaptea... Când am

ieșit, a ieșit și tovarășul maior Stănescu. Mașina dumnealui era parcată lângă a mea...

— V-ați dus acasă?

— Nu. Mai întâi am condus-o în cartierul Cărbunari pe domnișoara Maria Cazacu, una din salariatele mele, care a dansat la local și apoi a luat masa împreună cu mine...

— Aveți vreo defecțiune la mașină?

— Nu, niciuna...

— Lampa stop din spate dreapta e spartă. S-au găsit resturi de celuloid roșu chiar aici, lângă trotuar și ele corespund exact cu ce a mai rămas la mașină. În timpul unei manevre, mașina a fost lovită de tamberonul unui gunoier. Omul dormea puțin cherchelit chiar pe treptele de la intrarea magazinului...

— Nu se poate! făcu Vanete ochii mari și simți pe data ca-l cuprinde amețeala. N-am niciun stop spart.

La ora aceea, v-am spus, am fost la bar. Dar de ce nu-l întrebați pe șeful dumneavoastră? Ar fi cel mai bine, nu s-ar face acuzațiuni fără temei...

— Probele atestă, ca și martorii, e vorba de gunoier și soția administratorului, că mașina dumneavoastră a fost parcată aici în dreptul magazinului în jurul orei 23. Ora când s-a produs crima... Ați împrumutat cuiva mașina?

— N-am dat-o în viața mea nimănui...

— Până lămurim lucrurile, tovarășe Vanete, încheie căpitanul desfăcând larg brațele ca o scuză, sunteți la dispoziția noastră...

— Arestat? Întrebă acesta cu sufletul la gură, tremurând tot ca prins de friguri.

— Nu, reținut. În interesul cercetărilor...

Cadavrul fostului magistrat zăcea lângă scara de incendiu, fără să prezinte vreo leziune sau vreo urmă care să ateste că fusese ucis cu premeditare. Omul era destul de în vârstă, purta o cămașă cadrilată, cam ponosită, o vestă din flanel și niște pantaloni uzați, cu bazoane la spate și în genunchi. Degetele mâinii drepte îi erau murdare de cerneală, încă proaspătă, ceea ce confirma că, într-adevăr, după declarațiile nevesti-si, scrisese toată seara la listele ce trebuiau afișate a doua zi la scările blocului. Numai spre încheietura gâtului, în partea stângă, o ușoară urmă vineție, ca o linie prelungită, atrăgea atenția în mod deosebit, dar medicul legist Pandelescu nu se putea încă pronunța cu nimic, constatând numai ora aproximativă a decesului și atât. Restul avea să întreprindă la morgă, după disecție, urmând a-și prezenta concluziile miliției chiar în cursul acelei zile.

După ce procurorul și ofițerul de miliție dispuseră ridicarea cadavrului, lumea se împrăștie și-și văzu fiecare de-ale lui. Dicu se urcă pe scara de incendiu din luminator să constate cum se făcuse

spargerea geamului și în ce scop. În acest timp, un plutonier de miliție, tot de la serviciul de criminalistică, cerceta locul în jur, ridica urme plantare, iar un altul încerca să depisteze câțiva martori luându-le primele declarații de rigoare și invitându-i pentru a doua zi dimineața la sediul Miliției.

După câteva clipe, căpitanul Dicu coborî de pe scara de incendiu și spuse lui Vanete să deschidă ușa magazinului, dacă avea cheile la el.

— Da, sunt la mine, vorbi precipitat responsabilul, căutându-se prin buzunare. V-am spus, venisem pentru domnul profesor, să-și fotografieze statueta...

De cum intră în magazin, Dicu rămase câteva clipe locului și privi în toate părțile, de parcă ar fi vrut, scormonind cu ochii toate ungherele, să-l descopere chiar în secundele acelea pe criminal ascuns undeva. Nu zări însă nimic deosebit. Rafturile, tejphelele, vitrinele interioare se înșiruiau tăcute în imensitatea localului. Nicio marfă deranjată, totul la locul lui, într-o ordine perfectă, așa cum obișnuia seară de seară personalul magazinului să lase sectoarele de activitate.

— Aveți bani în casă? se întoarse căpitanul și-l întreabă pe Vanete.

— Niciun leu! răspunse Vanete venind mai aproape. Totul se varsă seara la bancă conform instrucțiunilor. Dar credeți că a intrat cineva în magazin?

— Presupun, din moment ce am găsit geamul de la luminator spart. La mijloc poate că nu este o simplă crimă. Poate că scopul principal al criminalului a fost jaful...

— Jaful asupra victimei?

— Victima n-a avut bani asupra ei. E vorba de jaful magazinului...

Dicu, urmat de cei doi subofițeri de miliție, se îndreptă spre colțul în care sus, aproape de tavan, se vedea geamul spart. Pe jos, în jurul raftului în care se găseau viguri de stofe, mulțime de cioburi de geam, unele dintre ele strivite cu talpa piciorului. Căpitanul ceru să se aprindă toate luminile, după care se aplecă și, servindu-se și de lanterna proprie, începu să cerceteze cu de-amănuntul podeaua.

— Cel ce a făcut crima a fost în magazin, concluzionă el. Dovadă că a călcat din nebagare de seamă pe cioburi, Dumitrică! chemă el întorcându-se către unul din subofițeri.

— Ordonăți!

— Deschide trusa și dă-mi penseta...

Dumitrică trase fermoarul genții speciale în care se găseau diferite instrumente necesare anchetei și-i întinse căpitanului o pensetă nu mai mare decât un creion.

— Dă-mi și lupa!

Dicu luă ambele obiecte din mâna plutonierului și, lăsându-se în genunchi, studie mai întâi cu privirea toate cioburile de sticlă dintre raftul cu stofe și tejphea. Ceru lanterna, plimbă lumina ei puternică

peste podea, apoi cu penseta ridică un ciob de sticlă și-l puse într-o cutie de zinc ce i-o întinsese de îndată Dumitrică.

— Aveți o scară în magazin? îl întrebă el pe Vanete.

— Avem...

— Aduceți-o. Vreau să cercetez puțin locul pe unde a intrat, și să-mi dau seama cum a coborât criminalul în interior...

Dicu se cățăra deasupra pe ultimul palier al raftului și cu lanterna căută să descopere o nouă urmă care să ateste pătrunderea infractorului prin fereastră. Dar nu descoperi nimic de luat în seamă. Spera să afle ceva amprente pe cerceveaua ferestrei, pe zid sau pe vreunul din rafturi, dar strădania-i fu zadarnică. Coborî, își scutură palmele de praf, mai privi o dată ciobul de sticlă din cutia de zinc și ceru să fie dus la laborator pentru expertiză.

— Nu vă dați seama, vă lipsește ceva din magazin? se întoarse el și-l întrebă pe Vanete.

— La prima vedere nimic, tovarășe căpitan. M-am uitat, totul e la locul lui. Iar cât despre bani, v-am spus, în casă, seara, nu avem niciodată nimic.

— Ce mărfuri de preț comercializați?

— Păi... toate sunt de preț, răspunse evaziv Vanete, tot tamponându-și fruntea cu o batistă. Și stofele, și mătaturile, și pantofii, totul. E un magazin universal...

— Dețineți și bijuterii, nu?

— Da, și bijuterii. Și ceasuri...

— Unde este raionul respectiv?

— Acolo, în dreapta...

— Să mergem să-l cercetăm puțin...

Vitrinele, sub sticla cărora se aflau câteva zeci de ceasuri, erau intacte. Nici cele în care se aflau bijuterii nu prezentau vreo urmă de forțare sau spargere. Inelele, brățările, colierele se înșiruiau frumos pe pernițele lor de catifea roșie, fără să fi fost clintite din locul în care fuseseră amplasate. Geamurile nu aveau amprente. Pe podea, în jur, nimic deosebit...

— Vedeți, îndrăzni Vanete să-l clinească pe căpitan din gândurile ce-l cuprinseseră. Să zicem că individul a vrut să spargă vitrinele astea. Iacă, nici nu s-a atins de ele. Atunci de ce să fi intrat în magazin?

Dicu nu-i răspunse. Scoase o țigară din pachetul ce-l avea în buzunarul de la piept, o aprinse și slobozi în sus câteva rotocoale de fum. Nu era un fumător pasionat, dealtfel nici nu se prea pricepea să țină țigara în mână, dar, totdeauna când vroia să-și alunge o stare de nervozitate, găsea de cuviință că cel mai nimerit lucru este să aprindă un „Snagov“ și să urmărească plutirea lină a fumului albăstrui, undeva spre înalt.

— În afară de bijuteriile și ceasurile din vitrinele astea mai aveți și altele?

— Pe cele din aur veritabil, răspunse de îndată Vanete, dar despre acelea nici nu poate fi vorba...

— De ce?

— Sunt într-un seif la subsol și, așa cum este blocată intrarea, nici cu gândul nu poți pătrunde...

— Pe acelea cum le vindeți? Sau le scoateți numai când vi se comandă o piesă sau alta?

— Nu, le avem în cursul zilei în magazin. Seara, în prezența vânzătorului de la raionul respectiv sau a vânzătoarei, depinde cine este în tură, se ridică toate casetele cu ceasuri și inele și le încui în acel seif...

— Cine păstrează cheile?

— Eu. Am doar gestiunea în primire...

— Aveți cheile la dumneavoastră?

— Da. Vroiam tocmai să vin, să deschid și să dau domnului profesor Dimitriu statueta ce-o are în păstrare la mine, ca s-o fotografieze...

— Despre ce statueta este vorba? se arată interesat căpitanul.

Vanete îi povesti ofițerului de miliție despre propunerea profesorului pensionar ca să-i țină în siguranță statueta găsită de un țăran, până ce avea s-o ducă la București ca să i se stabilească acolo adevărata valoare.

— Și statueta asta se află în seif?

— Da,

— De cât timp?

— Păi de vreo trei zile.

— Bine. Pe unde se poate ajunge la seif? Întrebă în cele din urmă căpitanul trăgând din țigară.

— Pe coridorul acela de lângă ușa biroului meu...

Porniră cu toții într-acolo. Vanete înainte, arătând calea, Dicu împreună cu cei doi milițieni după ei. În stradă, pe la vitrine, în dreptul magazinului și chiar pe trotuarul de peste drum lumea nu se împrăștiase încă. Grupuri, grupuri, oamenii neavând ce face în acea dimineață de duminică stăteau și comentau cele întâmplare, curioși să afle cu un ceas mai devreme cine îl omorâse pe administratorul blocului și dacă miliția va pune mâna pe criminal.

Vanete învârti un șaltăr și scara în formă de spirală ce cobora spre o, încăperea la subsol fu inundată de lumină. Vru apoi să o ia înainte, dar Dicu îl opri și-i făcu semn să rămână mai în urmă.

— S-ar putea să fie careva ascuns aici, zise căpitanul. Poate că făptașul n-a mai îndrăznit să iasă prin același loc pe unde a intrat, dându-și seama că după săvârșirea crimei alarmându-se careva, este

așteptat...

Zicând acestea, Dicu porni înainte, coborând precaut scările de ciment. După el, cei doi milițieni și Vanete. De jos venea un miros de aer închis, rece, ca de pivniță. Ajunseră și se opriră în fața unei uși masive din tablă groasă, prevăzută cu două inele prin care trecea un lanț destul de greu, încheiat cu un lacăt enorm. Vanete vru să descuie lacătul, dar Dicu îl opri.

— O clipă, vă rog!

Vanete se dădu la o parte, făcând loc ofițerului de miliție. Căpitanul cercetă mai întâi felul de închidere, starea lanțului și a lacătului, vrând să descopere și aci vreo urmă suspectă. Totul însă arăta că nimeni nu s-a atins de ușa de fier, deci neputând fi vorba de-o forțare a ei sau de vreo spargere.

— Puteți deschide.

Vanete scoase inelul cu chei, alese una tip yale, o vârî în lacătul masiv și-l descuie. Trase apoi lanțul afară de pe cele două inele, mai căută o cheie și descuie și ușa. Apăsă apoi mânerul gros din fontă și dădu ușa la o parte, lipind-o de perete. De astă dată apăru un grilaj, tot din fier, cu broască la mijloc. O nouă cheie descuie și această broască. Vanete trase grilajul, care se strânse ca o armonică lângă canatul ușii, făcu câțiva pași într-un coridor întunecos și cu altă cheie deschise o ușă cu tăblii de lemn, așa cum sunt mai toate pe la casele obișnuite. Răsuci un șaltăr și o mică încăpere, nu mai mare decât o gheretă de santinelă, se umplu de lumină. Pe cei trei pereți, trei rafturi, pe etajerele cărora se aflau o mulțime de casete din carton negru.

— Poftiți! spuse Vanete și se dădu la o parte să-i facă loc lui Dicu să intre. E cam strâmtorat locul, dar altundeva n-am avut unde aranja un asemenea seif...

Căpitanul intră și privi toate rafturile de sus până jos, privi și casele negre din carton, deschise la întâmplare capacul uneia, apoi al alteia și întrebă:

— Vă puteți da seama dacă vă lipsește ceva?

— La prima vedere, nimic! zise Vanete înălțând din umeri. Însă trebuie să fac inventarul. Dar...

— Ce „dar“? nu-l slăbi ofițerul de miliție.

— Din moment ce n-am găsit ușile forțate și nici nu văd cum ar fi fost forțate, e limpede că n-a intrat nimeni aici. Așa că ce rost ar avea să fac inventarul? Dar stați, o clipă! aproape că strigă el în acel moment plin de spaimă și se aplecă în fața unuia din rafturi, bâjbâind cu mâna când pe-o etajeră, când pe alta. Le luă apoi la rând pe toate, se întoarse la primele și din nou le cercetă pe fiecare în parte.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? îl întrebă căpitanul calm, încercând să-i urmărească starea aceea de surescitare ce pusese deodată

stăpânire pe el. Lipsește ceva?

— Da. Lipsește cutia de carton cu statueta de aur a profesorului...

— A fost aici într-unul din rafturi?

— Da. A fost aici...

— Când ați văzut-o ultima dată?

— Aseară, când am adus bijuteriile din magazin...

— Singur depuneți aceste bijuterii sau în prezența cuiva?

— În prezența vânzătorului care este în tura de după-amiază.

— De pildă aseară cu cine ați fost aici la depunerea bijuteriilor?

— Aseară, ca niciodată, am fost singur...

— De ce?

— Vinzătoarea de la raion, domnișoara Cazacu, mi-a cerut voie să plece mai devreme. Și i-am permis acest lucru...

— Pentru care motiv s-a învoit?

— Vedeți, zâmbi Vanete trecându-și mâna prin păr, inițial m-a mințit. Spunea că așteaptă o rudă la gară. Dar când am fost aseară la bar, unde ea a dansat, făcându-ne o surpriză, am înțeles că frumoasa Meyra, ați văzut cred afișele prin oraș, avea de fapt nevoie de timp pentru a se pregăti în vederea primei ei apariții ca dansatoare la „Colorado”...

— Nu înțeleg! se arată nedumerit căpitanul și deveni mai atent. Ce legătură este între balerina aceea și vânzătoarea dumneavoastră?

— Este una și aceeași persoană! zâmbi mai departe enigmatic Vanete. Nici eu n-am știut. Încă de ieri dimineață, fata a insistat ca atât eu cât și colegile ei să venim seara la bar. N-am știut pentru ce insistă atât de mult. Abia când a apărut pe ring însoțită de acel Fernando ne-am dat seama de surpriza care ne-o pregătise...

— Mda... făcu Dicu și rămase câteva clipe pe gânduri, frecându-și bărbia și privind absent rafturile încărcate cu cutii ale seifului. Vreau să vă mai întreb ceva, tovarășe Vanete, urmă el, ieșind din mica încăpere parcă lipsita de aer.

— Vă răspund cu plăcere...

— Sunteți sigur că statueta era de aur?

— Cel puțin așa a afirmat profesorul Dimitriu și anume că era din aur. Aur brut, foarte puțin prelucrat...

— Cine mai știa despre faptul că profesorul Dimitriu v-a încredințat în păstrare acea statueta?

— O singură persoană. Domnișoara Cazacu...

— Dumneaei a văzut-o?

— Nu. De fapt nici n-a avut când. Statueta mi-a fost adusă acum trei zile, iar domnișoara Cazacu urma să vină cu mine aici, la seif, abia aseară. Ori v-am spus, a plecat mai devreme...

— Înseamnă că o putea vedea, vorbesc de statueta, cealaltă persoană, care v-a însoțit la închiderea seifului vineri seară, de pildă.

Vânzător sau vânzătoare?

— Tot o vânzătoare, Emilia Bălan, trebuie să iasă la pensie...

— Ei, Emilia Bălan a văzut-o?

— Nu, v-am spus, stăruie Vanete. Numai domnișoarei Cazacu i-am încredințat acest secret. Dealtfel, și profesorul Dimitriu mi-a atras atenția, spunându-mi că n-ar vrea încă să se știe în oraș de prezența acestei statuete...

— Și de ce numai domnișoara Cazacu a avut privilegiul acesta?

Vanete se îmbujora pe dată, plecă privirea, vădit jenat și nu dădu nici un răspuns. Cu unghia încerca să rîcăie o mică pată de vopsea sau de ceară de pe mâneca hainei.

— Este la mijloc o chestiune mai delicată?

— Nu, nu-i vorba de nicio chestiune delicată...

— Atunci? insistă căpitanul. De ce i-ați încredințat un secret numai dumneaei, când de fapt vi s-a atras atenția, după cum singur afirmați, de către profesorul Dimitriu să nu se știe că v-a dat în păstrare acel obiect prețios...

Vanete continua să tacă, fără să înalțe fruntea. Se vedea că este încă copleșit de starea aceea de jenă, de la început.

— Vreți să tragem, noi concluziile de rigoare?

— ...

— Vedeți, vă rog, dacă vă mai lipsește ceva de aici! ceru căpitanul și se dădu la o parte făcându-i loc lui Vanete să cerceteze rafturile.

Vanete luă la rînd cutie cu cutie, plimbându-și în același timp privirea pe paginile unui mic registru cu coperti de vinilin albastru, însemnând cifre, făcând diferite socoteli, uitându-se cu multă atenție la fiecare bijuterie, colier sau ceas în parte. Fruntea i se îmbrobonise de sudoare, părul îi cădea mereu peste ochi și enervat, cu un gest al capului, și-l dădea pe spate, dar nu reușea în nici un fel să și-l aranjeze. Într-un târziu, închise registrul și spuse:

— Nu lipsește nimic, tovarășe căpitan. Inventarul este complet...

— Deci obiectul furtului a fost numai statueta! concluzionă Dicu și arătă că e timpul să meargă sus, în magazin. Faptul că infractorul, respectiv criminalul, nu și-a însușit bijuterii, ceasuri, mă rog, aurul care-l avea aici la dispoziție, ne determină să îndreptăm cercetările într-o anumită direcție... Vă rog să închideți...

Vanete încuie ușa de lemn, apoi trase grilajul de fier, cealaltă ușa din tablă groasă și la urmă fixă lanțul greu prin cele două ineale masive. Dicu făcu un semn și unul dintre subofițeri căută repede într-o servietă, scoase un baton: de ceară roșie și o cutie de chibrituri.

— Sigilează! ordonă Dicu și porni pe scări în sus,

— Bine, dar ce facem, mâine cu marfa? întrebă Vanete total contrariat de hotărârea căpitanului. Ne vin clienți și...

— Lasă, dumneata nu te îngrijora, spuse Dicu întorcându-se pe

jumătate. Or să stea clienții câteva zile și fără bijuterii sau ceasuri...

— Nu-i vorba de asta, ci de verighete. Încep nunțile, sunt cereri multe, oamenii insistă, fac reclamații...

Dar Dicu nu mai luă în seamă ultimele cuvinte ale lui Vanete și, grăbit, porni pe scări să iasă în largul magazinului. Plutonierul Dumitrică după el, zorit să-l ajungă, suind câte două trepte deodată. Vru să-i urmeze și Vanete, dar subofițerul care începuse să sigileze, îl opri numaidecât.

— Stați, nu vă grăbiți, că trebuie să mergeți cu mine.

— Unde? se miră Vanete.

— La Miliție. După câte am înțeles cercetările vor începe cu dumneavoastră.

— Cu mine? Păi de ce cu mine? Ce rost are să...

— Vorbim discuții cum zic proștii! zise puțin supărat subofițerul, care tocmai se arseese la un deget cu chibritul la a cărui flacăra se topea ceara roșie peste sfoara ce sigila lanțul. Sunt probe, tovarășe? Sunt. Atunci?

— Ce probe, mă rog? Ce probe? nu se lăsă Vanete, ridicând puțin tonul, răgușit, vânat de supărare, în timp ce-și băga cheile în buzunar. N-am niciun amestec în toată povestea asta. I-am spus și tovarășului căpitan...

— Ba, probe ar fi destule, nu se lăsă subofițerul, scăpărând chibrit după chibrit sub batonul de ceară roșie. Mașina lovită, cioburile de la stopul din spate aci, lângă trotuarul magazinului, singur ați încuiat seiful aseară, apoi domnișoara vânzătoare, de... complice cum ar deveni chestiunea, ehei se adună, se adună...

3

În sediul Miliției-oraș, local nou construit pe artera principală a urbei, la etajul trei, într-o cameră nu prea mare, mobilată cu două birouri, un dulap de fier, un cuier și câteva scaune, se afla biroul plutonierului Dumitrică. Subofițerul stătea la masa sa, încărcată de hârtii, și-l cerceta pe un țigan între două vârste, slab și cu fața uscată, îmbrăcat cam jerpelit, cu mustața gălbuie lăsată pe oală, ce învârtea în mână o pălărie pleoștită și unsuroasă.

— De ce furați, mă, hai, de ce furați? țipa la el Dumitrică, aprins la față de supărare. De mici aveți mâna lungă...

— Dom' șef, să trăiți, n-am furat... să vezi matali...

— Te-a prins, mă, milițianul cu ceasul la tine? Spune, te-a prins?

— Păi... dom' șef... să vezi matali... pupa-ți-aș copiii...

Dumitrică se ridică în picioare, clipă când țiganul se și dădu un pas înapoi.

— De unde aveți voi cratițele astea de umblați pe la cetățeni să le

vindeți?

— Le adunăm și noi dom'sef, le cumpărăm, le luăm cu un ban, le dăm pe țoale...

— Le furați!

— Ba, trăite-ar dumnezău, nu le furăm, le luăm cinstit, cu bani...

— Cum ai furat ceasul de la bătrâna aceea?

— N-am furat, dom'sef! nu se lăsă țiganul vorbind cu teamă de lângă ușă. Mi-a cerut o oală, i-am dat-o și mi-a dat pe ea niște pantaloni și o flanea. Am luat pantalonii și flaneaua...

— ...și când bătrâna s-a întors puțin, tu i-ai șterpelit ceasul de masă de pe frigider!

— 'Nu, că ea a zis să-l iau. Zice, ia-l că nu-i bun, tot îl arunc. I-am mai dat un lighean pe el...

— Atunci de ce a fugit după tine și a sculat tot blocul în picioare să te prindă?

— Păi eu știu, dom'sef, di ce? De zbanghie, că altfel di ce? Da eu îs cinstit, zău pupa-ți-aș copiii!

În acea clipă sună telefonul și Dumitrică ridică imediat receptorul.

— Da, tovarășe căpitan, vin imediat, spuse subofițerul cu mult respect și puse receptorul în furcă. Apoi ieși pe sală și strigă către una din ușile deschise: Costăchel!

Îndată se auziră pași și în încăpere intră un sergent-major, care luă poziția de drepti, privind cu coada ochiului către țiganul speriat ce se trăsesse într-o parte, într-un colt al biroului.

Ia-ți clientul în primire și fă-i acte!

— Am înțeleș!

Dumitrică își controlează ținuta, trecu pieptenul de câteva ori prin păr și plecă să se prezinte la căpitanul Dicu.

De cum intră în biroul superiorului său, înțelese despre, ce este vorba. Pe un scaun, o femeie în vârstă, cu părul alb, în doliu, plângea înăbușit cu o batistă mototolită la gură. Mâinile cu vene proeminente, vineții, îi tremurau ușor și întreaga ei înfățișare trăda o evidentă surescitare abia stăpânită. Dicu stătea la birou, fuma scuturând ușor scrumul țigării într-un vas de ceramică înnegrit și încerca s-o consoleze pe bătrână vorbându-i cu calm și multă bunăvoință.

— Lăsați, doamnă, vă asigurăm că ne vom face datoria. Nu mai are rost să vă zbuciumați...

— A fost un mare om, domnule ofițer comandant, un mare om!

— Știm, doamnă, știm...

— A fost cineva în tribunalul orașului, nu-l cunoașteți, sunt vremuri de mult trecute...

— Am auzit... am auzit... eh, așa i-a fost soarta...

— Dar de ce tocmai el? De ce? Ah, că era bătrân, dar încă un argint viu, domnule ofițer comandant, nu avea astâmpăr de dimineața până

seara. El a cerut și s-a băgat ca administrator, apoi de ce să nu recunosc ne-a și convenit, de, înțelegeți dumneavoastră, pensia cam mică, lui îi mai plăcea să ia ca pe timpuri, în colț la bodegă, ba o măslină, ba un coniac, banul sa duce.

— Da, așa este... Dumitrică! dădu căpitanul cu ochii de subofițerul, subalternul său, stând în picioare lângă ușă. Știi că am primit ordin să elucidăm, problema dosarului „Magazinul Central”. Lucrezi cu mine...

— Am înțeles încă de ieri, tovarășe căpitan!

— Prea bine, eu sunt mulțumit că vom conlucra. Uite, dumneaei este văduva victimei, doamna Claudia Soreanu...

Dumitrică înclină ușor capul salutând femeia și bătrâna, cu ochii în lacrimi, îi răspunse tăcut, în același mod, încă stăpânită de plâns și de durere.

— Te rog, ia-i dumneaei o declarație în legătură cu tot ce știe despre cele întâmplate sâmbătă seara. Începem completarea dosarului cu această primă piesă...

— Am înțeles, tovarășe căpitan.

— Doamnă, se adresa apoi Dicu bătrânei femei, vă rog să-l urmați pe dumnealui. Și încă o dată vă rog să aveți încredere în lucrătorii Miliției noastre. Criminalul va fi descoperit și-și va primi pedeapsa meritată...

— Vă mulțumesc, domnule ofițer comandant, vă mulțumesc! Zicând acestea, bătrâna se ridică încet de pe scaun, cu o anume greutate, își șterse ochii de lacrimi, își îndreptă rochia neagră cam uzată și puțin șifonată și după ce-i mulțumi încă odată căpitanului pentru bunăvoință porni încet spre ușă. Dumitrică, politico, sări și apăsă clanța, să-i facă loc să iasă înaintea lui.

De cum ajunsese în birou, el o invită pe bătrână să ia loc pe un scaun și o întreabă dacă servește o cafea.

— Aș servi, domnule ofițer, dar...

— Sunt subofițer, o corectă amabil Dumitrică.

— Ei, tot aia e, urmă ea fără să se sinchisească, zic aș servi însă cine o face s-o facă cu caimac...

— După dorința dumneavoastră, doamnă!

Zicând acestea Dumitrică ieși pe sală, intră într-o altă încăpere, după care se întoarse foarte grăbit și-și reluă locul pe scaun înapoia biroului. Făcu puțină ordine printre hârtiile albe din fața sa, apoi împreunându-și mâinile pe tăblia mesei, dădu sa se înțeleagă că este gata s-o asculte pe bătrâna interlocutoare.

Bărbatul ei a fost o capacitate în lumea justiției, începu ea, ani de zile a servit numai în tribunalul acestui oraș, fără să mai amintim că un timp a lucrat și în București, la Curtea Supremă, în colectivele unor mari magistrați. S-a bucurat, întotdeauna, de prietenia tuturor concetățenilor, a fost foarte amabil, binevoitor, apropiat de orișicare,

lipsit de prejudecăți, fără măcar să se fi certat vreodată cu careva. A fost un om activ, nu i-a plăcut să lenevească, trebuia să-și. Treacă timpul cu ceva, așa că după ieșirea la pensie, când s-a pus problema găsirii unui administrator la bloc, el s-a oferit singur și tot timpul și-a făcut datoria cu multă conștiinciozitate. Nu a avut nimeni să-i reproșeze vreodată nimic. Corect, drept, ordonat, și-a îndeplinit serviciul fără greșală și nu o dată locatarii au avut numai cuvinte de laudă la adresa lui.

— A avut dușmani în viața? S-a certat cu careva?

întrebă Dumitrică, încercând să facă unele însemnări sumare pe-o hârtie din fața sa.

— Dușmani? Niciodată, domnule, niciodată! Prieteni da, cu sutele, cu miile, dar dușmani niciodată! Bărbatu-meu a fost un domn în adevăratul înțeles al cuvântului, un om de onoare, aș putea spune un diplomat al relațiilor cu cunoscuții. Chiar dacă în vreo împrejurare oarecare s-ar fi ivit vreun incident, trebuie să știți că avea abilitatea omului de justiție să evite orice urmare a acelei discuții...

— Mă refer la ultima perioadă a vieții lui, insistă Dumitrică, la ultimele luni, săptămâni sau chiar la ultimele zile...

— Nu. N-a avut nimic cu nimeni. Mi-ar fi spus...

— Întreb toate astea pentru că trebuie să stabilim dacă crima are vreo legătură cu furtul din magazin. S-ar putea ca crima să aibă un mobil și spargerea magazinului să fie altă poveste...

— Ambele săvârșite de același om? întrebă cu naivitate bătrâna, puțin mai liniștită.

— Tocmai asta vrem să stabilim: relația dintre aceste două fapte condamnabile...

— Nu știu, domnule, nu știu ce să vă spun, înălță bătrâna din umeri. Dacă aș avea o putere dumnezeiască să pun mâna pe cel ce i-a luat viața bărbatului meu, uite acuma aș face-o! Cât sunt de slabă și de bună la suflet, cred că eu i-aș lua viața aceluia care nu l-a lăsat pe altul să se bucure de viață, atât cât mai avea de trăit...

Începu să plângă din nou, îngropându-și fața în batista umedă, suspinând din adâncul pieptului, cu fruntea plecată, femeie mică și gheboșată, ascunsă parcă în ea și în suferința ei. Dumitrică o lăsa, n-o tulbură, o înțelegea, nu erau rare cazurile când avea de-a face cu astfel de situații destul de neplăcute, ce-i drept, dar inevitabile. Lucra de vreo doisprezece ani în Miliție. Și în acest timp văzuse multe și trecuse prin multe, dar învățase să procedeze cu tact, să-i înțeleagă pe cei interogați și mai ales să aibă multă, foarte multă răbdare. În cercetarea unui caz de crimă sau de furt, în depistarea unei infracțiuni sau în urmărirea unor înrăiți certați cu legile, cine se pripește în luarea deciziilor, cine se grăbește și nu judecă cu foarte mult calm și sânge rece lucrurile, întorcându-le de zeci de ori pe toate părțile, acela

nu va dobândi niciodată vreun rezultat cât de cât favorabil. Calmul, răbdarea, analiza, cum s-ar spune, la rece, a situațiilor ivite sunt arme nelipsite din arsenalul unui milițian.

— O singură dată bărbatu-meu a fost puțin supărat, urmă bătrâna mototolind batista în mână și privindu-l pe Dumitrică printre lacrimi, o singură dată, dar mai de mult, să tot fie un an sau doi în urmă, nu mi mai amintesc bine când...

— De ce a fost supărat? se arată interesat subofițerul.

— A primit o scrisoare de la un om, nu știu cum îl cheamă și de unde era, o scrisoare în care acela îl blestema și-l amenința, spunându-i că odată și-odată are să-i facă de petrecanie dacă-i va ieși în cale. Și chiar dacă nu-i va ieși are să-l caute el...

— Ce scrisoare și despre cine este vorba? ceru Dumitrică devenind foarte atent. Aveți scrisoarea?

— Da, o am acasă.

— Puteți să vă reamintiți, ce conține?

— Da, aș putea, mi-a citit-o bărbatu-meu de câteva ori, am citit-o și eu, încă el a făcut și haz de treaba asta și n-a crezut o iotă în amenințările aceluia...

— Despre ce amenințări este vorba?

— Cel ce-i scria, mi-a povestit bărbatu-meu., a fost condamnat cu cincisprezece-douăzeci de ani în urmă pentru crimă. Judecător a fost bărbatu-meu, eram în Slatina sau în Caracal, nu mai știu. Făptașul a ieșit din închisoare și în acel an sau mai târziu a aflat de bărbatu-meu și a ținut să-i aducă aminte că, după credința lui, a fost condamnat pe nedrept. Dar bărbatu-meu era de-acuma pensionar, nu mai lucra în justiție, așa încât, v-am spus, citind rindurile ăluia, a început să râdă zicând: „iată cât am fost în activitate nu m-a amenințat nimeni, iar acum, la anii pensiei, s-a găsit ăsta s-o facă!“ Dar am să vă aduc scrisoarea...

— Bănuiți că acela ar putea fi criminalul?

— Eu știu? înălță femeia din umeri. De unde să știu?

— Pe scrisoare se află numele și adresa aceluia?

— Nu are nici nume, nici adresă. Spune numai așa, după câte îmi aduc aminte: „Eu dom'le judecător sunt ăla care v-a căzut în genunchi în instanță și v-am rugat să nu mă trimiteți la ocnă și dumneavoastră ați pus polițaii să mă îmbrâncească în boxă, zicând că v-am înjurat în timpul procesului. Vreau să-mi vedeți fața dacă aveți curajul de atunci...“ și așa mai departe...

— Mda... făcu Dumitrică și începu să bată darabana eu degetele pe tabla mesei de lucru. Doamnă, vă rog, să-mi aduceți scrisoarea. Chiar dacă nu are adresă, tot îl vom descoperi pe cel cu amenințările. Și asta cât de curând...

— Să vă ajute Dumnezeu! zise bătrâna suspinând și ștergându-și

lacrimile cu batista. Când să v-o aduc?

— Chiar în cursul zilei de azi...

— Bine, domnule ofițer, mă duc și vin îndată...

Zicând acestea, bătrâna se ridică de pe scaun, își îndreptă rochia pe trupu-i slăbit, băgă batista într-o poșetă din piele bună, acum scorojită și cârpită grosolan din loc în loc. Dumitrică se ridică și el, gata să o conducă.

— A, dar cafeaua? își aminti bătrâna și parcă o undă de lumină îi trecu pe fața-i smochinită și pudrată exagerat de mult, părând de cocă. Ați zis că...

— Imediat, doamnă, imediat! se scuză subofițerul și ieși.

— Că poate aveți din aia braziliană... că pe la noi e numai „Menado“, aste nu face zaț și dacă nu face, mai poți ghici privind fundul ceștii?

Dar Dumitrică n-o mai auzi. Se întoarse îndată cu o farfuriuță pe care se găsea o ceașcă nu prea mare, cu cafea aburindă.

— Luați loc, doamnă! o invită el pe bătrână, arătându-i scaunul. Și iertați-mă că luat cu discuția am uitat de cafea...

— Nu face nimic... nu face nimic! zise văduva magistratului, punând poșeta ei ponosită peste hârtiile de pe masa subofițerului. Vai ce aromă! Splendid... splendid...

Luă ceașca, o ținu câteva clipe în palmă suflând peste aburul fierbinte și începu să soarbă cu o voluptate rar întâlnită.

— Foarte bună, domnule ofițer... foarte bună... braziliană, mi-am dat eu seama... eh, scumpă, nu prea am bani, eu iau, cum v-am spus, „Menado“...

Dumitrică o asculta, privind-o cum soarbe cu o anume demnitate din cafea, încercând în clipele acelea să-și definească unele probleme legate de căsnicia ei cu fostul magistrat. Cum oare și-or fi dus viața împreună? Care erau relațiile dintre ei în ultima vreme? Ce putea ști ea în legătură cu prietenii soțului ei? Oare nu-și poate aminti exact câte ceva din ultima lor discuție dinaintea comiterii monstruoasei crime? „Neapărat, trebuie să-i fac o vizită la domiciliu, conchise el, socotind că unele informații ale vecinilor sau ale unor locatari din bloc pot să ducă la capătul unui fir ce ar dezlega multe enigme. Nu se poate să nu știe ea adevăratul motiv al părăsirii domiciliului de către magistrat aproape de miezul nopții...“ Și își întări această convingere observând la încheietura mâinii stângi a bătrânei, ascunsă sub mâneca rochiei, o brățară de aur, încrustată cu câteva briliante. Poate că bărbatu-său, ca orice fost om cu avere și ajuns în pragul unor lipsuri financiare, se ocupa cu mici aranjamente de vânzări-cumpărări ale unor obiecte prețioase, în afara legii, bineînțeles. Și în această ipostază să fi fost chiar părtaș la devastarea magazinului, el păzind în acel luminator intrarea și ieșirea infractorului complice, cu care trebuia să

împartă prada sau să se facă intermediarul aceleia în plasarea ei.

— De unde aveți brățara, doamnă? întrebă într-un târziu Dumitrică, în clipa când bătrâna puse ceașca de cafea pe masă. Îmi dau seama că este un obiect de mare preț...

— A, asta? tresări femeia, dezgolindu-și. Încheietura mâinii și privind brățara cu oarecare superioritate. O am de la bărbatu-meu. Patruzeci de ani, domnule! Cadou de nuntă... Eh, alte vremuri, uite dumneata ce lucrătură, meșterul a fost un artist în adevăratul înțeles al cuvântului...

— Mai aveți și alte bijuterii de la dumnealui? Sau din altă parte?

— Da de unde să mai am?! regretă ca un reproș bătrâna, clătinând capul a părere de rău. Câte le-am avut, le-am dat. Aproape pe nimic... în vremurile când nu am prea avut bani... Că noi, domnule ofițer, am fost învățați să ducem o viață, cum să vă spun eu, mai deosebită, să avem tot ce ne trebuie, să nu ducem lipsă de nimic, să ne facem toate poftele, toate gusturile și plezirurile și dacă el a ieșit la pensie, cu cât a ieșit, și dacă un timp nici n-am avut unde locui, că am plătit chirie cât nu face până a ne construi garsoniera asta în care stau, am tot vândut ba una, ba alta, să facem cum s-ar spune, o compensație...

— Cine s-a ocupat cu vânzarea bijuteriilor dumneavoastră? întrebă interesat Dumitrică.

— Cum cine? Bărbatu-meu, cine altul... Ce, credeți că la prețurile de nimic pe care le-am dat mai aveam nevoie și de misiți?

— Mai am o întrebare, vorbi ca o scuză Dumitrică, căutând să privească drept în ochii bătrânei. Și vă rog să-mi răspundeți cu sinceritate...

— Da, domnule milițian, vă ascult.

— Dacă spuneți că ați dus-o foarte greu cu banii, mai ales în ultima vreme, încât ați fost nevoită să vindeți din bijuterii, care mă rog, aveau pentru dumneavoastră, pe lângă o valoare financiară, și una morală, cum de ați putut să vă faceți această garsonieră, proprietate personală?

— Multă lume ne-a întrebat, domnule ofițer, ceea ce mă întrebați și dumneavoastră acum, zâmbi șters bătrâna, aranjându-și cu gesturi delicate brățara pe braț. Dar să știți că totul se datorează unui noroc, aș putea spune orb. Da, orb! Bărbatu-meu a câștigat la loz în plic un automobil...

— Ce vorbiți! se miră sincer Dumitrică.

— După cum vă spun, a câștigat un automobil.

— Și?

— Și dacă l-a câștigat, noi ce ne-am zis? Ce sa facem noi cu el? Ne-am hotărât să-l vindem. Și l-am vândut, dar am cam fost trași pe sfoară la preț...

— Cui l-ați vândut?

— Domnului Vanete, Dinu Vanete, responsabilul magazinului „Central”...

— O mașină „Trabant”?

— Da, marca asta...

— V-a dat toți banii o dată?

— Nu toți, cu toate că ne-a cam tras și pe sfoară la preț, așa după cum ne-a spus toată lumea. Cu cel puțin zece mii de lei ne-a tras...

— Cu cât ați vândut-o?

— Cu douăzeci de mii.

— Și cât v-a dat din ei?

— Jumătate, adică zece mii la început și zece mii ne-a spus că nu-i are și o să ni-i dea mai târziu. Apoi dacă am pus bani la garsonieră, am zis că ce a mai rămas, cei zece mii, să-i depună dumnealui în contul nostru, în rate, așa cum a fost înțelegerea cu bărbatu-meu și, cum a fost făcut actul...

— Ce act? Un act legalizat la notariat?

— Nu, că a zis domnul Vanete că o să-l facă mai târziu, că n-a avut timp să se ocupe de treaba asta. Dar i-a dat lui bărbatu-meu o chitanță de mână. Bărbatu-meu, de, ca jurist, n-a vrut, dar până la urmă ce-au făcut, ce-au dres, s-au înțeles și rămăsese ca astăzi, luni, sa meargă și să facă actul așa cum trebuie...

— Prin care domnul Vanete se obliga să vă achite ratele la garsonieră, nu?

— Așa, domnule ofițer, chiar așa...

— Când i-ați vândut mașina?

— În urmă cu vreo șapte luni...

— Și de atunci nu v-a achitat nicio rată?

— Nu, ne-a tot dus cu vorba, că azi, că mâine, că mai întâi să se facă actul și uite așa au trecut zilele. Încă bărbatu-meu când a văzut sâmbătă seara mașina trasă în fața magazinului a zis, uite-l pe responsabil, mă duc să văd ce mai face cu banii noștri...

— L-a văzut chiar pe Vanete în mașină?

— Nu știu, el așa a zis, uite-l pe responsabil, că într-adevăr, era mașina lui, am văzut-o și eu, dar de ce să mint, pe domnul Vanete nu l-am văzut, sau era noaptea și nu mi-am dat bine seama...

— La prima discuție cu dumneavoastră ne-ați spus că bărbatul dumneavoastră a ieșit afară pentru că așa avea câteodată obiceiul, pleca chiar foarte târziu seara la bodega din colț să ia o sută de grame de coniac sau de țuică...

— Da, așa mi-am zis la început, dar când am văzut mașina m-am încredințat că l-a văzut pe domnul Vanete și pentru el s-a dus.

— Ați mai spus că soțul dumneavoastră ar fi ieșit pentru că ar fi zărit o umbră cățărându-se pe scara de incendiu de la luminatorul din spatele magazinului... Și a vrut să vadă ce se întâmplă...

— Da, așa am spus...

— Păi, iertați-mă, stimată doamnă, se arată puțin iritat Dumitrică, vă rog să fiți foarte explicită, foarte clară și foarte exactă în afirmații. Ori a ieșit pentru că a văzut mașina lui Vanete și a vrut să discute cu el despre bani, cu toate că, fie vorba între noi, nu era o oră chiar potrivită pentru asemenea discuții, ori pentru motivul acela cu umbra ce se cățara pe scara de incendiu. Cum stă treaba?

— Domnule milițian, vorbi bătrâna puțin precipitat, fără să se piardă însă cu firea, eu să știți că-mi dau seama de tot ce vă spun...

— Mă rog, chiar așa și trebuie...

— Bărbatu-meu, reluă ea cu calm, dar cu glasul ușor tremurat, lucra la listele cu plata întreținerii pentru locatari. Era, după cum v-am spus, cam după orele unsprezece noaptea. Tocmai când scria, a auzit zgomotul unui motor, apoi frânele unei mașini. S-a ridicat de la masă și s-a uitat pe geam. „Ehei, a zis, uite mașina domnului Vanete, ia să mă duc jos și să-i mai spun o dată de bani, că de câte ori îl caut pe la magazin ba nu este, ba își face de treabă și mă ocolește”. Și-a pus o flaneau pe el și când s-a mai uitat o dată pe geam să vadă dacă mașina a plecat sau nu, a adăugat: „Uite-l pe unu cum se cațără pe scara de incendiu a magazinului. Ce dracului o fi căutând acolo sus? O fi paznicul...” Și a ieșit. Eu mi-am zis că toate astea sunt mofturi, că bărbatu-meu zice numai așa ca să aibă motiv să se ducă până la colț, după cum îi era obiceiul și să tragă un coniac la măsă. Dar când mi-am aruncat ochii pe geam, într-adevăr am văzut mașina și mi-am zis că de data asta nu minte...

— Dar umbra aceea pe scara de incendiu ați văzut-o?

— Nu, n-am văzut-o, mărturisi bătrâna. Mi-am zis că despre aceea bărbatu-meu a spus numai așa ca să aibă un motiv în plus să plece sau a fost numai o părere a lui. Se întâmplă... Câți nu vedem lucruri destul de bizare, care după un timp ne dăm seama că au fost simple fantasmagorii!

— Dar mașina ați văzut-o!

— Am văzut-o! Da, mașina am văzut-o!

— Pe domnul Vanete, nu?

— V-am spus că nu. De el însă, numai bărbatu-meu mi-a vorbit. Că l-a văzut sau nu, nu știu, dar așa mi-a spus: „Uite mașina domnului Vanete, mă duc jos să-i mai spun o dată de bani!“ Și dacă a spus, bănuiesc că l-a văzut și pe el, doar mașina n-a venit singură!

Dumitrică rămase câteva clipe pe gânduri, continuând să bată cu degetele darabana pe tăblia mesei. Își trecu apoi mâna prin păr, după care scoase o țigară și o aprinse. Nu știa ce să mai înțeleagă. Că mașina lui Vanete a fost parcată sâmbătă seara la trotuarul de pe strada laterală magazinului, faptul nu mai putea fi pus la îndoială. Existau dovezi suficiente în acest sens: declarația gunoierului, a

paznicului de noapte, urmele stopului spart, acuma spusele văduvei magistratului... Dar, oare a existat și cineva care a escaladat fereastra de sus a magazinului, folosindu-se de scara de incendiu? Sau la mijloc a fost numai un truc, șpărgându-se geamul pentru a-i induce în eroare pe anchetatori? Și furtul a fost organizat pe alte temeieri, chiar de către responsabilul magazinului?

Bătrâna își luă poșeta de pe masa de lucru a subofițerului de miliție, o deschise, căută în ea ceva, după care renunță. Cu batista mototolită își șterse și ultimele urme de lacrimi din colțul genelor și rămase în așteptare privindu-l cu un aer abătut pe Dumitrică. Acesta trase sertarul mesei, luă o coală albă de hârtie și i-o întinse bătrânei:

— Vă rog să scrieți aici tot ce mi-ați povestit în legătură cu decesul soțului dumneavoastră...

— Îmi dați și un toc?...

— Pofțiți și un toc...

4

A doua zi, după-amiază, căpitanul Dicu convocă în biroul său pe cele două ajutoare ale sale, plutonierul Dumitrică și sergentul major Iordache, toți trei angrenați în elucidarea cazului de la magazinul „Central”. Afara era o vreme cenușie, ploua, și apa spăla geamurile prelingindu-se în dăre leșioase de sus până jos pe pervazuri. În cameră se cam întunecase și Dicu fu nevoit să aprindă lampa de birou. Iordache, un tânăr slăbuț, cu față de adolescent, păr negru și ochi albaștri, era proaspăt în activitatea serviciului de criminalistică. Dar dovedea o ambiție demnă de laudă, fapt ce și explica insistențele sale pe lângă comandant de a lua parte, chiar din primele zile ale venirii sale în acest oraș, la cercetarea și depistarea unui caz, indiferent de gravitatea lui. Dumitrică era de-acum om cu experiență, se afla chiar în pragul avansării și nu o dată, secondându-l pe Dicu, un as în materie cum îl considerau subalternii, fără să mai vorbim de șefi, luase parte la „închiderea” unor dosare ce reprezentau probleme dintre cele mai dificile ce se pun în fața unui criminalist.

— Putem să fumăm, tovarășe căpitan? ceru el scoțând din buzunar un pachet de țigări.

— Se poate, dar Iordache îl știa că nu prea face cu țigările...

— Aveți dreptate, nu prea...

— Atunci de ce m-ai întrebat „putem să fumăm?” Era vorba după câte înțeleg numai de dumneata...

— Am zis că poate încercă și el, zâmbi Dumitrică aruncând o privire celuilalt, scăpărând un chibrit și aprinzându-și țigara. Un criminalist fără lulea nu face poză!

Iordache zâmbi și el la rându-i, cu privirea plecată, parcă rușinat că

devenise fără voia lui subiect de discuție în fața superiorului său. Dar îl aprecia foarte mult pe plutonier și nu-l supărau în niciun fel glumele lui prietenești. Cu atât mai mult cu cât erau făcute, după părerea lui, din sinceră simpatie.

— Ce-ai făcut Iordache cu soția? Ai internat-o? întrebă căpitanul, amintindu-și că de dimineață subalternul său îi ceruse voie să-și ducă nevasta la maternitate.

— Am aranjat totul, tovarășe căpitan, raportă scurt sergentul major. Am fost primit cu multă, bunăvoință de către tovarășul doctor Aldescu...

— Acuma stai în așteptare: băiat sau fată, nu?

— Sau poate și băiat și fată! rise Dumitrică, trăgând cu sete din țigară. Să-și ia o grijă...

Iordache lăsă iară privirea în pământ, zâmbind, și nu răspunse. Căpitanul se duse la dulapul de fier, îl deschise, luă un dosar și reveni la birou.

— Ei, v-am chemat, bănuieți pentru care motiv, începu el punând palmele peste copertile dosarului. Ia să vedem cum mai stăm cu problema magazinului „Central”...

Deschise dosarul, își luă un carnet de notițe, îl răsfoi în grabă și netezi una dintre file cu latul palmei, semn că e gata să-și facă unele însemnări. Fără să mai aștepte, Dumitrică raportă tot ce știa până în acel moment în legătură cu văduva magistratului, cu victima și chiar cu vecinii. Fusesse de dimineață în blocul în care locuia familia fostului administrator, stătuse de vorbă cu mai multă lume, trecuse și pe la garsoniera văduvei și concluziile erau destul de limpezi. Fostul magistrat se bucura de simpatie în rândul locatarilor, nu avusese dușmani, nu era un vicios și niciun tip certăreț care să intre în gâlceavă din te miri ce cu oricare îi ieșea în cale. Dimpotrivă, respecta și era respectat de toată lumea, se comporta destul de manierat, nu avusese un cât de mic diferend cu careva. Când și când, seara, se mai ducea la bodega din colțul străzii unde se întâlnea cu alții de vârsta lui, lua un păhărel de coniac sau de țuică, o măslină sau puțin cașcaval și-și trecea vremea în discuții, de multe ori puerile, pe teme minore, cu pensionarii, oameni ai generației lui, stând până aproape la închiderea localului. Era un tip meticulos, ordonat, se purta îmbrăcat curat, bine pus la punct, arătându-se chiar pedant în foarte multe privințe. Dumitrică citise scrisoarea de amenințare a fostului deținut, nesemnată, deci fără a-l ști în prima clipă pe cel ce o expediase, dar făcuse investigațiile de rigoare și aflase că acela într-adevăr ieșise din închisoare, fiind amnistiat, stătuse doi ani și jumătate în libertate, timp în care expediase scrisoarea, dar fiind angajat oa vânzător la un „Aprozar” își însușise o sumă mare de bani și fusese din nou condamnat la trei ani închisoare. Așa încât, în seara crimei,

respectivul ins se afla în penitenciar, fiind deci scos din cauză, fără niciun fel de rezerve.

Din informațiile lui Iordache, culese în cursul dimineții, reieșea că Dinu Vanete ducea o viață modestă, era un om foarte retras, nu manifestase niciodată predilecție pentru distracții, nu era risipitor, dimpotrivă era cotate drept un om zgârcit, închis în el, ocolind prietenii ce intenționau să-l atragă la petreceri costisitoare. Își construise un apartament cu plata în rate, își cumpăraseră un „Trabant”, mânca uneori la restaurant, dar de cele mai multe ori se spune că își gătea singur și asta din ziua când, în urmă cu zece ani divorțase de soția-i prea geloasă și cicălitoare ce-l scotea deseori din fire. Ceea ce atrăgea însă atenția în mod deosebit, era afectuoasa lui simpatie pentru Maria Cazacu, vânzătoarea de la raionul de ceasuri și bijuterii, o fată tânără, destul de frumoasă ca să facă să i se învârtă în preajmă-i nu un singur bărbat, ci o sută și care îl cam scosese din minți pe Vanete. Responsabilul magazinului avea pentru ea o slăbiciune deosebită, fără să ascundă în vreun fel această pasiune, așa încât nu o dată celelalte vânzătoare aveau suficiente subiecte de bârfă la adresa celor doi. Fata era dintr-o comună nu prea îndepărtată de oraș, urmase cursurile liceului, luase și bacalaureatul, dar nu reușise la facultate și până în anul viitor socotise că este foarte bine dacă și-ar găsi un serviciu care să-i dea posibilitatea să câștige un ban, dar nici să n-o stânjenească la învățătură. Avea însă și pasiunea dansului, așa încât se înscrisese la Casa de cultură să urmeze niște cursuri, prilej cu care-l cunoscuse pe Ferdinand Pasăre, venit de puțină vreme din București și care se angajase să-i inițieze pe cei doritori în frumoasa artă a valsului, tangoului, bostonului sau twistului. Dinu Vanete o vizita deseori pe fată acasă, dar în același timp ea fusese văzută nu o dată și în compania profesorului de dans când la o cofetărie, când la un spectacol de cinema, ceea ce dovedea, deocamdată, că instructorul nu-i era chiar indiferent fetei.

— Cred, tovarășe căpitan, conchise Iordache scurtul său raport, că acest Dinu Vanete nu este străin, de furtul statuetei...

— Și de crimă?

— Nu pot deocamdată să trag concluzia că cel ce a luat viața fostului magistrat este una și aceeași persoană cu cel ce a furat statueta...

— Dumneata crezi că în aceste două probleme au acționat doi indivizi total diferiți?

— Aș crede că da, zise Iordache puțin cam fâsticit.

— De ce? Pe ce te bazezi?

— Pe faptul că nu văd nicio legătură între magistrat și furtul statuetei. Într-adevăr, el a comercializat în mod ilicit aur, e vorba de bijuteriile soției, asta mai de mult, dar mobilul acelor vânzări nu erau

afacerile, ci nevoia de trai, după câte am înțeles de la tovarășul plutonier Dumitrică...

— Ce zici Dumitrică? încercă Dicu perspicacitatea principalului său colaborator. Cum vezi chestiunea?

— Tovarășe căpitan, interveni Dumitrică stingând restul țigării în scrumiera de pe biroul șefului său, eu, vedeți dumneavoastră, îmi pun următoarea problemă: bine, nu este nicio legătură între furtul statuetei și moartea magistratului, dar ce căuta Titus Soreanu la ora aceea în spatele magazinului? Nu cumva, gândesc, bineînțeles deocamdată fără temei, fostul magistrat care, după câte știm, se ocupase cândva de comercializarea aurului, avea acum legături cu unul sau cu altul care-i procura obiecte prețioase și el se ocupa cu plasarea acestora? Cu alte cuvinte, sistemul cunoscut: unul fura, altul vinde...

— Și atunci?

— Și atunci în seara respectivă, cei doi, știind de existența statuetei depusă temporar în seiful magazinului, statueta cu o greutate în aur ce poate tenta pe orice infractor, au hotărât sustragerea ei. Unul intră în magazin prin efracție, celălalt stă la pândă chiar în locul unde primul escaladează fereastra, folosindu-se de scara de incendiu. Simplu, nu?

— Nu prea este simplu, vorbi moale căpitanul. Și zic acest lucru gândindu-mă la următorul lucru: cine a comis totuși crima? În ce scop? Și încă o întrebare: de unde puteau ști cei doi de existența statuetei în seiful magazinului, când Dinu Vanete a declarat că de acest lucru nu aveau cunoștință decât profesorul pensionar Dimitriu, el și mai apoi tânăra vânzătoare Maria Cazacu? Deci, dacă am presupune după varianta dumată, Dumitrică, că la mijloc a fost un furt aranjat de cei doi complici, adică fostul magistrat și un infractor, spărgător de meserie, trebuie să aflăm sursa de unde cei doi au aflat de existența statuetei, nu? Și această sursă nu poate fi decât cei trei: pensionarul Dimitriu, Vanete și fata. Da? Ei, care din cei trei au putut vinde acest secret, hotărât de cei trei să fie un secret?

— Poate că, interveni după o clipă de gândire Iordache, unul din cei trei, a scăpat într-o împrejurare oarecare o vorbă și... cel interesat, că ăștia au întotdeauna urechile lungi, a prins „pontul” cum se spune și gata. Nu-i greu să presupunem și acest lucru...

— Și care din cei trei a scăpat această vorbă? întrebă căpitanul. Pe cine să bănuim?

— Pe oricare dintre ei...

— A scăpat vorba involuntar sau a avut interesul să plaseze „pontul”, cum spui dumneata, în schimbul unei recompense?

— Eu cred, interveni Dumitrică, trăgând cu poftă din țigară, că dacă e să ne canalizăm presupunerile pe această pistă, am putea face acest lucru prin excluderi și anume: profesorul pensionar Dimitriu — socotim că nu a avut niciun interes să i se fure statueta, cu alte cuvinte

nu putea vinde acel „pont“. În ceea ce îl privește putea numai să-i scape, fără voia lui, informația că descoperind acea statueta, a depus-o la magazin în păstrare. Și omul poate spune asta într-un moment de neatenție sau la un pahar de vin...

— Sau poate că nevastă-sa... își dădu cu părerea Iordache.

— Știa și ea de acest lucru?

— Evident...

— Ei., iacă încă o posibilitate de a fi „transpirat” secretul profesorului pensionar, dar omul în niciun caz, în mod voit nu a colaborat la furtul propriei lui descoperiri. Deci îl excludem ca participant direct la furt...

— Și mai departe, zise căpitanul urmărind cu atenție raționamentul subalternului său, pe care-l știa destul de perspicace în deducțiile logice ce nu o dată au dus la elucidarea celor mai complicate cazuri de crimă sau furt. Ce putem spune mai departe?

— Mai departe e simplu, urmă Dumitrică scuturând scrumul țigării cu un gest degajat. Ori Dinu Vanete a vândut „pontul”, ori fata...

— Stai, stai așa! sări căpitanul, tăind aerul cu palma, cu privirea aprinsă și parcă bucuros că descoperise o fisură cât de mică în logica subalternului. Stai așa, Dumitrică!

— De ce, tovarășe căpitan?

— Păi frate dragă, ce rost avea ca Dinu Vanete să vândă un asemenea „pont”, adică să-l informeze pe infractor că deține o mică avere în aur în seiful său, când putea chiar el singur să și-o însușească? Adică, după dumneata ar veni cam așa: poftiți, domnilor spărgători de magazine, veniți și însușiți-vă din seiful meu trei kilograme de aur, că eu în schimbul unei sume de bani mă fac că nu știu, nu? Cam așa ar veni, nu?

— Și de ce nu? zise cu cel mai calm aer din lume Dumitrică. Poftiți, deci, cum ziceți dumneavoastră, iată „pontul”, eu nu mă amestec, nu mă bag. De vă prinde Miliția, vă privește... Nu am mai avut asemenea cazuri?

— Poftiți, spargeți geamul, intrați, omorâți un om...

— Da, alibiul perfect...

— De ce nu, poftiți chiar cheile...

— Da, tot ce este posibil: poftiți cheile! vorbi precipitat Dumitrică, cu aceeași scăpărătură a ochilor, ce denotă că e sigur pe afirmațiile sale, bucuros că a descoperit adevăratul fir al Ariadnei. Poftiți cheile, spargeți și un geam să se creadă că este furt în toată regula...

— Repet, interveni căpitanul, omorâți și un om...

— Tot ce este posibil, nu se lăsa Dumitrică.

— De ce? zise căpitanul, privindu-l drept în ochi. De ce? Tot pentru alibi? Victima era, după cum vrem să stabilim, unul dintre infractori.

— Și ce-i cu asta? urmă Dumitrică. Iar mă întorc și zic: nu s-au mai

întâmplat asemenea cazuri, când, după săvârșirea unei spargerii „grase”, complicități s-au certat între ei, certuri urmate chiar de crime?

— În niciun caz la locul infracțiunii! zise căpitanul categoric. Ar oferi cu totul nedorit o pistă de cercetare pentru anchetatori. Și cine procedează astfel este un nepriceput, un novice sau un dement. Or, în cazul nostru, după câte constatăm, nu avem de-a face cu așa ceva...

Dumitrică nu mai răspunse. Rămase tăcut, gânditor, privind pe fereastră noaptea care se lăsa învâluind orașul în întuneric. Iordache se juca cu o cutie de chibrituri, când închizând-o, când deschizând-o, parcă nepăsător la tot ce se discutasese în ultimele minute referitor la un caz la care era chemat să contribuie și el pentru elucidarea lui. Căpitanul își făcea unele notițe în carnetul scriind repede ca un adevărat stenograf. Undeva sub fereastră frână brusc o mașină, se auziră câteva voci, apoi totul se liniști și în încăperea domni o liniște deplină. Ecoul vocilor aprinse până acum câteva clipe se stinsese și parcă numai rezonanța lor îndepărtată plutea undeva prin ungherele întunecate. Într-un târziu, Dicu lăsă stiloul pe foaia carnetului de notițe, își împreună degetele la mâini, îi privi pe cei doi și zise:

— Este cazul să tragem unele concluzii din cele constatate până în prezent, concluzii care ne vor duce, sunt sigur, pe urmele adevărului în ceea ce privește dosarul magazinului „Central”...

Dumitrică scoase o nouă țigară, o aprinse după ce obținuse încuviințarea din cap a căpitanului și rămase în așteptare, tot tăcut, ca un școlar pregătit să asculte lecția unui profesor. Iordache, pe scaunul de vizavi, dăduse cutia de chibrituri plutonierului, chiar el îi scăpărase chibritul, cu un gest plin de amabilitate și respect, și acum îl urmărea pe căpitan cum îndepărtează puțin lampa de birou, deoarece îl stânjenea lumina ei puternică.

— În seara crimei și a spargerii, începu căpitanul făcându-și de lucru cu stiloul, știm cu exactitate că Dinu Vanete a fost la barul Colorado, unde a stat până după miezul nopții. Cu alte cuvinte în jurul orei când s-a comis crima și presupunem și spargerea, responsabilul magazinului se afla la masă împreună cu vânzătoarea Maria Cazacu, ce dansase cu acel Fernando în programul barului. Cei doi, Vanete și fata, n-au părăsit localul nici măcar câteva minute după cum confirmă chiar tovarășul maior Stănescu, comandantul nostru ce a avut masa la câțiva metri de a lor. Cu Vanete, tovarășul maior a schimbat chiar câteva cuvinte. Acest lucru mă face să trag deocamdată concluzia că responsabilul și vânzătoarea n-au niciun amestec în săvârșirea crimei și a furtului...

— N-au niciun amestec direct, interveni Dumitrică zâmbind enigmatic.

— Ce trebuie să înțeleg prin asta? ceru Dicu, priviridu-l cu atenție pe subofițer.

— Readuc pe prim plan presupunerea mea că Vanete ar fi putut oferi altora posibilitatea însușirii statuetei...

— Și riscul săvârșirii crimei...

— Asta-i altă poveste, spuse categoric Dumitrică. De ce n-am presupune de pildă că fostul magistrat a murit, fără să fi fost asasinat de careva? Că el, după spusa văduvei, ar fi auzit zgomotul mașinii, dar a și observat o umbră cățărându-se pe scara de incendiu. S-a dus să vadă ce se întâmplă și, cum suferea de inimă, sub șocul unei emoții puternice a sucombat. Posibil, nu?

— Buletinul medico-legal afirmă într-adevăr că omul a decedat în urma unui atac de cord, dar se mai specifică și faptul că pe gâtul victimei s-a găsit o dungă vineție în lungime de 12 centimetri ceea ce se presupune că fostului magistrat i s-a aplicat o puternică lovitură la carotidă cu latul palmei, care a dus la stopul cardiac...

— Se presupune, spuneți, zise Dumitrică.

— Da, așa presupun medicii.

— Deci nu e o certitudine.

— Nu...

— Și dacă nu este, o putem lua în considerație?

— În interesul cercetărilor, pentru elucidarea datelor anchetei, ne bazăm pe orice fapt sau afirmație...

— Rămânem totuși în dilemă în ceea ce privește legătura dintre fostul magistrat și infractorul ce a pătruns în magazin. Nu putem ști dacă crima are vreo legătură cu furtul...

— Asta este adevărat, confirmă căpitanul, însă vom da de firul întregii probleme atunci când vom descoperi pe unul din cei doi: criminalul sau infractorul, insul ce a furat statueta. Unul sau altul va declara dacă se face vinovat și de cea de a doua acuzație...

Afară se întunecase de-a binelea. Pe stradă, pe sub fereastra biroului se auzeau râsete: băieții și fetele liceului din apropiere terminaseră cursurile și acum, grupuri-grupuri, treceau veseli către case. Ferestrele blocului de peste drum se aprindeau și ele treptat, iar dincolo de acoperișurile celorlalte clădiri se înălța un fum gros și dens, negru, prin care scăpărau ca niște licurici mii de scântei; o locomotivă, sub presiune, părăsea gara nu prea îndepărtată, trăgând după ea zeci de vagoane.

— Trebuie să mai elucidăm o problemă, urmă Dicu cerând celor doi subalterni să fie atenți, și anume dacă spărgătorul s-a folosit de chei potrivite sau după cum spui dumneata, Dumitrică, le-a avut chiar pe acelea ale lui Vanete. Am cercetat cu atenție și atât ușa cât și grilajul protector de la seif nu prezentau nicio urmă de forțare sau de distrugere. Apoi mai este o chestiune, urmă Dicu cu glas scăzut. Este limpede că mașina ce i fost văzută că staționa pe strada lăaturalnică de lângă magazin. Este Trabantul lui Vanete. Resturile stopului spart,

găsite lângă bordura trotuarului, pledează în mod elocvent în acest sens. Apoi declarația gunoierului, a paznicului de noapte, a văduvei victimei. Se pune însă întrebarea: cine a parcat mașina, cu alte cuvinte cine s-a folosit de ea, dacă el, Vanete, în acel timp se afla după cum ne confirmă chiar și tovarășul comandant la barul Colorado? Și pentru care motiv mașina a staționat la ora aceea pe strada din preajma magazinului?

— Cât a staționat, tovarășe căpitan? ceru Iordache.

— Nu se poate stabili cu exactitate, răspunse cu același glas scăzut Dicu. În orice caz nu mai mult de o jumătate de oră. Și asta în timpul când s-a comis crima. Și probabil, spargerea...

— Trebuie să aflăm cui i-a încredințat Vanete mașina în seara aceea, propuse Dumitrică. Ori el, ori altcineva a condus Trabantul. Mașina n-a putut veni singură...

— Vanete spune, vorbi Dicu calm, că n-a încredințat nimănui vreodată cheile mașinii. Avem la dosar prima lui declarație. Dar voi mai sta eu de vorbă eu el în seara asta. Dacă aflăm cine a condus mașina, și-l identificăm pe acela, sunt sigur că vom porni pe drumul cel bun...

— Tovarășe căpitan, interveni Dumitrică, mă scuzați că vă întrerup, dar știți la ce mă gândesc?

— La ce? fu curios să afle Dicu.

— Foarte bine ne-ar încurca presupunerile și altă ipoteză și anume ca mașina să nu aibă nicio legătură nici cu furtul, nici cu crima...

— Cum așa? se miră Dicu.

— Iaca bine, zise Dumitrică sigur pe el. Mașina a venit condusă de un oarecare, poate fi Vanete sau un altul, a parcat douăzeci-treizeci de minute pentru o cu totul altă problemă decât ceea ce ne interesează și a plecat. De ce trebuie să facem legătură între mașină, crimă și spargerea magazinului?

— Pentru simplul motiv că Trabantul este al lui Vanete, că această mașină a fost cumpărată de la fostul magistrat, că a fost parcată exact sau cam exact în perioada de timp cât a fost comisă crima și presupunem și spargerea, că nu știa de existența statuetei decât profesorul Dimitriu, Vanete și fata, deci iară ne lovim de acest nume, Vanete și așa mai departe...

— Bine, de acord, zâmbi Dumitrică, dar tot dumneavoastră ați spus că, după afirmațiile tovarășului comandant, Dinu Vanete nici n-a părăsit barul în seara aceea...

— Asta este adevărat.

— Și atunci? A fost sau nu Vanete cu mașina? Și dacă a fost el sau un altul, cel care a condus are vreo legătură cu crima? Sau cu spargerea?

— Vrei să-ți răspund acum? zâmbi la rându-i Dicu. Este o problemă

pe care trebuie să o elucidăm toți trei...

Pentru câteva clipe se lăsă din nou tăcerea în biroul căpitanului. Cei trei se priveau între ei, cu ochii puțin obosiți, molatici, ca înaintea unui somn ce le copleșise simțurile. Se puneau întrebări, se așteptau răspunsuri, desigur nu toate aceste răspunsuri aveau certitudinea unor adevăruri, dar disputele de serviciu, cum le numea Dicu, pe un ton prietenesc, nu aveau alt scop decât să ducă la găsirea celui capăt de fir, ce odată apucat, să ducă la desfășurarea întregului ghem de fapte ce se cereau lămurite, în lumina anchetei.

— Trebuie să stabilim, deci, conchise căpitanul, ținând seama și de cele ce spui dumneata, Dumitrică, trei lucruri. Întâi, dacă cel ce a condus mașina are vreo legătură cu problema ce-o cercetăm, crima sau spargerea, nu? În al doilea rând, dacă între crimă și spargere este vreo legătură directă și în al treilea rând modalitatea deschiderii seifului: prin chei potrivite sau, așa după cum presupui tot dumneata Dumitrică, chiar Vanete ar fi oferit cheile originale infractorului, ceea ce mă îndoiesc să exprime vreun gram de adevăr. Dar, mă rog, suntem datori ca, bănuind orice, să presupunem fel și fel de variante. Ca să aflăm răspuns la cele trei întrebări pe care le-am enunțat mai înainte, urmă Dicu, nu este rău cum am procedat până în prezent. Dimpotrivă, se pare că unele elemente ne ajută să conturăm din ce în ce mai limpede anumite coordonate pe drumul spre adevăr. Trebuie însă să continuăm investigațiile, fiecare în direcția ce am stabilit-o. Poimăine dimineața din nou aici, iar între timp eu voi sta din nou de vorbă cu Dinu Vanete... Vă urez succes!

Cei doi subalterni se ridicară de pe scaune, salutară scurt, militărește, și părăsiră încăperea.

5

Rămas singur, Dicu își prinse fruntea în palme și stătu astfel câteva minute, sub lumina lămpii de birou, fără să se gândească la nimic. Parcă i se golise creierul de orice reflecție, totul plutea într-un vid indefinit, tulbure, nedecis. Elucidarea acestui caz începuse să-i macine nervii. Crezuse la început că totul va merge ușor, nu o dată cercetările ce le întreprinsese în diferite alte cazuri, într-adevăr îi dăduseră inițial multă bătaie de cap, dar prin cercetări ingenioase, nu după mult timp, uneori acest timp fiind măsurat în ore, dăduse de urma adevărului. Acum însă parcă totul îi stătea împotrivă, cu cât trecea vremea lucrurile în loc să se limpezească se încurcau și mai mult, se iveau diferite ipoteze, care mai de care mai tentantă în analize, dar nu găsea acel indiciu ce nu o dată declanșase ofensiva anchetei pentru prinderea celor vinovați.

Într-un târziu, ridică receptorul, formă un număr și ceru să-i fie

adus Dinu Vanete. Peste câteva minute, responsabilul magazinului „Central” își făcu apariția, urmat de om sergent-major milițian. Vanete era neras, cu fața trasă, asprită, iar ochii aveau o privire stinsă, molatecă. Nu purta cravată, nici șireturi la pantofi, hainele îi erau cam boțite, largi și cămașa murdară. Cu batista încerca să-și șteargă mereu nasul...

— Ați răcit? Îl întâmpină Dicu și-i făcu semn să ia loc pe scaunul dinaintea biroului în timp ce milițianul se retrase. De ce nu ați acceptat să primiți pătură? Nici să vă radeți...

— Ce importanță au toate acestea? spuse el așezându-se parcă fără vlagă. Din moment ce sunt arestat...

— Sunteți reținut, nu arestat, ținu să precizeze căpitanul. Reținut în interesul cercetărilor. Ne purtăm în mod civilizat cu oricine avem contact, creăm toate condițiile ca cine ne stă la dispoziție să nu se simtă în niciun fel lezat... Aveți ceva de obiectat în acest sens?

— Nu, nimic.

— Puteați să evitați această situație, dacă din capul locului ne ajutați să cunoaștem vinovatul, ceru Dicu, pregătind carnetul de notițe în față-i. De ce nu vreți să fiți alături de noi în chestiunea asta?

— Cine spune că nu sunt?

— Atitudinea dumneavoastră, cine altcineva...

— V-am spus din primul moment că nu cunosc nimic, sunt complet nevinovat, în afara cauzei, deci nu-mi puteți imputa nimic.

Dinu Vanete vorbea precipitat, se vedea limpede că se află într-o continuă stare de surescitare, mototolea mereu batista umedă în palmă, părea speriat sau numai neliniștit, în orice caz nu era în apele lui și pe chipu-i încruntat se putea citi cu ușurință nervozitatea ce-l stăpânea în clipele acelea. Se considera unul din oamenii marcanți ai orașului, îl cunoștea foarte multă lume, ce-i mai mulți chiar de foarte multă vreme, din, timpul când în tinerețe jucase câțiva ani buni fotbal, iar acum avea nenumărate relații, cunoștințe, prieteni și situația nou creată căzuse ca o lovitură de teatru. Cum va mai putea scoate el capul în lume? Cum va mai fi posibil să apară într-un cerc sau altul de prieteni „știindu-se că fusese cercetat de către Miliție și bănuat de un amestec într-o afacere de necinste și crimă? Dar oare cum poate dovedi anchetatorilor că n-are nici cel mai mic gest de vinovăție în toată chestiunea asta? Maria Cazacu poate confirma, a stat cu ea întreaga noapte la masă, pot declara chelnerii care l-au servit, dar oare maiorul Stănescu nu a avut masa alături de el, nu a schimbat cu el câteva vorbe, nu s-au privit tot timpul, zâmbindu-și, ridicând uneori paharul unul în cinstea celuilalt, așa cum de fapt a făcut și cu farmacistul Frangulea și cu toți ceilalți din jur? Astea nu sunt probe? Ce pot fi dacă nu probe ce pledează în favoarea nevinovăției sale?

— Bine, dumneavoastră afirmați că nu vă putem imputa nimic,

urmă calm căpitanul Dicu, aveți circumstanțe atenuante, în timpul spargerii și crimei ați fost la barul „Colorado”, dar cum vă explicați deschiderea seifului, fără ca cel ce a făcut treaba asta să spargă lacătul sau să distrugă grila de fier?

— De unde să știu eu? Înălță din umeri Vanete. Ați văzut că am rămas stupefiat, când dimineața împreună cu dumneavoastră am intrat în magazin și am văzut cele întâmplate. Cum v-ați mirat dumneavoastră, așa m-am mirat și eu...

— Nu vă amintiți, ați încredințat în ultima vreme cheile seifului cuiva?

— Niciodată și nimănui! răspunse categoric Vanete.

— Cine știa de statueta?

— V-am mai spus: eu, profesorul Dimitriu care mi-a încredințat-o și domnișoara Cazacu. În afară de cazul când din partea celor doi nu a transpirat chestiunea în vreun fel...

— Cum adică?

— Și profesorul Dimitriu și domnișoara Cazacu să nu fi spus la rândul-le despre problema statuetei cuiva dintre cunoștințele lor apropiate. Mă gândesc totuși mai mult la profesor decât la domnișoara Cazacu...

— De ce?

— Pentru simplul motiv că domnișoara Cazacu nu prea are cunoștințe, relații. Apoi este o fată foarte serioasă, duce o viață retrasă, izolată, nu prea are prietenii. Când i-am spus de statueta, i-am și atras atenția că e o chestiune care nu trebuie cunoscută și asta pentru faptul că era, cum să vă spun mai exact, o afacere particulară. Nu aveam voie să țin în seif obiecte din aur în afara celor legale, adică cele ce-mi sunt încredințate oficial de către stat prin profilul magazinului. Eu dacă am acceptat să țin pentru câteva zile statueta, am făcut-o pentru bătrânul profesor față de care, după cum v-am mai spus, am o deosebită stimă și considerație. L-am văzut atunci în mare încurcătură și mi-am zis că pot să-i dau o mână de ajutor...

— Bănuieți cumva că profesorul a mai spus la cineva despre faptul că v-a încredințat statueta? ceru căpitanul.

— El personal nu cred să fi făcut lucrul ăsta, fiind cel mai interesat după cum mi-a spus că nu trebuie să știe nimeni despre descoperirea lui. Poate numai nevastă-sa, în cazul când i-a vorbit despre locul unde a adăpostit temporar obiectul de aur...

— Soția lui ce profesie are? Sau a avut?

— După câte știu a fost și a rămas casnică...

— E o femeie guralivă?

— Nu pot ști, răspunse sigur pe el Vanete. Femeile-s femei, cine le poate ghici caracterul? Am fost însurat multă vreme și niciodată n-am știut ce gândește și ce face nevastă-mea. Femeia-i o enigmă, tovarășe

căpitan. A fost, și rămâne o enigmă...

— De ce nu v-ați mai recăsătorit?

— N-am vrut. Se spune că cine se frige cu ciorba suflă și în iaurt... Nu știu, din teamă de a nu mai da iară peste un caracter imposibil cum a fost nevastă-mea, din pricina faptului că m-am obișnuit singur, nu știu...

— Și trebuie să cred că astăzi nu mai aveți nicio relație sentimentală? Iertați-mă, vă cer acest lucru pentru a-mi lămuri unele probleme legate de cazul în speță...

— Nu pot să spun că nu am, vorbi puțin jenat Vanete, cu privirea plecată, vedeți, orice bărbat, de-aia e bărbat, că... singur... dar mă rog...

— Din câte cunoaștem sunteți în relații foarte apropiate cu domnișoara Cazacu, nu?

— Mda... cam așa este. Este o ființă agreabilă, cultă, corectă, o plac foarte mult și desigur că am intenții serioase cu ea. Cu alte cuvinte, la mijloc nu e o simplă aventură sentimentală...

— Vreți să vă căsătoriți cu dumneaei?

— Asta este intenția mea...

— Dar a dumneaei?

— Nu știu, încă n-am discutat la concret treaba asta, dar bănuiesc că n-ar avea nimic împotrivă, de fapt am cam tatonat eu chestiunea și mi-am dat seama că nu-i sunt chiar indiferent...

— Totuși, iertați-mă, diferența de vârstă... cum să vă spun... știți... poate că ea ar accepta dintr-un anumit interes...

— Știu la ce vă referiți, interveni prompt Vanete. Dar asta nu deranjează cu nimic. Chiar mi-a spus. Înainte de a întreba-o eu ceva. Iar cât privește acel interes de care aminteăți dumneavoastră nici pomeneală. Ce interes poate fi ia mijloc? Nu sunt bogătaş, nu am cine știe ce titluri celebre, nu sunt cu alte cuvinte o vedetă. Sunt un om obișnuit, om de caracter, muncitor, corect, un om care cum se spune îmi pun inima pe masă, de poate citi în ea ca într-o carte și ea a văzut lucrul acesta. A văzut mai ales că pentru ea sunt în stare de orice...

— O vizitați la dumneaei acasă sau vine la dumneavoastră?

— Depinde de împrejurare, sau mai bine zis cum hotărâm. Nu-mi place ca însoțind-o să mă plimb pe stradă sau prin parcuri, nici să-mi trec vremea prin restaurante. Vă dați seama, nu mai sunt un adolescent și apoi poziția mea socială aici, în oraș, nu mi-ar permite așa ceva. Mă respect și țin la prestigiul meu...

— Mda... făcu căpitanul și tăcu, rămânând câteva clipe pe gânduri, cu mâinile împreunate deasupra hârtiilor. În acest timp Vanete, puțin mai destins, își ștergea mereu fruntea de transpirație cu batista. Nu era cald în încăpere, dar emoționat sau mai bine zis surescit, începuse să fie cuprins de-o fierbințeală pe care nu și-o putea explica

în clipele acelea.

— Spuneți-mi, reîncepu căpitanul, în ce relații vă aflați cu fostul magistrat, Titus Soreanu? Victima...

— Destul de bune...

— Mă refer la convenția cu Trabantul.

— Nu înțeleg...

— Ați cumpărat de la fostul magistrat Titus Soreanu actuala mașină a dumneavoastră, Trabantul, nu?

— Da, am cumpărat această mașină.

— În ce împrejurare a avut loc tranzacția?

— Am aflat că omul a câștigat la loz în plic mașina asta, că vrea s-o vândă și atunci m-am prezentat la el și am început tratativele.

— Cu cât ați cumpărat mașina?

— Cu 20.000 de lei. Așa am făcut și actele.

— I-ați dat toți banii odată?

— Nu. I-am dat zece mii de lei odată cu primirea mașinii, rămânând ca într-un timp de câteva luni să-i dau și restul...

— Ați făcut un act în acest sens?

— Oficial nu, răspunse moale Vanete, fără să știe unde vrea să ajungă căpitanul. I-am dat o chitanță de mână, prin care mă obligam ca cei zece mii de lei să-i depun în contul Soreanu la oficiul pentru construirea de locuințe proprietate personală. Apoi, mai târziu, fostul magistrat a revenit asupra înțelegerii și mi-a cerut să mergem la notariat și să încheiem acolo un act legal...

— Ați fost?

— Nu, luni trebuia să mergem. Lunea trecută, adică a doua zi după ce s-a săvârșit crima și spargerea magazinului...

— Dar pentru care motiv socotiți dumneavoastră că Titus Soreanu a revenit asupra deciziei sale inițiale și v-a cerut să mergeți la notariat? Întrebă Dicu, scriind continuu în carnetul ce-l avea în față pe birou. Ce l-a determinat să ia această hotărâre când, știut fiind, v-ați înțeles la început asupra altui aranjament? Se temea de dumneavoastră că nu o să-i mai dați banii? Sau ce anume?

— Nu știu, nu pot să știu! Înălță din umeri Vanete. Dealtfel, era un om tare curios, aș putea spune dificil, nu știa propriu-zis ce vrea, azi una, mâine alta, își schimba gândurile cum se clatină frunza în bătaia vântului. Ce-am pățit până s-a hotărât să vândă mașina! Că o dă, că n-o mai dă, că vrea un preț, că vrea altul, mă rog, un om sucit, cu care e mai puțin recomandabil să ai de-a face...

— A afirmat vreodată față de careva că îi este teamă că n-o să-i mai dați și restul banilor?

— Nu cunosc acest lucru...

— Dar dumneavoastră aveți buna intenție să-i restituiți suma, nu?

— Desigur, chiar i-am și restituit-o...

— Când? tresări și făcu ochii mari căpitanul. Că parcă afirmați că urma să vă duceți la notariat luni dimineța...

— Cum când? se miră la rândul lui Vanete. Sâmbătă la amiază i-am dat cei zece mii de lei. I-am dat banii și mi-a dat chitanța...

— Unde este această chitanță? '

— Am rupt-o, pentru ce era nevoie s-o mai păstrez? Dar banii i-am dat. Au văzut și vânzătorii că magistratul a venit la mine la magazin...

— Care dintre vânzători a văzut acest lucru?

— Toți...

— Au fost de față când i-ați numărat banii?

— Nu, l-au văzut pe fostul magistrat când a intrat în biroul meu din magazin...

— Ehei, dar asta nu-i concludent! zise Dicu bătând cu stiloul în hârtia blocnotesului. Putea să vină să discutați ceva sau să vă ceară un lucru oarecare, poftim, de pildă să vă înțelegeți ca luni să vă întâlniți pentru a merge la notariat, nu? Dealtfel, soția lui nici nu știe că dumneavoastră, după cum afirmați, v-ați fi achitat datoria...

— Eu am încheiat tranzacția cu soțul ei, nu cu ea, așa că o consider în afară de problemă, vorbi categoric Vanete, cu ochii aprinși. Că fostul magistrat i-a spus adevărul în ceea ce privește suma reală cu care a vândut mașina, că i-am dat restul de bani și a vrut să ascundă acest lucru soției, vroind probabil să dea o destinație cu totul personală banilor, fără să știe dumneaei, iată astea toate sunt lucruri care-i privesc direct pe ei și nu pe mine. Adevărul este că eu i-am achitat suma sâmbătă dimineța și nu mai am nicio obligație în acest sens...

— De unde ați avut banii? ceru Dicu privindu-l atent, pe Vanete. Ați economisit sau vi i-a împrumutat careva?

— Nu, nu m-a împrumutat nimeni. Sunt bani pe oare i-am economisit pe un carnet C.E.C...

— Și când ați scos suma?

— Într-o dimineță.

— Zece mii?

— Zece. Atât cât mi-a trebuit...

— Ați fost la C.E.C. Înainte de a veni fostul magistrat la dumneavoastră sau după? vru să afle Dicu. Cu alte cuvinte, știind că vine Titus Soreanu după bani, i-ați pregătit din vreme sau fostul magistrat a venit incognito, l-ați lăsat să aștepte și ați dat fuga la prima agenție C.E.C.? Vă rog să precizați acest lucru...

— Banii i-am scos cu câteva zile mai înainte, miercuri sau joi, v-am spus. Mă anunțase că o să treacă sâmbătă și i-am pregătit.

— De la care agenție i-ați ridicat?

— De la agenția numărul 1, cea de lângă cofetăria „Trandafirul“...

— Atunci nu înțeleg un lucru, se arătă contrariat căpitanul. Ce rost

mai avea să stabilești că luni aveai să mergeți la notariat pentru legalizarea chitanței, din moment ce v-a cerut banii, iar dumneavoastră nu numai că i-ați promis, dar i-ați și achitat sâmbătă dimineață?

— Asta numai în cazul în care eu sâmbătă nu aveam banii promiși, lămuri Vanete și-și mai trecu o dată batista peste frunte. Soreanu mi-a atras atenția de câteva ori, spunând că nu mai poate aștepta, vrea banii sau legalizarea chitanței, altfel nu are liniște. El, ca magistrat îmi spunea, nu-și poate permite să încheie o tranzacție pe baza unei simple fițiuci, cu o semnătură ce poate fi contestată oricând sau dacă nu contestată cel puțin recuzată pe motiv că a fost dată în împrejurări deosebite, amenințare, sub stare de ebrietate și câte și mai câte. El văzuse multe prin tribunal și vroia să evite orice neplăcere în legătură cu tranzacția...

— Bine, bine, sunt de acord cu dumneavoastră, zise Dicu răsucind stiloul în mână, așa ca să facă ceva, dar soția lui Soreanu spune... stați să vă citez textual din declarația ei... și căpitanul începu să răsfoiască prin dosarul ce-l avea în față. Găsi o foaie de hârtie, o luă și o puse sub lumina lămpii să poată citi mai bine. Iată ce spune: „Era, după cum v-am spus declară ea, cam după orele unsprezece noaptea. Tocmai când scria, e vorba de bărbatu-său, sublinie căpitanul, a auzit zgomotul unui motor, apoi frânele unei mașini. S-a ridicat de la masă și s-a uitat pe geam. „Ehei, a zis – e vorba de victimă – uite mașina domnului Vanete, ia să mă duc jos și să-i mai spun o dată de bani. Că de câte ori îl caut pe la magazin ba nu este, ba își face de treabă și mă ocolește...” Ei, ce spuneți, ceru Dicu punând foaia la loc în dosar. Ce concluzie să tragem?

— Ce concluzie? rămase puțin mirat Vanete.

— Pentru noi, deocamdată este limpede că nu spuneți adevărul, vorbi Dicu pe un ton de evidentă supărare. Sâmbătă dimineața, dumneavoastră spuneți că i-ați dat banii fostului magistrat Soreanu, iar sâmbătă seara acesta îi spune nevestei sale, văzându-vă mașina, că se duce să vă mai amintească de banii ce aveai să-i dați. Ale cui afirmații sunt false în toată problema asta? Ale soției victimei? Ale dumneavoastră?

— Ale ei, tovarășe căpitan...

— Cum credeți, oare, că soțul ei, primind de dimineață banii de la dumneavoastră nu s-ar fi dus în primul rând să-i spună ei de chestiunea aste?

— Este perfect posibil, tovarășe căpitan...

— Cum să fie posibil? se miră Dicu.

— N-ați, mai auzit de soți care să ascundă nevestelor lor că posedă o sumă oarecare de bani?

— Aici nu e vorba de-o sumă „oarecare” de bani! vorbi apăsător

căpitanul. Banii aceștia aveau importanța lor pentru soții Soreanu, așa după cum bine știți, și dumneavoastră. Era vorba doar de construcția unei locuințe proprietate personală, era vorba de legalizarea unei chitanțe și așa mai departe. Soția lui Soreanu spune că mereu a avut discuții în casă cu fostul magistrat pe seama acestor bani, pe încrederea ce v-a acordat-o din capul locului neluându-vă chitanță legalizată, și cred că era normal, ca, odată chestiunea încheiată, deci el având banii, să vină și să-i spună ei, iată, totul s-a rezolvat, nu este cazul să mai avem conflicte în casă pe seama acestui lucru. Nu?

— Eu nu știu dacă i-a spus sau nu! susținu Vanete cu încăpățănare. Dealtfel nici nu mă privește treaba asta. Putea să-i spună, putea să nu-i spună. Eu cu el am încheiat tranzacția, cu el am lichidat-o. Știu că i-am dat zece miișoare sâmbătă la prânz și atâta tot...

— Iertați-mă, nu aveți dovezi că i-ați dat acești bani! interveni căpitanul.

— Dar ce dovezi sunt că nu i-am dat? nu se lăsă mai prejos Vanete, cu oqpii sclipind de-o ascunsă izbândă. Ce dovezi? Are chitanța de la mine? Să-mi arate văduva lui chitanța, dac-o are. Vă spun sigur că n-o are. Chitanța mi-a fost înapoiată de Soreanu și am rupt-o. Asta-i tot...

Dicu înșurubă capacul la stilou, semn că nu mai scrie nimic, își aranja hârtiile de pe birou, mai răsfoi o dată dosarul, după care trase sertarul și-l puse peste alte două. „Desigur, își spuse el, Vanete este hotărât să nu recunoască nimic. Știe precis că chitanța n-o să se găsească vreodată. Este foarte posibil ca sâmbătă seara Soreanu; auzind motorul mașinii, să fi ieșit în stradă să discute cu Vanete, bineînțeles despre chitanță. Vanete i-a smuls chitanța din mână și apoi a fugit. Soreanu a căzut după un atac brusc de cord. Sau poate că Vanete l-a și lovit la încheietura gâtului și după aceea fostul magistrat s-a prăbușit. Dar responsabilul magazinului „Central“ n-a părăsit o clipă masa de la „Colorado”, și asta ne încurcă toate raționamentele...”

— Alțeva mai aveți de declarat? întrebă într-un târziu Dicu stângând lampa de pe birou.

— Nu mai am nimic. Vreau să vă cer să mă lăsați să plec acasă...

— Se poate, dar nu acum, vorbi liniștit căpitanul. Trebuie să mai elucidăm unele lucruri legate de dumneavoastră și apoi vă vom satisface dorința. Până atunci...

6

Soarele nu trecuse încă spre asfințit și încă învăluia orașul într-o lumină blândă, liniștitoare. Pe strada principală magazinele își deschideau ușile, cumpărătorii începuseră să mișune ici-colo după târguieli, iar pe sub coroanele bogate ale castanilor, mici tonete cu loz

în plic, cărți, înghețată, ciorapi se înșirau din loc în loc dând arterei comerciale un aspect cu totul oriental.

Căpitanul Dicu intră la „Trandafirul“ și ceru o sticlă cu Pepsi-cola, o bău dintr-o răsuflare, plăti și plecă, ieșind în strada ce începuse să se aglomereze. Merse câțiva pași și dădu cu ochii de agenția CEC. Îi trecu pragul și după câteva minute stătea de vorbă chiar cu șeful acestei sucursale de economisire a banilor, un om mărunțel, între două vârste, cu chelie și papion gri la cămașa de-un alb imaculat.

— Nu dăm relații, vorbi el plin de amabilitate, parcă mereu scuzându-se, dar fiind vorba de autoritatea Miliției, în interesul unor cercetări, ne supunem...

După câteva minute, Dicu cercetă partida deschisă lui Dinu Vanete și constată că într-adevăr, acesta ridicase cu trei zile înainte de spargerea și crima pe care o cunoaștem suma de zece mii de lei.

— A venit singur să ridice acești bani? întrebă căpitanul vădit interesat să afle câte ceva în legătură cu responsabilul magazinului „Central”.

— Singur, răspunse șeful agenției. Rețin acest lucru pentru că în acea zi chiar eu l-am servit personal...

— Intră în atribuțiile dumneavoastră de serviciu să lucrați la ghișeu sau ați făcut-o în mod cu totul excepțional?

— Nu, în mod excepțional, spuse șeful agenției. Eu nu lucrez la ghișeu, însă când este aglomerație, desigur mai dau o mână de ajutor. Dar în acea zi, când a venit domnul Vanete...

— Mă iertați că vă întrerup, îl cunoașteți personal?

— L-am cunoscut când a depus banii. Este unul, ca să spun așa, dintre clienții noștri, cei mai de bază, în sensul că depune în mod consistent și cu regularitate sume destul de frumușele...

— Vă rog să continuați ideea începută, ceru Dicu.

— După cum vă spuneam, în ziua când dumnealui a ridicat banii, l-am servit eu pentru că la ghișeu se afla o tânără funcționară, nou angajată, care pur și simplu s-a cam speriat că i se cere restituirea unei sume atât de mari. Îi era teamă de-un fals, apoi era necesară confirmarea soldului și câte și mai câte. Mi-a cerut mie sprijinul și, evident că i l-am dat, mai ales că era vorba chiar de domnul Vanete.

Dicu mulțumi și plecă. Ieși din nou în stradă, se opri pe la câteva vitrine, în așa fel ca să se facă ora cinci, când știa că o poate găsi pe Maria Cazacu la repetiții la barul „Colorado”. Se mai învărti pe ici, pe colo și nu după mult timp dădu cu ochii chiar de profesorul de dans al fetei și partenerul ei din programul de seară, Ferdinand Pasăre, sau maestrul Fernando, cum îi spuneau elevi, ce-i pregătea la Casa de cultură, ospătarii barului cât și cei din orchestră. Înalt, slab, cu fața arămie, osoasă și sprâncene bogate, negre, cu părul ondulat și favoriți până aproape de bărbie, el stătea în fața unei tonete, cumpăra și rupea

cu calm sub privirile admirative ale curioșilor din jur bilet după bilet, pe care, văzându-le necâștigătoare, le arunca cu un gest plictisit într-un coș de hârtii alăturat.

Văzându-l, Dicu se opri lângă el și Ferdinand Pasăre tresări. Apoi zâmbind, profesorul de dans îl salută printr-o ușoară, și elegantă înclinare a capului pe căpitan și-i arată cu un gest discret că se distrează, neavând altceva mai bun de făcut la ora aceea.

— Aveți repetiție? îl întrebă Dicu și-i întinse mâna.

— La cinci, peste douăzeci de minute. Până atunci îmi încerc norocul. În viața mea n-am câștigat un leu, dar am ambiție...

— Vine și domnișoara Cazacu?

— Categorical, confirmă Ferdinand Pasăre. Este, ca să spun așa, un fel de repetiție generală. Am introdus două numere noi, de bază, și trebuie vizionate atât de conducerea localului cât și de cei de la Cultură. Așa că vă dați seama, ea fiind partenera mea principală, e normal să fie prezentă...

Zicând acestea. Ferdinand Pasăre mai rupse un bilet, constată că este tot necâștigător și renunță, aruncându-l în coșul de hârtii de alături.

— Nu am noroc și pace, tovarășe căpitan! zise el cu glasul baritonal. Puțin grav și afectat, așa cum știa că-i stă bine. Norocul meu este în muncă. Cam lozincardă expresia, dar asta este. Exprimă, evident, realitatea...

Porni pe stradă alături de Dicu, spre barul „Colorado”, situat nu departe de cofetăria „Trandafirul”, chiar în centrul orașului. Călca ușor, cu pas elastic, de parcă traversa o scenă în timpul dansului, plin de o anumită importanță ce și-o acorda fără rezerve singur, privind superior peste cei care-l întâlneau, salutându-i pe toți cunoscuții deopotrivă prin aceeași ușoară înclinare a capului, un gest teatral, desigur și acesta ca și altele studiate ca să dea întregii sale comportări un aer de eleganță și distincție.

— Ce părere aveți despre domnișoara Cazacu? Începu Dicu vorba, mergând alături, cu pas rar, ca omul ieșit fără treabă, la plimbare. Promite, nu? Nu am văzut-o niciodată în aceste demonstrații de dans pe care le faceți la bar...

— Păcat! constată marțial Ferdinand Pasăre. Mare păcat. Și spun asta pentru că în ceea ce facem noi, vorbesc de mine și de domnișoara Cazacu, căutăm să exprimăm chintesența întregului dans modern, tot ce se cunoaște în acest domeniu atât de vast și în același timp atât de controversat. Tovarășe căpitan, dați-mi voie să fiu sincer, puțini cunosc, mulți sunt atotștiutori, critică, astăzi critica este la îndemâna oricui. Se pricepe, nu se pricepe, omul critică, după simplul criteriu că îi place sau nu-i place. A, își aminti el scuzându-se, nu v-am răspuns la întrebare. Desigur, domnișoara Cazacu este o promisiune, o

promisiune certă. Are talent, domnule, are cum se spune, chemare pentru dans. Și este încă tânără. Peste câțiva ani, va face carieră! Parol! V-o spune un om care este în meserie, care a văzut multe și a trăit multe, care s-a născut și a crescut în atmosfera dansului, a scenei, a sălii de spectacol...

Evident, lui Ferdinand Pasăre îi plăcea să se asculte vorbind, își sublinia frazele cu gesturi largi ale mâinilor, avea el însuși impresia că se află într-un amfiteatru și expune o conferință de mare importanță pentru auditoriu.

— Vedeți dumneavoastră, urmă el cu același patetism, în glas, pentru că a venit vorba despre domnișoara Cazacu și pentru că mă gândesc la ajutorul ce i l-am putea da, în primul rând dumneavoastră, fata asta este plină de sensibilitate, de romantism, este ca să spun, așa, o mostră a fecioarei secolului 19, mă înțelegeți?

— Desigur... desigur...

— Are ambiție, muncește enorm, nu dă înapoi cu una cu două și perseverența în balet, stimate tovarășe căpitan, bineînțeles dublată de talent, este cheia succesului. Fata asta are tot ce-i trebuie pentru dans: un corp perfect armonizat, un chip, am putea spune, divin, un surâs cu care cucerește sala, o mișcare scenică de invidiat, suplețe, ritm, fantezie, într-un cuvânt tot ce dă unei balerine farmec; și priză la public, iar dansului ei naturalețe și comunicarea unor sentimente pentru acest public...

Ferdinand Pasăre tuși, își dresă nițel glasul, mai împărți vreo două-trei saluturi în dreapta și-n stânga, surîzând de complezență, după care urmă:

— Ei, și cu toate astea, iată în ultimele zile a început să comită unele gafe la repetiții, gafe domnule, gafe de neiertat! Nu știu ce să cred! Parol! O muncește un gând, o frământă ceva, vă spun, nu știu care-i adevăratul motiv, dar pentru a-i înlătura toate aceste umbre ce-i înnegurează chipul, dumneavoastră îmi puteți fi de mare ajutor.

— În ce sens? se grăbi să afle Dicu.

— Este vorba de povestea aceea neplăcută cu magazinul „Central” unde lucrează ea. Știu că vă ocupați de cercetarea cazului, altfel nu aș fi îndrăznit. Și mai știu că sunteți un om foarte receptiv, amabil...

— În spiritul legii, interveni zâmbind Dicu.

— Evident, evident! țin să precizeze Ferdinand Pasăre.

— Despre ce este vorba? țin să afle căpitanul.

— Vedeți, vă spuneam mai înainte că fata asta e plină de sensibilitate. Ei bine, de când a fost arestat responsabilul magazinului...

— Este reținut, nu arestat, preciza Dicu.

— Mă rog, de când este acolo la dumneavoastră, sau mai bine zis de când s-au întâmplat toate câte s-au întâmplat, ea este mereu

neliniștită...

— Dar nu are niciun amestec în povestea asta, zise Dicu puțin contrariat. Cel puțin până la ora asta nu i se poate imputa nimic...

— Asta este adevărat, urmă Ferdinand Pasăre, aveți dreptate, nu are niciun temei să se neliniștească, dar mereu își face probleme în legătură cu furtul acelei statuete...

— De ce își face probleme? deveni foarte interesat Dicu.

— Vedeți, după câte știți, ea lucrează la raionul de ceasuri și bijuterii al magazinului, deci este direct legată de acel seif care nu se știe prin ce miracol a fost deschis, fără să fi forțat careva ușile sau grila de fier...

— Dumneavoastră ați văzut vreodată seiful ăsta?

— Nu, niciodată.

— Atunci de unde știți că are uși și grilă de fier?

— Mi-a spus Maria. Chiar în seara când s-au făcut cercetările, venind la bar, mi-a povestit totul. Vă mărturisesc sincer, fata era totalmente contrariată, aproape revoltată pentru faptul că cineva s-a putut strecura în acea încăpăre fără ca măcar să lase vreo urmă sau să se constate că a distrus sistemul acela, de închidere, în afară de asta, după câte am înțeles, numai ea știa că în seif s-ar fi aflat statueta de aur...

— V-a confirmat lucrul acesta?

— Da, după ce ați constatat dumneavoastră spargerea.

— Mai înainte nu v-a vorbit în niciun fel de chestiunea asta?

— Nut niciodată. Probabil, că erau lucruri care nu intrau direct în relațiile noastre ce vizau numai latura pur profesională. Totdeauna, și înainte și acum, vorbește foarte puțin, extrem de puțin sau aproape deloc despre slujba ei. Este atât de pasionată de dans, încât de la sine se consideră balerină profesionistă, iar serviciul ei de la magazin ca ceva temporar sau mai bine zis o simplă îndeletnicire pentru trecerea timpului.

— Și pentru faptul că știa ceva de statueta are acea stare de neliniște?

— Da, din această pricină, întări Ferdinand Pasăre. Îi este teamă că într-o zi va fi chemată și ea la Miliție pentru povestea asta. Dar i-am spus, lasă dragă că mă duc eu și vorbesc cu tovarășul comandant, îl cunosc, mă apreciază, nu, nu să fac vreo intervenție în afara legii, dar să-i cer clemență în caz că sunt anumite suspiciuni ce te-ar viza direct pe tine. Sau veneam direct la dumneavoastră pentru că, vă rog să mă credeți, tovarășe căpitan, fata asta este de-o puritate, de-o cinste, de-o corectitudine, încât nu numai că n-ar pune mâna pe-un capăt de ață, dar nici n-ar admite să știe ceva, să cunoască câte ceva în legătură cu vreo necuviință și să tăinuiască. Eu personal o admir! Pe cinstea mea că o admir! V-am spus, ea trăiește în romantismul celor o sută de ani

în urmă...

— Este limpede că nu trebuie să-i fie teamă de ceva, zâmbi Dicu. Pășind mai departe alături de Ferdinand Pasăre. Se știe cu conștiința curată, ce rost are să-și facă gânduri negre?

— Chiar treaba asta i-am spus-o și eu. De ce te neliniștești, dragă, i-am zis, fără vreun motiv anume? Vezi-ți de repetiții, de spectacole, că surescitățile astea nu sunt bune la nimic, dăunează, îți strici cariera. Acuma, sincer să fiu, tovarășe căpitan, dacă aveți cumva nevoie de ajutorul meu în lămurirea acestui caz, uitați pentru Maria, pentru liniștea ei, eu vă stau la dispoziție. Vreau să se elucideze odată mai degrabă acest caz pentru că, vă rog să mă credeți, nu mă mai înțeleg cu ea, și e păcat, v-am spus, talent recunoscut...

Încet-încet ajunseră în fața barului „Colorado“. O clădire veche, proaspăt renovată, cu o firmă de sticlă colorată deasupra intrării principale. Pe trotuar, în față, cinci tineri, în haine albastre, cu revere albe, cei din orchestră, desigur, ieșiseră după repetiție să ia puțin aer. Fumau și vorbeau despre ultimele rezultate la tenis ale campionului mondial Ilie Năstase. Văzându-l pe Ferdinand Pasăre apropiindu-se, îi făcură loc cu mult respect, salutându-l reverențios, acordându-i după toate aparențele o atenție deosebită.

— Bine ați venit, maestre!

— Vă salutăm dom'le profesor!

Ferdinand Pasăre, încântat, le întinse mâna pe rând, dar moale, parcă fără vlagă, cu un aer de om plictisit sau mai mult obosit.

— Ei, cum merge băieți?

— Bine, maestre, destul de bine. Trebuie să mai facem câteva retușuri la unele intrări...

— Peste zece minute începem. A venit domnișoara?

— Nu, n-a venit și nici nu credem că are să dea pe aici în seara asta, răspunse unul dintre tineri, după câte se părea șeful formației de muzică ușoară.

— De ce? făcu ochii mari Pasăre și-i privi pe rând pe cei cinci de parcă de la fiecare în parte ar fi așteptat un răspuns.

— A trimis vorbă prin nea Vlăduț, portarul, că nu se simte prea bine și dacă până la ora cinci nu vine, însemnează că nu e cazul s-o mai așteptăm...

— Bine, dar e vizionare cu organele locale, repetiție de atestare, cum se poate asta? se arătă foarte afectat Ferdinand Pasăre și chipu-i osos, măsliniu parcă, se întunecă și mai mult. Tocmai acum? Dacă nu vine, totul este ratat...

Dicu stătea deoparte, asculta tăcut și căuta să înțeleagă adevăratul motiv pentru care Maria Cazacu nu avea intenția să vină în seara aceea la repetiția-spectacol, după câte se vedea foarte importantă pentru programul viitor al barului. Poate că nu avea să mai danseze

deloc? Să aibă intenția de a se retrage din acest contract pentru că seară de seară era foarte mult solicitată și trupu-i cam firav nu putea rezista la eforturile fizice deosebite? Sau la mijloc este ceva în legătură cu cele relatate de către Ferdinand Pasăre, privind îngrijorarea fetei din pricina ultimelor întâmplări de la magazinul unde lucra? Desigur, trebuia să stea de vorbă cu ea, chiar era în intenția lui să facă lucrul acesta, și nu întâmplător pornise în după-amiaza aceasta către bar, dar se vede treaba că nu avusese noroc s-o întâlnească, trebuind să lase totul pe mâine dimineată când îi va face o vizită la magazin. Dar acolo nu va putea discuta mai nimic, n-ar fi fost posibil, clientela ar fi împiedicat o conversație cât de cât acceptabilă, în care fata să se simtă în largul ei pentru a spune tot ce avea pe suflet. Era bine dacă în această seară, după repetiție, putea să stea de vorbă o jumătate de oră cu ea, undeva în liniște, unde, să nu fie deranjați de nimeni. Bineînțeles că intenția inițială a lui Dicu fusese s-o invite la sediul Miliției, dar în urma celor aflate de la Ferdinand Pasăre în ceea ce privește sensibilitatea fetei, era mult mai bine dacă dialogul preconizat avea să aibă loc într-un mod cu totul particular, de la inimă la inimă cum s-ar spune. Cu alte cuvinte, presupusa întâlnire la o masă din cofetăria „Trandafirul” sau la unul din restaurante eșuase. Totuși, își zise că nu este cazul să-și facă probleme. Poate dintr-o clipă într-alta fata are să apară și atunci totul va fi în regulă.

Ferdinand Pasăre veni, se scuză că trebuie să se îmbrace pentru repetiție și-i întinse mâna căpitanului, cu aceeași remarcată amabilitate și curtoazie.

— Încântat de a fi avut posibilitatea să vă țin companie câteva minute, țin eu să remarc, pe același ton afectat și sobru. De asemenea, sunt bucuros că-mi veți da o mână de ajutor să scoatem fata din povestea aceea cu magazinul, mai bine zis să-i anulăm orice temere de care este foarte mult copleșită în ultima vreme...

— Voi sta de vorbă cu dumneaei, spuse Dicu privind-și ceasul de la mână. Poate chiar în seara aceasta, dacă bineînțeles va veni...

— Neîndoios că va veni, preciză Pasăre privind-și și el ceasul de la mână. Altfel totul se va da peste cap. Și cine știe când mai putem chema comisia de la Cultură. La revedere, tovarășe căpitan, și vă invit pentru una din serile următoare să ne vedeți programul. Veniți cu soția, personal am să vă rezerv o masă centrală. Veți fi încântat...

— La revedere!

— Și nu uitați, totdeauna la dispoziția dumneavoastră, v-am promis...

Zicând acestea, profesorul de dans făcu o săritură acrobatică tocmai pe cea mai de sus treaptă a scării principale și dispăru după ușa din fier forjat a localului.

Temerile căpitanului Dicu se adevăriră. În seara aceea, Maria nu veni la repetiție și vizionarea se amână pentru altă dată, spre supărarea lui Ferdinand Pasăre care era tot numai un pachet de nervi. Dicu se mai învârti ce se mai învârti prin jurul localului, sperând într-o venire a fetei în ultima clipă, mai intră prin câteva magazine și într-un târziu se hotărî să-i facă o vizită acasă. Desigur, dacă nu se simte bine, o va găsi la domiciliu, nu va fi plecată niciunde, cel mult la policlinică sau la o farmacie în apropiere. Sau lipsa ei de la repetiție se datora cu totul altui motiv și scuza că era bolnavă era un simplu pretext pentru a acoperi absența? În orice caz era necesar s-o vadă, să stea de vorbă cu ea, să afle care este temerea ei în privința celor întâmplate la magazin. Așadar opri un taxi, se urcă, dădu adresa și în zece minute mașina intră în cartierul Cărbunari și opri în fața unei case nu prea arătoase, amplasată în fundul unei curți largi și părăginite. Stătu câteva clipe în fața porții cam dărăpănate și privi curtea pustie, cu o alee de cărămidă ce se strecura printre niște ronduri de flori ofilite, culcate la pământ, în jurul cărora se învârteau câteva găini ciugulindu-le. O frânghie de rufe traversa curtea, peste această grădină, și pe ea se aflau la uscat vreo două cearșafuri, prosoape și fețe de pernă. Casa, cu pereții coșcoviți, cu o verandă în față, iar în dreapta și stânga ei câte două ferestre, era în parte acoperită cu viță sălbatică, dându-i un aer auster, sobru, de clădire demodată, rămasă pe acele meleaguri de secole.

Dicu era cam descumpănit, nu știa ce să facă, să intre sau să mai aștepte. Privi poarta, nu avea nicio sonerie, ar fi strigat, dar nu-și putea da seama dacă era sau nu cineva acasă. Tocmai când chibzuia astfel, un glas de femeie, venind de undeva de după gardul din dreapta, îi atrase atenția.

— Pe cine cauți mățăluță, domnule?

Dicu tresări și căută înapoia ulucilor chipul femeii. Nu-l zări. Răspunse totuși:

— O caut pe domnișoara Cazacu...

— E acasă, domnule, e acasă. Numai ce a întins rufele la uscat. Intră mățăluță, nu te teme, nu are câini. Bate la ușa aia de fier...

Dicu deschise poarta și păși pe aleea de cărămidă, privind stăruitor clădirea de care se apropia și ferestrele ce-l primeau reci, acoperite de perdele grele din ață. Una din aceste perdele se dădu pentru o clipă la o parte și apoi reveni. În mod sigur era cineva acasă.

Căpitanul ajunse, bătu în geamul prăfuit al ușii din fier forjat și nu după multă vreme i se deschise, în față îi apărură o fată subțirică, nu prea înaltă, cu ochi de-un negrii aprins, pieptănată îngrijit, pe ea cu o rochie de casă din material matlasat. În amurgul serii ce se lăsa tot

mai mult, Dicu avu parcă revelația unei descoperiri ce-l copleși pe dată. Nu o cunoscuse pe fată până atunci, cele două declarații, îndată după cele întâmplare la magazin, i le luase Dumitrică, însă își închipuia după spusele profesorului de dans, care iată nu greșea, că Maria Cazacu avea un farmec deosebit și nu se exagera cu nimic, afirmându-se că putuse cuceri publicul din primele clipe ale apariției ei pe ringul de dans al barului „Colorado“.

— Bună ziua, sau mai bine zis bună seara! Spuse Dicu zâmbind, parcă scuzându-se pentru neașteptata vizită. Sunteți domnișoara Maria Cazacu?

— Da, eu, răspunse fata puțin emoționată și ochii ei negri sclipiră aprins, acoperiți de genele lungi, ușor rimelate. Nu-l cunoștea pe musafir, dar hainele lui de-o croială impecabilă, distincția ce-o afișa involuntar ca și bunele maniere îi făcură pe dată o impresie deosebită. Cine sunteți și ce doriți?

— Putem sta puțin de vorbă?

— V-am întrebat cine sunteți? insistă fata și zâmbi șters, amar, potrivitându-și o șuviță de păr ce-i căzuse pe frunte.

— Sunt căpitanul Dicu de la Miliția-oraș...

— Ooo! tresări fata și o umbră îi întunecă pe dată chipul.

— Pofțiți legitimația mea! urmă căpitanul.

— Nu-i nevoie, renunță fata cu glasul aproape stins, dar vreau să vă întreb cu ce vă pot fi de folos?

— Cu foarte multe, răspunse Dicu tot zâmbind în timp ce-și puneă legitimația la loc în buzunar. Dar cred că nu e cazul să stăm de vorbă aici în pragul casei...

— Într-adevăr, mă scuzați, zise fata și se dădu un pas înapoi lăsând intrarea liberă. Vă rog să pofțiți. Vă cer scuze că la mine e puțin deranj. Tocmai mă ocupam cu gospodăria. Dacă știam că am musafiri, vă așteptam cu totul altfel...

Dicu întră puțin jenat în antreul de fier forjat, cu pereți din sticlă mată și de aci pătrunse într-un mic salon cam întunecat, în care totuși se distingeau mobila îmbătrânită și demodată, al cărei lemn vechi și tapiseria uzată răspândeau un miros greu de aer stătut. O sofa cu pernele din catifea albastră, roase în mai multe locuri, un scrin ornamentat cu niște flori în bazorelief, deasupra căruia se vedea o oglindă de cristal pătată, în ramă aurie, câteva tablouri înfățișând femei și bărbați în costume de la sfârșitul secolului trecut, o pendulă înaltă așezată într-un colț, al cărei geam de cristal scliffea șters în întuneric, iar la mijloc o masă ovală, înconjurată de patru scaune, era tot ce se putea remarca de la prima vedere în această încăpere ce vorbea de la sine despre proprietarii casei.

— Pofțiți aici! zise fata, trecând înaintea căpitanului și deschizându-i o ușă înaltă, din lemn alb, către dreapta, îmi dați voie

să aprind lumina, s-a făcut seară...

Dicu intră cu aceeași rezervă, evident jenat că era nevoit să deranjeze gazda și întâlni o încăpere asemănătoare cu salonul în ceea ce privește stilul mobilei: un pat dublu cu tăblii înalte din lemn furniruit, acoperit cu o cuvertură plușată, o oglindă tot din cristal, ovală, așezată între cele două ferestre ale căror draperii grele, tot din pluș și în aceeași culoare cu cuvertura, aproape că acopereau geamurile. Într-un colț o sobă din teracotă smălțuită în alb, un pian pe care între două sfeșnice de alamă se înșirau câteva fotografii de familie, o mașină de cusut de tip vechi cu capac înalt, o măsuță rotundă și în sfârșit două fotolii cu brațele ornamentate, lucrate dintr-un lemn negru, afumat. Evident, întregul aspect, atât al salonului cât și al acestei camere-dormitor, te ducea înapoi către secolul trecut, nefiind de mirare deci că locatară, domnișoara Cazacu, își trăia cu adevărat romantismul acelor vremi în acest decor deloc optimist, ce contrasta flagrant cu anii ei tineri, cu prospețimea, cu întreaga ei înfățișare de adolescentă, de fată crescută în atmosfera unui modernism tot mai accentuat. Avea deci dreptate Ferdinand Pasăre, își zise Dicu, crescută într-un asemenea cadru, fata nici nu putea avea altă expresie a caracterului ei decât aceea imprimată de parfumul unei epoci trecute.

— Vă rog să luați loc! zise Maria și-i arătă lui Dicu unul dintre cele două fotolii.

— Vă mulțumesc...

Dicu se așeză și arcurile cam uzate se lăsară moi odată cu scârțâitul jalnic al întregului fotoliu.

— Locuiți singură? întrebă căpitanul privind în jur, cu o curiozitate firească, întreaga înfățișare a încăperii.

— Singură, răspunse fata, așezându-se pe celălalt fotoliu din fața căpitanului.

— De ce? se miră Dicu. Nu aveți părinți, nu aveți pe nimeni?

— Am părinți, dar nu locuiesc aici în oraș, ci la țară. Tata este contabil la un CAP, iar mama este învățătoare...

— Și dumneavoastră cum ați rămas în oraș?

— Aici am făcut liceul, am dat la facultate, n-am reușit și mi-am zis că până la anul să rămân și să-mi caut un serviciu. Am găsit la magazinul „Central” printr-o recomandatie a cuiva, la insistențele tatei, și iată-mă deci fără voia mea vânzătoare de... bijuterii. Fiind cu liceul, deci mai stilată, după spusa domnului Vanete, dumnealui m-a repartizat la acest raion, unde după părerea domniei sale se cere un stil mai aparte în discuțiile cu clienții...

— În timpul liceului ați locuit în casa asta?

— Da, aici. Pot spune că aici am crescut...

— Al cui este imobilul?

— Ehei, este o poveste cam lungă, nu cred să am timp să v-o relatez acum, spuse fata aranjându-și poalele capotului matlasat pe genunchi. Dar în câteva cuvinte vă pot spune că cei doi proprietari, bătrâni, el fost negustor, iar ea simplă casnică, au murit acum câțiva ani în Franța unde s-au retras, cu pașaport legal la unicul lor fiu care are un mic laborator de cosmetică la Paris. Casa deci este proprietatea acestui fiu, domnul Prosper îi zice, care își plătește cu regularitate toate dărilor către statul nostru. În afară de aceasta, îi trimite tatălui meu câte ceva pentru a întreține imobilul, știți, are din când în când nevoie de mici reparații, este destul de vechi: aproape o ruină. S-ar crede că domnul Prosper, la bătrânețe, ar vrea să se retragă aici, în casa în care s-a născut. Nu știu, așa l-am auzit pe tata... și chiar pe dumnealui...

— Și tatăl dumneavoastră cum a cunoscut aceasta familie de negustori?

— Bunicul meu a fost argat în această curte, vorbi fata cu glasul aproape stins. Avea grijă de cai, de grajduri, în spatele casei, spre grădină, se mai văd și acum grajdurile. Duminica sau când era nevoie făcea pe vizitiul, îmbrăca o livrea lungă, albastră cu cordon lat, roșu, stați să vă arăt fotografiile de pe timpul acela...

Zicând acestea, Maria se ridică. Și luă de pe pian un album destul de gros, cu coperti cenușii, uzate, mai mult jerpelite și-l puse pe măsută în fața căpitanului. Dădu apoi repede câteva file și Dicu văzu o trăsură, lăcuită, cu roți înalte, pe capră aflându-se un ins voinic, cu mustăți mari, răsucite, îmbrăcat într-o jachetă cu fireturi ca de operetă, iar pe pernele din spate se zăreau un bărbat și o femeie, țepeni, impozanți, el cu gambetă înaltă și guler tare, ea într-o bluză vaporosă, cu umbreluță și mănuși albe până la coate.

— Acesta, vizitiul, este bunicul meu, ei, cei din spate, sunt proprietarii despre care v-am vorbit, lămuri fata.

— Cu ce se ocupau acești proprietari?

— Au avut mult pământ la țară și apoi au deschis aici în oraș un mare magazin de fierărie, vopsele, porțelanuri, sticlărie și nu mai știu ce. Magazinul, după câte știu, se chema „La Roșiorul”, el fusese pe vremuri în cavalerie, am auzit de pe la tata că ar fi făcut parte chiar din escorta care l-ar fi însoțit pe Carol I la intrarea în București. Ținea mult la treaba asta și de aceea și-a intitulat magazinul astfel...

— Magazinul acesta nu a fost unde se află astăzi complexul „Victoria”? întrebă Dicu plin da curiozitate.

— Exact acolo.

— Tatăl dumneavoastră i-a cunoscut pe proprietari?...

— Da, i-a cunoscut. Tata a crescut în această curte întocmai cum am crescut eu. Bunicul l-a dat la școală, a urmat un curs comercial, nu s-a dus mai departe la facultate că nu a avut bani, între timp bunicul

murise. Domnul Prosper are acum vârsta tatei, au copilărit un timp împreună în această casă. Apoi, pe la doisprezece ani, a plecat în Franța să învețe acolo liceul, chemat de fratele tatălui său. Proprietarul acestei casei, am uitat să vă spun, s-a numit domnul Lache Gavrilescu...

— Deci român...

— Român...

— Atunci de ce i-a pus numele băiatului Prosper?

— Așa l-a botezat fratele domnului Lache, a venit de la Paris și l-a botezat, spunând că tot el se va ocupa și de învățătura lui, așa că de aceea de mic l-a și chemat în Franța...

— Deci tatăl dumneavoastră a rămas fără bunicul dumneavoastră, la ce vârstă?

— Pe la șaisprezece ani. De la vârsta de zece luni a crescut îngrijit numai de bunicul, că bunica, din câte am auzit, tânără fiind, s-ar fi spânzurat din pricina domnului Lache Gavrilescu, proprietarul...

— Cum s-ar spune stați la oraș, urmă Dicu zâmbind, într-o casă a unui proprietar francez...

— Domnul Prosper are cetățenia română, să știți, preciză Maria, a ținut foarte mult să nu-și piardă cetățenia...

— Mă rog, deci stați într-o casă cu chiria plătită de acest domn Prosper...

— Ce să facem? se scuză fata. Tot stătea goală, eu trebuia să fac liceul, era necesar să aibă cineva grijă de pereții aceștia și tata s-a gândit că e bine să locuiesc aici. Iarna îmi aduce alimente de la țară, vara mai găsesec prin piață...

— Vă gătiți singură?

— Nu întotdeauna, mai sunt zile când mănânc și la restaurant...

— Intrați singură în restaurant? se miră Dicu. Știu că fetele se jenează să treacă pragul unui restaurant neînsoțite...

— Este adevărat, dar merg cu câte un coleg, cu câte o cunoștință...

— Parcă v-am văzut odată cu domnul Vanete, aruncă Dicu nada, intenționând să abată discuția spre cele ce-l interesau în mod deosebit.

— Da, mai merg și cu dumnealui. Este un om foarte manierat, amabil, un adevărat domn cum se spune...

— Vă face curte, iertați-mă, dar îl cunosc ca pe un om căruia îi plac fetele frumoase...

— Cui nu-i plac? Dumneavoastră nu vă plac? răsă fata, dându-și cu un gest al capului părul pe spate. Dar, nu, nu-mi face curte, cel puțin n-am observat lucrul acesta. Dealtfel, trebuie să știți că eu sunt logodită, sunt în perspectivă de căsătorie cu un tehnician petrolist care acum a plecat în Iran pentru un an de zile...

— Zău? Felicitările mele. Pe când nunta?

— Vă mulțumesc. Despre nuntă încă nu vorbim. Deocamdată el

este acolo, eu aici...

— Poate că vă ia acolo...

— Nu mă interesează Orientul, nu-mi place, e mult soare și praf...

— Dar ce v-ar interesa? Vorbesc de străinătate...

— Sinceră să fiu, dacă aş avea posibilitatea, m-aş duce la Paris, mărturisi fata cu privirea pierdută undeva în apele oglinzii de cristal din faţa sa. A venit într-o vară domnul Prosper să-şi vadă casa şi câte mi-a povestit, m-am minunat nu alta...

— Câţi ani are domnul Prosper acum?

— Cred că vreo cincizeci...

— E un bărbat bine, vă place?

— E foarte drăguţ, un tip vesel, râde mereu din te miri ce, şi eu m-am amuzat teribil, când m-a luat pe litoral la Mamaia, că vorbea stricat româneşte...

— V-a invitat la Paris?

— De multe ori, dar nu mă pot duce. Trebuie mai întâi să-mi fac o situaţie aici, să intru la facultate, visul meu este să fiu studentă, să fiu la Bucureşti studentă, îmi place Bucureştiul, îmi place dansul, în fiecare seară aud că studenţii dansează, se distrează...

— Dar şi învaţă...

— Bineînţeles! Dar tata îmi spune să nu mai încerc, să mă stabilesc aci, să mă mărit cu tehnicianul, Traian îl cheamă, să mă mărit cu el, că după facultate cine ştie prin ce colţ de ţară voi fi aruncată şi el vrea să mă aibă lângă el, că sunt singurul lui copil. Chiar mi-a şi aranjat să-mi fac casă aici, aşa a vorbit el cu Traian, ţine foarte mult la acest băiat...

— Serios? Vă faceţi casă?

— Da, tata a şi depus ceva bani, nu i-a avut pe toţi pentru acout, numai opt mii de lei, mai trebuiau cincisprezece mii, sumă destul de mare, dar s-a oferit domnul Vanete, drăguţ şi săritor cum îl ştiu, şi ne-a dat dânsul...

— Când v-a dat banii? tresări Dicu şi rămase foarte atent.

— Păi când să-mi fi dat? căută fata să-şi amintească în timp ce privea tavanul încăperii. Aha, miercuri, că miercuri, înainte de spargerea magazinului, a fost la CEC şi a ridicat ceva bani, că dânsul are bani, dacă e singur, nu are pe nimeni, de câştigat câştigă, nu e cheltuiitor, pune acolo să aibă, zice el, la bătrâneţe...

— Cât a scos de la CEC de are atâţia bani? zâmbi forţat Dicu.

— Păi cât să scoată? Zece mii, că cinci zice că a avut dânsul acasă, tocmai vroia să-i depună şi pe aceia...

Lui Dicu parcă i se întunecă mintea. Într-adevăr, Vanete a fost la CEC după declaraţia lui, confirmată de şeful agenţiei, a ridicat zece mii de lei, dar nu să-i dea lui Soreanu, de la care a luat maşina, ci fetei, să-şi depună acout pentru construirea unei case. Cu alte cuvinte

a mințit, A profitat de faptul că fostul magistrat nu mai este în viață și spune că nu are nicio datorie. De ce să-i dea văduvei o sumă despre care aceasta nu are niciun act, nicio confirmare? Bine, dar dacă ea deține chitanța? Dar Vanete este sigur că văduva nu are nicio chitanță. De unde până unde certitudinea asta? Să nu fi existat, într-adevăr niciun act între cei doi? Este posibil ca Soreanu să-i fi dat mașina lui Vanete pe simplă încredere, spunându-i soției, ca s-o liniștească într-un fel, că totuși are de la responsabilul magazinului o chitanță pe care, ca să-i facă pe plac, o va și legaliza... Sau poate că a existat această chitanță, iar în seara crimei, Vanete, dacă el a fost făptașul, sau cel care a acționat în numele lui i-a luat-o victimei din buzunar și acum Vanete știe ce știe de este atât de sigur că nu există niciun act între el și fostul magistrat. Încurcată treabă! concluzionă Dicu simțind cum îi plesnește capul de ciudă că Vanete a mințit în privința banilor este cert, dar are vreun amestec în toată povestea cu crima și cu spargerea magazinului?

Fata se scuză, se duse în cealaltă încăpere și pe o tavă de argint aduse o farfuriuță eu dulceață și un pahar cu apă.

— Iertați-mă. Se scuză ea, m-am luat cu vorba și am uitat că trebuie să fiu o gazdă primitoare...

— Nu-i nimic, domnișoară, spuse Dicu zâmbind. Ați fost atât de drăguță că ați acceptat să schimbăm câteva cuvinte și discuția a fost atât de agreabilă încât nu știu dacă ar mai fi fost cazul s-o îndulcim și cu aceste caise...

— Este o dulceață foarte bună, ținu ea să precizeze. Este făcută de mămica...

— Vă mulțumesc, am să servesc...

Maria se reazează în fotoliu și-l privi pe Dicu cum mănâncă dulceața. Îl plăcea, era un bărbat destul de frumos, prezentabil, manierat și amabil, cu multă decență în conversație și dacă nu s-ar fi recomandat a fi de la Miliție, l-ar fi crezut un ins oarecare, funcționar, inginer sau contabil pe undeva, care a venit s-o cunoască în vederea unei prietenii mai apropiate. Totuși, căpitanul nu a venit într-o simplă vizită și așa cum a spus la intrare, în fața verandei, când ea l-a întrebat cu ce-i poate fi de folos („cu foarte multe!“ a replicat el), totul nu poate fi decât în legătură cu cele întâmplare la magazin sâmbătă noaptea. Dar ea a dat două declarații la miliție și i s-a promis de către acel plutonier că nu va mai fi deranjată în niciun fel. Și acum? Sau nu pentru povestea cu magazinul a venit căpitanul? Să fie ceva în legătură cu domnul Prosper de au discutat despre el și familia lui? Tot ce se poate...

— Am crezut că vă întâlnesc în seara asta la repetiție, la bar, spuse Dicu punând farfuriuța și lingurița pe masa, după ce bineînțeles aprecie în mod deosebit deliciul dulceței. Dar nu ați venit. Și după

câte știi avea loc o vizionare, fiind vorba de un nou spectacol...

— Nu-i vorba de un nou spectacol, ci de introducerea a două dansuri noi și atât, răspunse rece fata. Și pentru atâta lucru nu făcea să mă deranjez când casa asta era întoarsă pe dos. Am avut de spălat, de făcut puțină curățenie. Trebuie să vină domnul Prosper, și vă dați seama...

— Când vine? făcu ochii mari Dicu.

— Zilele astea...

— Are vreun motiv anume?,

— Nu. La doi, trei ani, de obicei vara, vine să-și vadă casa, îi mai lasă ceva bani tatei, merge la mare, colindă țara...

— Are mașină, desigur...

— Da, are o mașină foarte frumoasă.

— Vine cu soția?

— Nu, nu este căsătorit. N-a fost niciodată...

Dicu rămase puțin pe gânduri neștiind ce să mai creadă. Din felul cum Maria îi vorbea de acest Prosper reieșea limpede că fata avea o deosebită afecțiune pentru el. Că îl aprecia în mod deosebit, că se simțea bine în compania lui. Nu cumva chiar îl și iubea? Bine, dar atunci de ce s-a logodit cu tehnicianul, plecat în Iran? Numai pentru că a insistat tatăl ei, contabilul de la CAP? Dar, oare, pentru Vanete, după spusele ei, avea vreun gând anume? Că relațiile dintre responsabilul magazinului și frumoasa lui vânzătoare de la raionul de ceasuri și bijuterii erau altfel decât cele de serviciu, asta nu mai încăpea nicio îndoială. Deseori fuseseră văzuți împreună ba la un spectacol, ba la un restaurant, existau informații că Vanete o vizita când și când acasă și era atât de aproape de inima lui, încât îi încredințase chiar secretul depozitării statuetei de aur în seif. Nu mai departe, săptămâna trecută, i-a dat zece mii de lei pentru apartament el, care trecea drept un zgârcit din fire și care, cumpărându-și mașina, a preferat să dea chitanță decât să achite suma integrală... Totuși, e bine pe cât posibil să afle părerea fetei în toată această chestiune...

— Desigur, domnișoară, zise căpitanul așezându-se mai bine în fotoliu, sunteți nerăbdătoare să știți scopul venirii mele la dumneavoastră, nu?

— Da, chiar despre asta v-am întrebat la început, răspunse ea puțin neliniștită și pe fața-i îmbujorată de emoție trecu o umbră, ca o părere. Eu cam bănuiesc ceva, dar...

— Ei, ce bănuieți dumneavoastră? ceru Dicu zâmbind.

— Dacă sunteți de la Miliție e normal să fie ceva în legătură ori cu venirea domnului Prosper, ori cu cele întâmplate sâmbătă seara la magazin...

— Ce să avem cu domnul Prosper? Să vină sănătos de câte ori vrea în țară, are ce vedea aici, chiar se poate mândri că s-a născut pe aceste

plaiuri, mai ales că și ține la cetățenia de român...

— Asta este adevărat...

— Deci alte motive, asta cade... reluă Dicu în timp ce scoase din buzunar pachetul de țigări. Am venit în legătură cu cele întâmplare la magazin. Se poate fuma aici?

— Da, desigur, acceptă fata și, ridicându-se, aduse de pe pian o scrumieră de alabastru frumos lucrată.

— Doriți o țigară? se arată amabil Dicu și-i întinse pachetul de „Snagov“. Serviți, vă rog!

— Nu, vă mulțumesc, nu fumez, refuză ea tot îmbujorată. Numai câteodată, așa... cum să vă spun... la ocazii...

— Și acuma nu este o ocazie...? râse Dicu, punând pachetul de țigări pe masă și aprinzându-și una.

— Nu. Cel puțin eu consider că nu...

— Bine, conveni căpitanul, slobozind câteva rotocoale de fum pe care repede le împrăștie cu mâna. Cum considerați dumneavoastră. Așadar, reluă el, după cum vă spuneam, am venit în legătură cu povestea de la magazin. Știu, ați dat două declarații la noi la Miliție, din ele reiese limpede că nu cunoașteți absolut nimic mai mult decât cele consemnate de dumneavoastră în scris și anume că domnul Vanete, considerându-vă o persoană de încredere, v-a informat despre faptul că a depozitat acea statueta din aur în seif, atrăgându-vă totodată atenția să nu spuneți nimănui despre acest lucru, că sâmbătă pe la ora șapte v-ați învoit și ați plecat mai devreme, dat fiind faptul că seara era premiera spectacolului dumneavoastră la bar și trebuia să vă pregătiți și că în seara aceea, după ce ați dansat, ați stat la masă cu domnul Dinu Vanete până către orele două, când la propunerea dumneavoastră, simțindu-vă obosită, ați cerut, și dânsul a acceptat, să părăsiți localul și să vă conducă acasă, lucru pe care dumnealui l-a și făcut. Este exact?

— Foarte exact, aprobă Maria, înclinând ușor capul ca să sublinieze și mai mult acest lucru.

— Vreau acum să vă întreb, vorbi Dicu foarte prietenos, și vă rog să fiți sinceră, aveți ceva deosebit pentru șeful dumneavoastră, pentru domnul Dinu Vanete?

— Nu înțeleg... clipi des Maria, arătându-se foarte nedumerită.

— Aveți, cu alte cuvinte o afecțiune, ca să nu-i spun iubire sau dragoste, pentru acest om?

Fata tăcu câteva clipe, cu privirea plecată, frământându-și mâinile, neștiind pesemne ce să răspundă. Dicu trăgea calm din țigară și aștepta răbdător un răspuns, studiindu-i fiecare gest, fiecare reacție.

— Mă înțelegeți ce vreau să spun, nu? reluă Dicu.

— Da, vă înțeleg...

— Ei, atunci...

— Vedeți, tovarășe căpitan, începu fata pe un ton de sinceră confesiune, dumneavoastră, vreau să cred că doriți cu tot dinadinsul să mă înțelegeți că...

— Într-adevăr, așa este...

— Domnul Vanete mi-a făcut mult bine. În primul rând m-a angajat, preferându-mă, când, trebuie să știți, mai erau alte patru fete candidate; apoi s-a purtat și se poartă cu mine într-un fel cu totul deosebit, este atent, amabil, plin de bunăvoință, îmi dau seama că mă place, că mă simpatizează, că, aș putea spune chiar, mă divinizează, făcându-mi toate plăcerile, până când într-o zi mi-a și spus de ce se comportă în acest fel: vrea să se căsătorească cu mine, mărturisi ea de astă dată sincer.

— Și dumneavoastră ce i-ați răspuns?

— Ce să-i răspund? Că e foarte drăguț, îi mulțumesc, dar nu este încă timpul pentru lucrul acesta, că vreau mai întâi să-mi fac o situație, să intru la facultate...

— Și după aceea?

— Până atunci se pot întâmpla multe, nu i-am dat nici o asigurare certă, vă rog să mă credeți...

— Țineți, cu alte cuvinte, la dumnealui, aveți și dumneavoastră după câte am înțeles o afecțiune pentru...

— Nu, o afecțiune e mult spus, mai bine zis un respect, da, ăsta este termenul, un respect...

— V-a invitat deseori la restaurante, la spectacole, la plimbare cu mașina, este un om chelțuitor?

— Nu, nici vorbă, contestă Maria, dar nici zgârcit nu este cum îi umblă vorba. În această privință se poartă așa cum, cred eu, trebuie să se poarte un bărbat cu o femeie...

— Vă face vizite acasă?

— Da. Știu și părinții...

— Logodnicul știe? zâmbi cu înțelegere Dicu, trăgând iară din țigară.

— Nu știu dacă știe, dealtfel nici nu poate afla lucrul acesta, dar chiar să fie așa, eu sunt stăpână pe sentimentele mele...

— Dumneavoastră ce credeți, vorbi mai departe Dicu, domnul Vanete are vreun amestec în toate cele întâmplate sâmbătă seara la magazin?

— Cum să aibă? se miră fata, sincer afectată de situația șefului ei. Mai rar un om drept și cinstit ca dumnealui! Și apoi, așa cum v-am spus, sâmbătă noaptea, până la ora două, a stat cu mine la masă, la bar, nici măcar nu s-a ridicat să danseze, dar să părăsească localul! Vă mărturisesc sincer, am rămas total contrariată aflând că l-ați reținut acolo, la dumneavoastră, ca pe cel din urmă borfaș!

— Vai, dar greșiți, domnișoară! replică Dicu stingând țigara în

scrumiera de alabastru. Nu l-am făcut borfaș pe domnul Vanete, nici nu-l considerăm așa ceva și apoi trebuie să știți că la Miliție, noi, până ce lămurim anumite lucruri legate de-o anchetă sau alta, discutăm cu fel și fel de lume în mod civilizat, pentru noi orice declarație ne este de-un mare ajutor, fie că o face un director general, fie un simplu portar de instituție sau paznic de noapte. Nu acuzăm premeditat pe nimeni... Dar în noaptea aceea mașina șefului dumneavoastră a fost văzută, chiar în timp ce se săvârșeau spargerea și omorul, în dreptul magazinului. Mai mult, cioburile stopului din spate au fost găsite lângă trotuar. Sunt martori, există relatări acuzatoare...

— Nu știu ce sunt, ce relatări s-au făcut și de către cine, dar dumnealui nu s-a ridicat de la masă toată noaptea. Și nici eu... Așa, de pildă, mă puteți acuza și pe mine, nu?

— Dumneavoastră nu aveți o mașină care să fi fost parcată la locul unei infracțiuni.

Fata nu răspunse, dar după felul cum se aprinsese la față era limpede că nu era de acord cu toate câte i se întâmplaseră lui Dinu Vanete.

— Spuneți-mi, reluă Dicu calm, ce părere aveți despre profesorul dumneavoastră de dans?

— În ce fel?

— Vă cer același lucru, așa cum vi l-am cerut și în privința domnului Dinu Vanete...

— Domnul Pasăre este un excelent dansator, un foarte bun pedagog, un om cult, manierat, are cum se spune „școala lumii”, este un ins distins, un om de înaltă societate dacă puteți deduce ceva din afirmația aceasta. Este și normal, dacă a crescut așa cum a crescut, într-o familie de artiști, și dacă a avut posibilitatea să capete educația care o are...

— A primit o ofertă pentru străinătate? Să danseze, mi se pare, la Bonn sau la Frankfurt pe Main?

— Dar numai o ofertă a avut sau are? câți n-ar vrea să aibă într-un local de noapte un artist de talia domnului Pasăre!

— De ce n-a rămas în București? A funcționat, mi se pare, la o întreprindere ca instructor cultural...

— Cu cine să lucreze acolo, tovarășe căpitan? se arătă revoltată Maria. Cu niște nepricepuți? I se cer dansuri populare când omul este profilat pe cele mai moderne piese de balet? A vrut să facă ceva, e un entuziast să știți, dar n-a găsit terenul propice...

— Aici l-a găsit?

— Cred că da. În fiecare seară este aplaudat minute în șir și cred că pe bună dreptate. Eu, să știți, vă spun deschis, dacă am ajuns să am succesul care-l am, este în primul rând pentru faptul că am un partener ca dumnealui...

— Îl simpatizați? Aveți o afecțiune deosebită pentru el?

— Să-l simpatizez? Sau să am afecțiune pentru dumnealui? zâmbi rece Maria. E puțin spus, tovarășe căpitan. Îl divinizez... Da, da, îl divinizez!

— Puteți să faceți o comparație între dumnealui și domnul Dinu Vanete în ceea ce privește felul de comportare față de dumneavoastră? Mă gândese la atenția ce vi se acordă, la anumite intenții...

— Înțeleg... înțeleg... spuse Maria, dând afirmativ din cap. Ei, aflați că dacă din cei doi aș putea să fac unul singur și acesta să mă iubească, aș fi cea mai fericită ființă din lume!

— Ce vorbiți! se miră Dicu și începu să râdă. Cum așa? Vă rog să fiți mai explicită...

— Să se îmbine dragostea, curtoazia, amabilitatea, iubirea aș putea spune până la extaz a domnului Vanete, cu talentul, celebritatea, de ce nu, gloria domnului Pasăre pe ringul de dans! Ați înțeles acum?

— Și nu există vreun ins în viața dumneavoastră care să le îmbine pe amândouă? Excluzând sau acceptând vârsta, dacă vreți...

— Nu mă interesează vârsta la un bărbat, replică Maria categoric. Un bărbat este un bărbat atâta timp cât știe să iubească o femeie...

— Bine, de acord cu dumneavoastră...

— Vreți să vă fac confidențe?

— Dacă doriți și considerați că sunt un om de încredere...

— Un asemenea om este domnul Prosper...

Dicu făcu ochii mari. Nu se aștepta la acest nume, cu toate că la începutul discuției intuise ceva în acest sens. Deci, Prosper Gavrilescu era cu alte cuvinte idolul în ceea ce privește dragostea pentru această atât de rezervată fată, ce ducea, în afara serviciului la magazin și a serilor de dans, o viață destul de retrasă, trăind după cât se vede din visuri, idealuri și fanteziste povești de iubire...

— Și Traian? întrebă după un timp Dicu.

— El este preferatul tatei, vorbi Maria categoric. Are jumătatea vârstei oricărui dintre cei despre care v-am vorbit, dar mie acest lucru nu-mi spune nimic, pentru că sinceră să fiu, n-am nimic pentru el. Este adevărat, ne-am văzut doar de vreo două ori și asta în familie, dar nici ca om nu-mi atrage atenția în mod deosebit. Așa că despre el nici nu e cazul să discut...

— Dar, iertați-mi din nou indiscreția, ceru Dicu scuzându-se, domnul Pasăre vă vizitează acasă? Ieșiți cu dumnealui în oraș la un spectacol, la restaurant?

— Nu, categoric nu, replică ea prompt. De spectacole și restaurante nici nu poate fi vorba, suntem doar ocupați în fiecare seară până noaptea târziu. Numai luni avem liber. Unde mai pui repetițiile, apoi munca mea la magazin... Iar cât privește vizitele acasă, nici vorbă! Este un om foarte sobru, rezervat, închis în el...

— Și totuși, am impresia că vă simpatizează, nu ați înțeles din comportarea lui acest lucru?

— De ce să mint, am înțeles și-mi face plăcere...

— Și nu răspundeți simpatiei lui în niciun fel?

— Asta e o chestiune pur personală...

— Mă rog... mă rog... se scuză Dicu. Dar vreau să vă întreb, de ce a introdus două dansuri noi în programul barului?

— Nu știu, de fapt cele două dansuri înlocuiesc altele două în care domnul profesor Pasăre avea un rol principal. Mă rog, el nu vrea să spună, e normal, niciun artist nu acceptă să-și trădeze gloria, nu vrea să arate că steaua lui îi apune, că nu mai poate executa de pildă în dans o figură sau alta, cum mi-am dat seama la domnul Pasăre, dar este evident că celor două dansuri înlocuite, unde dumnealui avea rolul principal, nu le mai poate face față. Trebuie să execute niște piruete, apoi un șurub și de câteva ori dublu-gabriol și-l cam jenează un picior. A încercat să mențină cele două dansuri, dar l-am văzut ce grimase făcea după fiecare mișcare...

— Si-a luxat piciorul?

— Nu știu exact ce are, că nu a spus nimănui nimic. Asta este ce-am observat eu. Sau, mă rog, poate că a vrut să împrășteze programul, așa cum pretinde dumnealui, dar vă spun sincer, cele două dansuri, în care are mai mult un rol static – execută câteva prize și atât – mi se par mult inferioare primelor două... Asta este părerea mea...

Afară se întunecase de-a binelea. În cameră, unicul bec montat în lustra cu țurțuri de cristal de deasupra arunca o lumină palidă așa încât în unghere încă stăruiau penumbre. Era liniște și aceeași liniște cuprinsese parcă tot cartierul. Deodată, Maria tresări și rămase câteva clipe atentă. Apoi se ridică, își îndreptă rochia, părul, se privi fugar în oglindă...

— Ce este? întrebă curioas Dicu. S-a întâmplat ceva?

— Parcă a bătut cineva în ușa verandei... Mă duc să văd ce este...

— Să vă însoțesc?

— Nu, nu-i nevoie... Dar vă rog să mă scuzați...

Zicând acestea, fata ieși și Dicu rămase pentru câteva minute singur în acea cameră cu aspect bătrânesc, neprimitor, în care totul vorbea parcă de trecutul celor ce deveniseră țărână undeva departe de țară. Câteva șoaapte, afară, îi atraseră atenția și ciuli, urechile. Nu desluși însă nimic. Numai zgomotul ușii din fier de la verandă trântită ușor și târșăitul unor pași, pe pietrișul de sub ferestre.

Îndată Maria reintră și se așeză în fotoliu, puțin înfrigurată.

— N-a fost nimeni, mi s-a părut, zise ea strângându-și mai mult capotul în jurul trupului. Vă rog să mă scuzați.

Dicu însă văzu pe chipul ei umbra unei temeri și reținu acest lucru.

Și vocea îi era ușor voalată. Iar mâinile trădau un ușor tremur nervos, parcă nu aveau astâmpăr, nu-și aflau locul...

La câteva minute după aceasta, el se ridică, mulțumi primitoarei gazde și plecă.

8

În dimineața aceea, căpitanul Dicu tocmai răsfoia ziarele ce-i fuseseră aduse de către un subofițer, când fu anunțat că este căutat de cineva. Un profesor pensionar, pe nume Dimitriu.

— Să poftească!

După câteva minute își făcu apariția în birou un bătrân înalt, uscățiv, cu fața smochinită, aproape aspră și cu monoclu. La gât purta o lavalieră de mătase neagră, iar în mână o umbrelă după care tot orașul, aproape, îl recunoștea de la distanță deoarece fie soare, timp noros sau viscol nu se despărțea niciodată de ea. Haina cam lungă, cu revere late, de culoare închisă ca și pantalonii de șeviot gri, ghețele cu elastic și melonul bombat cu borurile tivite în catifea albă, ni-l prezentau de la prima vedere ca pe-un personaj dintr-o piesă a lui Cehov sau Caragiale, abia coborât de pe scenă și intrat în viața de toate zilele.

— Bună dimineața, tovarășe căpitan! salută el respectuos, scoțându-și melonul cu un gest larg, aproape teatral. Pot să intru?

— Vă rog... vă rog... îl primi căpitanul Dicu cu bunăvoință și împăturind de grabă ziarele, îi ieși în întâmpinare întinzându-i mâna. Poftiți, tovarășe profesor... Luați loc...

Bătrânul Dimitriu se așeză cu greutate pe scaunul din fața biroului lui Dicu, își puse cu gesturi calculate melonul pe genunchi și-și trecu de câteva ori mâna prin părul cânepiu, cam rărit în creștetul capului. După aceea oftă, își potrivi mai bine monoclul la ochiul drept și dădu cu ochii roată prin încăpere de parcă ar fi căutat pe cineva.

— Greu... foarte greu... să mai urci scările la anii ăștia, vorbi el cu glasul baritonal, dar cam dogit, abia răsufând. Dar încet, încet, vorba proverbului, departe ajungi. Mai ajutat de umbrelă, mai de-un tânăr plutonier de la dumneavoastră, uite am venit cu bine...

— Clădirea are numai patru etaje, explică Dicu ca o scuză și la nivelul ăsta nu se construiesc lifturi.

— Măcar niște scări rulante cum am văzut în București la magazinul ăla universal „Victoria”...

— Da, așa ar trebui, consimți Dicu, fără să fie convins, dar numai așa, să-i facă plăcere profesorului, un om foarte respectat în oraș de către toată lumea. Poate într-un viitor nu prea îndepărtat...

— Pot să trag o țigară aici la dumneavoastră?

— Da, desigur și chiar vreau să vă servesc cu, un „Snagov”.

— Nu, nu, mulțumesc, nu trag tutun din ăsta tocat, refuză bătrânul scoțând din buzunarul de la piept al jilecii sale o țigară de foi. Astea, tovarășe căpitan, arată el țigara, au adevăratul tutun. Uite cum stau foile răsucite. O plăcere numai când le vezi...

Puse țigara între buzele uscate, se bătu peste buzunare să caute chibrit, dar Dicu observă și sări numaidecât cu bricheta și-i oferă un foc.

— Mulțumesc... mulțumesc, tovarășe căpitan...

Un fum gros, dens, cu miros amărui se răspândește de îndată în toată încăperea.

— Cred că știi dumneata de ce am venit... zise bătrânul profesor potrivitându-și mânerul umbrelei pe marginea biroului.

— Cum să nu? îi replică Dicu zâmbind. Pentru problema statuetei, să vedeți cum mai stăm cu cercetările și dacă am dat de urmele ei...

— Bine, fie, pentru asta, dar și pentru altceva, vorbi el puțin enigmatic. Cât privește statueta sunt sigur c-o veți găsi. Sunteți niște oameni de ispravă, am auzit multe lucruri bune despre dumneavoastră, așa încât dacă ați dezlegat fapte mai grave nu se poate să nu găsiți și statueta asta. Știți la ce mă gândeam? Uite, prin 1966, dintr-un sanctuar al tribului Kom din vestul Camerunului, știți unde vine țara asta, nu?

— Desigur... desigur...

— Așa, dintr-un sanctuar al tribului de care vă spuneam, tot așa a fost furată acum, iaca sunt opt ani, statuia sacră numită Afo-A-Kom, de o valoare inestimabilă în primul rând pentru poporul din Camerun și apoi pentru istoria civilizației mondiale. Ei bine, unde credeți că a fost descoperită zilele trecute? La New York, la un negustor de opere de artă, unul mi se pare Furman, care a declarat poliției cu o naivitate inexplicabilă că a cumpărat-o de la un ofertant necunoscut. Deci iaca a fost găsită după opt ani! Păi, tovarășe căpitan, eu sper că statueta mea s-o găsiți mult mai repede, nu?

— Ne dăm toată silința, tovarășe profesor! asigură Dicu, cu multă amabilitate. Vă rog să aveți răbdare și multă încredere. Cercetările sunt în curs...

— Ceva speranțe?

— Sunt și speranțe. Dacă n-ar fi, n-am fi optimiști...

— Asta e foarte bine... Foarte bine... concluzionează bătrânul profesor

potrivindu-și mai bine monoclul la ochi. Eu cred că nu avem de-a face cu un pungaș din ăia de talie internațională, ca să zic așa, adică un maestru în meserie ca cel de a dat lovitura la muzeul „Kenwood House“ din Londra, cunoașteți cazul, nu?

— Cel ce a furat tabloul „Cântăreața cu chitara“ al pictorului flamand Vermeer?

— Da, al pictorului ăstuia din secolul al 16-lea...

— Cunosc cazul, am citit câte ceva despre el, spuse Dicu, scoțând și el o țigară și aprinzând-o la flacăra brichetei. Apoi trebuie să știți, tovarășe profesor, că hoțul acesta, pe care dumneavoastră îl numiți de talie internațională...

— Ei, am zis și eu așa că a fost foarte dibaci...

— Mă rog, dibaci, dar mai mult, de-o mare îndrăzneală, aș putea-o numi chiar demență, vorbi hotărât căpitanul. De ce spun asta? Pentru că după ce acum trei ani tot din acest muzeu s-au furat două picturi ale unui maestru venețian, mi se pare Francesco Guardi, la „Kenwood-House“ a fost instalat unul dintre cele mai perfecționate sisteme electronice de alarmă din câte cunoaște tehnica modernă la ora actuală! Ei bine, acest nebun, pentru că nu-l pot numi altfel, a forțat o fereastră ce se afla la numai un metru de locul unde era agățat tabloul, iar în secunda când l-a desprins din perete, soneriile de alarmă au început să urle. În câteva clipe au sosit paznicii, dar individul a reușit să dispară și nici astăzi nu i s-a dat de urmă. Iată cum a fost furat un tablou în valoare de două milioane și jumătate de dolari după cum este evaluat în cataloagele internaționale de artă!

— Al dracului hoț, tovarășe căpitan! spuse clătinând capul bătrânul profesor. Țsta cred că luni de zile în șir a studiat posibilitatea sustragerii tabloului.

— Evident...

— Dar în situația statuetei mele cât timp a avut la dispoziție să-și facă anumite planuri? vorbi contrariat profesorul pensionar. I-am dat-o domnului Vanete joi și iaca, sâmbătă noaptea s-a dus! Și cum s-a dus! Și ăsta dibaci al dracului, auzi dumneata, să intre în seiful acela, fără să-l deschidă!

— Cum fără să-l deschidă? se miră căpitanul.

— Păi dacă n-ați găsit nicio urmă de forțare a ușii, a lacătului, a grilajului de fier?

— Bine, n-am găsit, dar nu admiteți că putea intra cu chei potrivite?

— Și de unde să fi avut modelul? De la domnul Vanete?

— Asta n-o știm, însă o vom afla. Cum de altfel trebuie să aflăm cine l-a omorât și pe fostul magistrat Titus Soreanu...

— Cumsecade om și de mare valoare, tovarășe căpitan! vorbi cu regret bătrânul profesor. Ce nenorocire!

— L-ați cunoscut?

— Cum să nu? Dar cine nu-l cunoștea în orașul ăsta? Dimitriu oftă a părere de rău, tăcu, mai trase câteva fumuri din țigara de foi, după care o stinse în scrumiera de pe birou. Apoi se scotoci prin buzunare și dădu la iveală un plic alb, cam murdar și mototolit, pe care i-l întinse căpitanului.

— Ce-i cu ăsta? întrebă Dicu luând plicul și privindu-l când pe-o parte când pe alta, cu multă curiozitate.

— Uite, pentru asta am venit la dumneavoastră, zise Dimitriu și-și potrivi iară monoculul la ochi. L-am găsit azi-dimineață la mine în cutia de scrisori. Nu are adresă, nu are nimic, dar e pentru mine. Deduc asta din cele ce scrie înăuntru...

Căpitanul deschise plicul și scoase o bucată albă de hârtie pe care erau lipite în rânduri cam strâmbe, cuvinte tăiate din ziar, cu litere de diferite caractere și care formau următorul text:

Profesore, lasă-te păgubaș cu zeița aceea din aur, ai pus miliția degeaba pe drumuri. Și tu și ramolitul de responsabil ați visat femei din aur și umblați ca orbeții după ele. Spuneți la miliție că v-ați scrântit la minte și că totul n-a fost decât ceva fabricat de mintea voastră aiurită, bolnavă și ramolită, să nu mai cerceteze că tot nu găsesc nimic.

Pandele.

— Când spuneți că ați găsit plicul ăsta? întrebă mirat căpitanul.

— Azi-dimineață. M-am dus să văd dacă poștașul mi-a adus ziarul și am dat peste plic...

— Ziarul era în cutia poștală?

— Nu, a venit după aceea...

— N-ați observat aseară sau azi-noapte pe cineva dând ocol porții dumneavoastră? Cutia o aveți la poartă, nu?

— Da, acolo.

— Ei, n-ați observat pe nimeni suspect?

— Pe nimeni, înălță din umeri bătrânul profesor

Numai aseară târziu, vine nevastă-mea la mine, tocmai puneam semințe la canari, că am doi canari de toată frumusețea, zic vine la mine și zice supărată: „Nu mai e bună-cuviință pe lumea asta și gata. Uite, unul și una se pupă de mama focului rezemați de gardul nostru!”...

— Cum arătau cei doi, i-a văzut dânsa?

— Am întrebat-o și eu, dar în afară de faptul că el era înalt și ea mai scundă n-a văzut mai nimic. Dealtfel, când a început câinele să latre, cei doi au și plecat...

— Bine, conchise căpitanul, lăsați vă rog plicul cu acest text la mine. În interesul cercetărilor este bine să-l avem la dosarul respectiv. Este cert că cel ce l-a aruncat în cutia poștală este în directă legătură

cu furtul statuetei. De fapt, individul nu este așa de versat, a recurs la un truc destul de uzitat, decupând cuvinte din ziare și reviste pentru a-și întregi textul...

— Dar ce urmărește prin asta? întrebă naiv bătrânul profesor?

— Să vă intimideze, să vă facă, după cum singur v-o cere, să veniți la noi și să ne spuneți că totul este o invenție a dumneavoastră, să oprim cercetările, el sau ei, dacă sunt mai mulți infractori la mijloc, socotind că problema crimei noi am separat-o de aceea a furtului statuetei...

— Da... da... da... aprobă Dimitriu căzut deodată pe gânduri. Își puse apoi melonul pe cap, luă umbrela, se ridică și zise: Apoi eu mă duc, tovarășe căpitan. Pentru chestiunea asta v-am deranjat, socotind-o de mare importanță...

— Bine ați făcut, spuse Dicu ridicându-se și el în picioare. Dar, stimate tovarășe profesor, acum la plecare vreau să va întreb ceva, așa, pentru a-mi completa eu unele reflecții personale...

— Vă ascult și vă răspund cu plăcere, se arată foarte amabil bătrânul profesor.

— Despre depunerea statuetei în seiful de la magazinul „Central” dumneavoastră ați discutat cu cineva?

— Absolut cu nimeni.

— Nici cu soția dumneavoastră?

— Nici...

— Păi nu v-a văzut cu ea?

— M-a văzut, chiar ei i-am cerut banii să-i dau țăranului, dar pentru că n-a vrut, zicându-mi că-mi irotesc pensia pe toate prostiile, i-am spus că am înapoiat obiectul celui ce mi l-a adus și să nu mă mai bată la cap. Iar rost de bani, să-i dau țăranului, am făcut ușor: am eu un mic fond secret, la care umblu numai în cazuri de forță majoră. Și cred că ăsta era un caz...

— Vă mulțumesc! spuse căpitanul, ocolind biroul și luându-l pe bătrânul profesor de braț. Vă conduc...

— Nu, nu-i nevoie, acum cobor, e mai ușor, îl asigură acesta îndreptându-se către ușă. Vă las cu bine și sănătate. Și dați-ne cât de curând vești din cele mai bune!

— Ne străduim...

Rămas singur, Dicu mai citi de câteva ori textul format din cuvintele decupate din ziar, studie hârtia, felul cum erau lipite, căutând un cât de mic indiciu care să-l îndrepte pe urmele celui ce se ocupase cu treaba asta. Nu găsi însă nimic deosebit. Luă atunci lupta, se duse la fereastră și întoarse foaia de hârtie pe dos, înecând să descifreze scrisul de pe cealaltă parte a fiecărui cuvânt decupat. Înțelese, nu fără greutate că textul fusese tăiat dintr-unul sau mai multe numere ale ziarului județean. O cifră și începutul unui cuvânt

arătând ziua și luna îl duseseră la concluzia că ziarul era de dată recentă. Ceru colecția de la secția de documentare, îi fu adusă de-un subofițer, o răsfoi cu atenție și într-adevăr descoperi câteva numere de ziar din care respectivul Pandele (își dădea, însă seama că numele era fictiv), decupase cuvintele trebuitoare înjghebării aceluia text. Era limpede că acest presupus Pandele ori avusese o colecție a ziarului la dispoziție, ori era abonat și, fiindu-i la îndemână zeci de exemplare adunate acasă, putuse trece la întocmirea misterioasei scrisori adresate profesorului pensionar. Se punea însă o întrebare, căreia deocamdată căpitanul Dicu nu-i putea da un răspuns și anume: acest așa-zis Pandele, care fără doar și poate este unul dintre autorii spargerii magazinului sau careva în legătură directă cu acesta, deci acest presupus Pandele ce a vrut să urmărească prin trimiterea scrisorii? El era sigur că profesorul Dimitriu o va duce la Miliție. Să creadă anchetatorii că într-adevăr, totul a fost o mistificare, o înscenare, că reclamația furtului statuetei a fost o simplă joacă a lui Dinu Vanete, minte bolnavă, ce poate urmări alte scopuri, având alte lipsuri în gestiune? Dar, oare, acest Pandele, semnatarul textului enigmatic, crede că Miliția renunțând la a mai cerceta furtul statuetei, renunță și la descoperirea criminalului, a celui ce a luat viața fostului magistrat Titus Soreanu? Presupune, poate, acest Pandele că între crimă și spargerea magazinului nu este absolut nicio legătură? Din moment ce acest îndrăzneț fabricant de scrisori cere sistarea cercetărilor în legătură numai cu furtul statuetei, nu cumva este sigur că moartea fostului magistrat nu are nimic comun cu spargerea magazinului? Dacă este un gram de adevăr în toate acestea?

Dicu dădu telefon, i se luă colecția ziarului județean, după care se așeză parcă mai ostenit ca oricând la birou și rămase pe gânduri. „Afurisită treabă! — își zise înciudat și neliniștit în același timp. În loc să se limpezească, lucrurile parcă intră tot mai mult într-o ceață în care este din ce în ce mai greu să le dai de urmă!”

Tocmai când gândea astfel, ușa se deschise și în pragul ei apărură plutonierul Dumitrică, ud din cap până în picioare.

— Să trăiți, permiteți să intru?

— Dar ce, plouă? Întrebă mirat Dicu și privi înapoi pe fereastră. Uite dom'le, și nici n-am băgat de seamă!

— Acum s-a pornit tovarășe căpitan. De zece minute. Și toarnă cu găleata...

Într-adevăr, afară era prăpăd nu alta. Ploua și apa lovea geamurile în rafale, spălându-le de sus până jos. Tunete se rostogoleau undeva în înalt și zgomotul lor se îndepărta cu fiecare clipă, ea un ecou prelung, fără sfârșit. Când și când lumina orbitoare a fulgerelor inunda pentru o secundă încăperea și îndată cerul parcă se despică în două sub bubuiturile de trăsnet ce zdruncinau pământul.

— Și era senin ca sticla, zise căpitanul privind mereu pe fereastră.

— Așa e vara, acu soare, peste un minut te face ciuciu!e!

— Vreme schimbătoare, Dumitrică, spuse Dicu, așezându-se la birou. Acum câteva minute a fost la mine bătrânul pensionar Dimitriu...

— L-am văzut jos, încă nu plecase, stă în holul mare, de vorbă cu o femeie. Mi-am dat seama că a fost la dumneavoastră. Ce mai spune? L-ați chemat sau a venit singur?

— A venit singur...

Și Dicu îi relatează subalternului său toată povestea cu scrisoarea primită de către Dimitriu. Plutonierul luă textul, îl citi și el de câteva ori, dar îl puse deoparte zâmbind și zise, cu ochii sticlind de o ascunsă bucurie:

— Tovarășe căpitan, e bine că mai avem o probă sau mai bine zis un indiciu ca să dăm de urma infractorului sau infractorilor, or fi mai mulți, nu știm, dar vreau să vă raportez că am vești mari pentru dumneavoastră!

— Ce vorbești! se miră Dicu și rămase foarte atent fără să mai tragă din țigară. Ia, zi-i Dumitrică!

— Am descoperit capătul firului și putem spune că începem să dezlegăm ghemul!

— Hai, dă-i drumul, ce noutăți ai? se arată nerăbdător Dicu. Stai jos? Fumezi?

— Aș trage o țigară, nu-i vorbă, e cam de dimineață, dar trage!

— Ia un „Snagov” și te ascult...

Dumitrică aprinse o țigară, trase adânc un fum în piept, îl slobozi spre înalt, se așeză și spuse:

— Ieri după-amiază a fost un meci de fotbal între cei de la „Gloria” și „Avântul” din orașul vecin.

— Știu, nu m-am putut duce. Ai arbitrat dumneata?

— Eu, nu se putea să refuz, n-am fost nici duminica trecută, așa că...

— Ei, și?

— Și în timpul pauzei, după repriza întâia, mă pomenesc la mine în cabină cu Gruia, directorul de la industria locală, însoțit de un individ, cam între două vârste, un ins pe care să vă spun drept nu l-am mai văzut. Să trăiești, vecine! îmi spune amical Gruia și-mi întinde râzând mâna. Nu s-a terminat jocul, deci nu vreau să te influențez, zice el, vreau numai să-ți mulțumesc că ne-ai acordat lovitura aceea de la 11 metri din minutul 24, din care am și marcat. Just! Foarte just! Uite, vreau acum să ți-l prezint pe noul nostru antrenor, Gicu Bălănoiu, venit de la o echipă din divizia C... Am dat așadar mâna cu noul antrenor, un ins destul de drăguț și amabil, respectuos aș putea spune, am mai schimbat vreo două vorbe cu el, că de, așa se cădea, când

după câteva clipe mă uit mai atent la balonzaidul ce-l avea pe umeri acest Gicu Bălănoiu și-mi trece prin tot corpul așa, ca un curent electric, de-mi venea să cad jos, nu alta! Mă înțelegeți? Balonzaidul ăstuia m-a dat gata!

— De ce, măi, Dumitrică?

— Tovarășe căpitan, urmă plutonierul trăgând cu nesaț din țigară, aveți aici buletinele de expertiză de la laboratorul nostru în cazul magazinului „Central”?

— Le am, sunt la dosar...

— Vă rog, nu vă supărați, scoateți-le o clipă să văd eu ceva, ceru Dumitrică nerăbdător sub privirile tot mai mirate ale căpitanului. Două minute să le cercetez și apoi pot spune că până în seară am încheiat cu succes și acest dosar!

Dicu se ridică, se duse la fișet și veni de acolo cu o mapă de carton din care scoase un dosar cu coperti vișinii. Pe coperta lui scria cu litere mari „Magazinul Central”. Îl puse pe masă, căută în el și trase afară câteva hârtii...

— Ați găsit la locul faptei, începu Dumitrică, un ciob de sticlă, era de la geamul spart de către infractor, cu urme de sânge, evident de la acesta, sânge închegat și de care erau lipite și două fire dintr-un material de balonzaid sau așa ceva...

— Da, așa este, confirmă căpitanul. Cei de la laborator au ajuns la concluzia că este un material ce prezintă drept caracteristici o țesătură formată din răsucirea a două fire pe gri și unul pe alb...

— Foarte bine! zise Dumitrică, tăind aerul cu palma, ca să-și sublinieze și mai mult părerea. Ei, aflați că balonzaidul de pe umerii noului antrenor e asemănător la țesătură cu ce scrie în acest buletin. Pe cuvântul meu! Dar mai mult... Studiindu-l cu atenție, i-am descoperit acestui balonzaid o tăietură de câțiva centimetri, jos, la pulpana stângă...

— Ce vorbești! se arată din ce în ce mai curios căpitanul, prins la culme de relatările subalternului său. Ei și? Ce a urmat?

— Zic, reluă Dumitrică, frumos balonzaid, tovarășe antrenor, cât vă costă și de unde l-ați luat? Nu-i al meu, îmi spune, este al unuia dintre băieți. L-am luat repede din cabină să-l am pe mine în timpul meciului, cât stau afară, că sunt cam răcit. Dar dacă vă interesează direct haina, o să-l întreb pe Stelian, portarul, că al lui este. Nu este al dumneavoastră? m-am mirat eu. Nu, zice, eu de~abia am venit în oraș de trei zile, am făcut numai un antrenament cu echipa, ăsta e primul joc. Nici nu mi-am desfăcut bagajul, sunt cu ce-i pe mine, îmbrăcat de, ca de vară...

— Mai departe, îl zori căpitanul pe plutonier, hai că m-ai făcut curios...

— Ce să fie mai departe? urmă Dumitrică, așezându-se mai bine pe

scaun. S-a terminat meciul și m-am interesat cine este acest Stelian, portarul echipei „Gloria”. Ce-am aflat? Că este frizer de meserie și locuiește prin Cărbunari, că e un băiat așezat, nu bea, nu fumează, nu prea umblă cu fete, e singur la părinți, dar mi-a atras atenția un fapt...

— Ce fapt?

— Sâmbătă noaptea, când s-a produs crima și spargerea magazinului, acest Stelică, cum îi zic băieții la echipă, a lipsit din cantonament, că trebuie să știți, după cum mi-a confirmat și directorul Gruia, în seara dinaintea fiecărei partide, conducerea clubului a hotărât ca întreaga echipă să fie cantonată împreună cu antrenor, medic și masor la motelul „Hanul fetelor” din pădurea Zimbrilor, la douăzeci de kilometri de oraș...

— Și unde a fost acest Stelică?

— Nu știu. Voi sta de vorbă cu el chiar în cursul zilei de azi. Până atunci vreau să mi se confirme dacă materialul din balonzaidul lui e tot una cu cel de la care provin cele două fire de pe ciobul de sticlă...

— Dar nu avem balonzaidul...

— Ehei, sunt tare, tovarășe căpitan! zise Dumitrică zâmbind. Iată, am adus cordonul pe care l-am făcut din întâmplare să cadă din buzunarul balonzaidului ce-l avea pe umeri antrenorul. După ce-l supunem la analiză, îl chem și i-l dau, spunându-i că l-am găsit seara, după meci, în cabina arbitrilor.

Dicu luă cordonul, îl studie când pe-o parte, când pe alta și imediat formă un număr de telefon. După un minut intră în încăpere o tânără înaltă, slăbuță, cu ochi albaștri, elegant îmbrăcată, peste rochie având un halat alb, imaculat.

— Bună dimineața, tovarășe căpitan, spuse ea, înclinând totodată capul în semn de salut și către Dumitrică. M-ați chemat?

— Domnișoara Viorica, vă rog să vedeți dacă materialul din acest cordon de balonzaid corespunde din punct de vedere al compoziției cu cel din acest buletin...

Și îi întinse buletinul cu expertiza ciobului de sticlă, act ce se găsea la dosar.

— Imediat, tovarășe căpitan, zise laboranta și ieși.

După câteva minute se întoarse, întinse lui Dicu buletinul și spuse:

— Este exact același material!

— Bine, vă mulțumesc, zise Dicu și laboranta ieși. Dumitrică, se adresă el după aceea plutonierului, te felicit pentru cele ce-ai făcut până acum! Du-te te rog imediat și adu-l aici pe acest Stelian. Îl scoți din pământ, din iarbă verde! Apoi cere dumneata procuraturii să ne elibereze un mandat de percheziție domiciliară. Adică stai. Două. Unul pentru băiatul ăsta de la frizerie și celălalt, pentru Dinu Vanete. Poate dăm și la responsabil de ceva indicii...

— Am înțeles, tovarășe căpitan!

— Și încă ceva. Unde este Iordache?

— E la el în birou...

— Trimite să-mi aducă de la cooperativa „Igiena” dosarul acestui Stelian, ne-am înțeles?

— Prea bine, tovarășe căpitan!

— Dar acum, urgent!

— Urgent!

Peste un sfert de oră, Iordache, cu părul negru cam răvășit și ochii albaștri molateci, intră în biroul căpitanului și se prezintă scurt, militărește:

— Am adus dosarul de la „Igiena”, tovarășe căpitan...

— Bine, pune-l aici pe birou. Dar ce ai? Ești bolnav?

Sau nedormit?

— Cam nedormit, tovarășe căpitan...-

— Păi?

— Am stat pe la maternitate, am tot așteptat...

— Dar ce, naști dumneata?

— Nu, zâmbi Iordache cu toată fața lui de adolescent, soția, însă am stat și eu pe-acolo...

— Uite, pentru ce vroiam să te chem după-amiază, dar tot ești acum aici, zise căpitanul, și-i făcu semn lui Iordache să se apropie. Primești o asemenea misiune...

— Vă ascult, tovarășe căpitan...

— În cartierul Cărbunari, pe strada Rovine, la numărul 46, locuiește Maria Cazacu, vânzătoarea de la magazinul „Central”. Azi noapte a intrat în țară domnul Prosper Gavrillesco, român dar stabilit în Franța, care va trage la această adresă. El a mai fost în țară, îl cunoaștem, a mai fost aici în oraș, comportarea lui a fost mai mult decât ireproșabilă, deci considerăm că și de data asta vizita lui este într-adevăr o vizită pentru a vedea locurile natale și nu una în scopuri dubioase. Dar poate că intenționează careva să-i facă unele propuneri, mă înțelegeți?

— Nu cumva fata? Maria Cazacu. Doar va locui acolo, după cum spuneți...

— Las-o pe ea. Ne interesează altcineva, în afara celor doi, ai înțeles?

— Am înțeles...

— În fiecare dimineață vii și raportezi...

— Am înțeles...

— Deci, cine mai intră în casă când se află deja cazat aici acest domn Prosper Gavrillesco...

— Am înțeles, tovarășe căpitan. Pot pleca?

— Da.

— Să trăiți!

— Deci dumneata ești Stelian Bârbuncea, căruia colegii, prietenii îți zic și Stelică, nu?

— Eu, tovarășe căpitan...

În fața lui Dicu, pe scaun, se afla un tânăr înalt, slab, puțin gheboșat, cu o față prelungă și un păr înfioat ca o coamă, de parcă atunci s-ar fi sculat din somn. Purta o cămașă albă, curată și o pereche de pantaloni din stofă bună, bine călcați. Fruntea înaltă i se îmbrobonase de sudoare, iar mâinile îi tremurau ușor, ca și când îl prinseseră frigurile.

— Ești originar din acest oraș?

— Nu, dintr-o comună din apropiere, din Izvoarele.

— După câte știu, ești portarul echipei de fotbal „Gloria”, nu?

— Da...

— De mult?

— De doi ani de zile. Am fost rezervă, acumă văd că m-au băgat titular, de vreo patru etape...

— Cum ai ajuns la fotbal, pentru că după câte știu erai la secția de judo la „Gloria”...

— A venit odată la noi la frizerie nea Dinu...

— Cine-i acest, nea Dinu?

— Nea Dinu Vanete...

— Responsabilul de la magazinul „Central”?

— Da, dumnealui...

— Așa, și?

— A venit la noi la frizerie, că la noi se aranjează, de fapt el m-a și băgat ucenic în meseria asta...

— De ce el?

— Îmi este un fel de unchi de al doilea, după mama. A venit mama la el, aici, la oraș, acum vreo patru ani și l-a rugat de-o meserie pentru mine, că la carte n-am prea avut spor. Și-atunci el m-a băgat la frizerie, că la el la prăvălie zicea că nu are loc, iar la fabrică nu mi-a plăcut...

— Deci a venit domnul Dinu Vanete la frizerie...

— Da, după cum vă spuneam a venit și, dintr-una într-alta, eu i-am povestit că m-am înscris la judo, la „Gloria” și el a zis că o să vină odată să mă vadă, și a venit odată, m-a văzut, i-a plăcut că făceam și karate și a zis, măi Stelică, cum sari tu, așa ca o panteră, ești bun de portar la fotbal, și m-a îndemnat să mă înscriu la secția de fotbal. Dumnealui a fost pe vremuri mare fotbalist, acumă e în consiliul de conducere la noi, la „Gloria”, și uite așa, îndemnat de dumnealui, am început antrenamentele și am ajuns acum titular în poartă.

— Bravo, te felicit!

— Vă mulțumesc.

— Din când în când te duci pe la unchiul Dinu pe acasă? Sau ți-a făcut binele ăsta-și l-ai dat uitării?

— Ei, cum să-l uit? se miră Stelian, total contrariat de cele spuse de căpitan. M-am tot dus mereu și pe acasă și pe la dumnealui, pe la prăvălie, dar acuma de când a dat de necaz...

— Dar cine i-a făcut necazul ăsta?

— De unde să știu eu? înălță din umeri tânărul frizer. Vreun vagabond ceva, că ăștia se ocupă cu chestiuni de furt...

— Duminica trecută ați avut meci, nu?

— Da...

— De ce ai lipsit seara din cantonament? Și dacă ai lipsit unde ai fost?

Stelian Bărbuncea plecă fruntea. Și începu să-și frământă mâinile cu o nervozitate abia stăpânită. Întregul corp îi tremura, iar sudoarea îi șiroia gârlă pe obraji și pe gât.

— Ai lipsit din cantonament sau n-ai lipsit? insistă Dicu, căutând să-i supravegheze orice gest.

— Da, am lipsit, răspunse moale Stelian.

— Și... unde ai fost? Asta te-am întrebat, unde ai fost? De fapt pentru asta te-am și chemat aici...

— Dar... am făcut ceva?

— Eu te rog să-mi răspunzi mai întâi la întrebare și după aceea vom discuta mai departe...

Tânărul lăsă iară privirea în podea și parcă părul înfoiat i se zbârlise și mai mult. Tăcea. Amuțise și nu vroia să scoată un cuvânt. Mâinile îi tremurau mai departe pe genunchi. Începuse să-l prindă un suspin înfundat.

— Ai un balonzaid gri, da?

— Am...

— Unde l-ai rupt? Că este rupt la poale...

— Am trecut pe lângă un gard și l-am agățat într-un cui. L-am văzut că s-a rupt mult mai târziu...

— Asta-i adevărul?

— Da, ăsta-i adevărul. L-am agățat într-un cui...

— Ei, află că nu-i ăsta adevărul, zise aspru căpitanul și până ai să te hotărăști să nu ne mai minți, ai să stai aici, la noi...

— Tovarășe căpitan... dar... eu...

— Lasă că o să ai timp să te gândești și o să vii să ne spui singur...

Tânărul prinsese să tremure și mai tare. Îl încercau unele spasme care pe Dicu îl puseră de prima dată pe gânduri. Ce să fie cu el? Nu cumva este epileptic? Bine, dar atuncea cum ar face sport? Și încă sport de performanță...

— Vă spun, tovarășe căpitan, zise Stelian cu glasul tremurat, vă spun tot, dar tare aș fi nenorocit dacă ar afla unchiul meu...

— Cine, domnul Vanete?

— El...

— Fii sigur că n-o să afle. Numai spune adevărul...

— Știți, începu el cu glasul tot tremurat, eu tot venind pe la dumnealui, pe la prăvălie, am cunoscut acolo o fată, o vânzătoare. O cheamă Silvia, a mai fost măritată, e divorțată de un an. Și dacă am cunoscut-o, vă dați seama, am început să ne întâlnim în fiecare seară. Dar o altă vânzătoare mi-a șoptit că fata asta e una dintre iubitele unchiului meu, că se duce pe la el pe acasă. Ce mi-am zis atuncea? Ia s-o prind eu la momentul potrivit și să-i dau cum se zice papucii, că plănuisem să ne căsătorim...

— Așa, și?

— Și îmi mai spunea vânzătoarea aceea, că Silvia îl cam vizitează pe unchiu-meu când eu sunt în cantonament sau când avem meci în deplasare, că în restul timpului nu putea face o mișcare...

— Bine, dar dumneata n-ai stat de vorbă cu ea? N-ai întrebat-o, nu ți-ai dat seama cam în ce ape se scaldă?

— Ba da și am dedus că mai mult el se ține de capul ei decât ar vrea ea un amor cu unchiu-meu. Vă spun drept că la început am vrut să mă răzbun pe unchiu-meu, cu toate că mi-a făcut mult bine, de ce în definitiv nu-și vede de vârsta lui și se ține de capul fetelor ăstora tinere?

— Dar cum ai vrut să te răzbuni? În ce fel?

— Nu știu, în orice caz îmi pusesem în minte să-i fac un rău, să-l doară capul toată viața și să nu-i mai ardă de gagicăreală nici în mormânt...

— Și atunci ce-ai făcut? îl incită căpitanul pe Stelian Bărbuncea la vorbă. Vreau să știu de ce ai lipsit din cantonament și unde ai fost, mi-ai promis că-mi spui...

— Da. Vă spun. Păi ce-am făcut? într-o zi, când am fost la unchiu-meu, mi-a dat cheile să mă duc jos în fața blocului, să deschid mașina și să i-o spăl. Buuun! am zis eu. Mă duc. Și având lanțu de chei în mână, am văzut și cheia apartamentului. Ce mi-am zis? Ia să-mi fac și eu o cheie din asta și într-o seară, când Silvia mă crede plecat, să vin ușurel, să deschid și să dau de ea în casă la unchiu-meu...

— Păi dacă dădeai peste el? Peste unchiul?

— Nu, că mi-a șoptit vânzătoarea că întotdeauna, când e chestiunea aranjată ca Silvia să se ducă la unchiu-meu, ea pleacă cu un ceas-două mai devreme, cumpără câte ceva, se apucă de pregătit masa, înțelegeți cum e pontul?

— Da, înțeleg...

— Dădeam peste ea, zic, ce-i cu tine fetiță aici, o luam tare îi

dădeam vreo două să mă țină minte și adio del pasatos și n-am cuvinte!

— Bine, dar dacă ea ținea cheia în ușă? Nu era cheia unchiului? îl iscodi căpitanul pe Stelian Bărbuncea. Cum mai intrai?

— Nu, că vinzătoarea aia mi-a vândut pontul complet, zise total destins Stelian Bărbuncea, parcă fericit că se putuse mărturisi și scăpase de-o greutate ce-o purta pa suflet. Nu-i mai puțin adevărat că văzându-l și pe căpitan foarte apropiat de inima lui, era evident că-l înțelege și că-i dă dreptate.

— Cum e pontul ăsta? întrebă Dinu.

— Păi. Cum să fie? Că i-a făcut și ei cheie, asta e? Ea venea mai înainte, se apuca de treabă, el venea mai târziu și nu stătea să sune la propria lui ușă. Ce-ar fi zis vecinii? Că are pe una în casă și așteaptă să i se deschidă? El se ferea de chestii din astea. Ei, vedeți pontul?

— Da, îl văd. Ei și, mai departe?

— Păi, văzându-mă cu cheile în mână, am luat seama care este de la apartamentul lui...

— Pe același inel erau și cheile magazinului?

— Și alea. Multe chei...

— Cum ai cunoscut care este cheia apartamentului?

— Păi ce, numai o dată credeți că m-a trimis dumnealui acasă cu câte ceva, când mă prindea pe la magazin? Și-apoi, nu e așa greu de observat; cea de la apartament este galbenă, cele de la magazin albe și cele de la mașină sunt mai mititele și de altă formă. Simplu nu?

— Da, e simplu, consimți căpitanul vădit mulțumit că tânărul își dăduse drumul la vorbă. Mai departe ce s-a întâmplat?

— Ce să se întâmple? Am luat măsură după cheia casei pe-o bucată de plastilină ce-o aveam pregătită la mine, m-am dus la un coleg de echipă care lucrează în fabrică, l-am rugat să-mi facă o cheie la fel și gata...

— Ai luat măsură și după cheile magazinului?

— Nu, ce-mi trebuia?

— Cum îl cheamă pe acest coleg de echipă care ți-a făcut cheia?

— Titi Dobrescu. Lucrează la „Mondiala”...

— Apoi?

— Apoi ni s-a spus că sâmbătă după masă plecăm cu toată echipa și cu conducerea în cantonament la „Hanul fetelor”. Buuun! M-am dus la magazin la Silvia și i-am spus că plec, ca întotdeauna. Ea nu s-a arătat supărată. Mi-a zis că are treabă acasă, va sta cu mama ei și a doua zi va veni la stadion să mă vadă. Ce face unchiul? am întrebat-o așa de sanchi, să văd ce spune. Ce să facă, cred că deseară se duce la bar, că se deschide un bar în oraș. L-a invitat una de la noi, Maria, de la raionul de ceasuri și bijuterii. Ce mi-am zis? Silvia mă trage-n piept, îmi spune numai așa că unchiul se duce la bar, ca să nu-mi fac eu

probleme și să stau liniștit. Ia s-o întind eu din cantonament și să-mi pun planul în aplicare. Și așa am și făcut. Pe la zece seara, cu o mașină de ocazie, un camion, am revenit în oraș și direct la unchiul la ușă m-am oprit. Nicio lumină. Am așteptat, am ascultat, nimic. Am băgat cheia, am descuiat, casa goală, nu era nimeni. Mirosea a parfum de te trăsnea nu alta! Se pusese unchiul la punct, plecase într-adevăr la bar. Atunci m-am dus acasă la Silvia. Am găsit-o. Privea la televizor, singură, că mama ei era în tură, lucrează la C.F.R., la măturat vagoane. Și am stat cu ea până dimineața...

— Pe ce stradă stă Silvia?

— Pe strada Măgurei 15.

— Bine, aprobă căpitanul. Ai să dai o declarație și apoi vei aștepta la noi până ce vom verifica unele date legate de cele ce ne-ai spus...

— Cum să stau? De ce să stau? făcu ochii mari tânărul frizer. Să mă arestați? Dar ce-am făcut? Mi-ați cerut să vă spun ce-am făcut sâmbătă noaptea și uite, v-am spus. Adevărul adevărat. Și atunci?

— Uite ce este, Stelian Bărbuncea, vorbi calm căpitanul. Te rog să nu ridici tonul! Uiți unde te afli?

— Dar vă rog să-mi spuneți de ce mă fac vinovat?

— Nu te acuză nimeni pentru nimic, deocamdată, îi zise liniștit Dicu. Dar vrem să verificăm cele ce ai spus aici. Să te-credem așa pe cuvânt?

— De ce să nu mă credeți?

— Dar de ce să te credem? îi replică prompt căpitanul. Din clipa asta nu trebuie să mai iei legătură cu nimeni. Deci rămâi aici. După ce verificăm tot ce ne interesează, vei fi liber...

Zicând acestea, Dicu ridică receptorul, făcu un număr și după două minute sergentul major Iordache intră în birou și rămase în poziția de drepti lângă ușă.

— Ia-l pe dumnealui, va da o declarație. Este reținut pentru cercetări...

— Am înțeles, tovarășe căpitan. Să trăiți...

Stelian Bărbuncea se ridică de pe scaun, înalt, gheboșat, părul îi căzuse pe frunte, parcă nu i se mai vedeau ochii, încercă să și-l îndepărteze, dar mâinile îi tremurau, tot corpul îi tremura. Nu mai zise nimic și ieși urmat de către Iordache.

La o oră după toate cele întâmplate mai înainte, Dicu ordonă să-i fie adus Dinu Vanete. Responsabilul magazinului „Central” intră în birou, cu pas leneș, parcă abia își trăgea picioarele. Ofițerul îi făcu semn să ia loc pe scaun și el se supuse tăcut, fără să scoată o vorbă. Ținea privirea plecată, chipu-i era întunecat, aspru, țepii bărbii îi năpădiseră fața, nu vroia în niciun fel să se radă, cu toate insistențele celor ce-l aveau în pază. Refuzase orice confort doriseră cei de la

Miliție să-i asigure. Dealtfel, nu răspundea nimănui la nicio întrebare, ci numai căpitanului Dicu și atunci în cazul când era scos din camera unde era reținut.

— V-am chemat, domnule Vanete, începu căpitanul, să vă întreb, poate aveți să ne mai relatați ceva în plus față de cele cunoscute...

— Ce anume?

— Eu știu? Înălță din umeri Dicu. Poate v-ați mai adus aminte de ceva, ceva care să ducă pe un drum bun cercetările noastre și să pledeze în favoarea nevinovăției dumneavoastră.

— Nu mai știu nimic, în afară de cele ce v-am spus din prima zi de când mă aflu aici.

— Aveți rude în acest oraș? Întrebă căpitanul calm.

— Nu am nicio rudă.

— Un tânăr, lucrător la o frizerie, pe nume Stelian Bărbuncea...

— A, da, tresări Vanete, da, îl cunosc, dar îmi este o rudă cam îndepărtată. O pușlama... un golan...

— De ce faceți afirmațiile astea?

— Păi dumneavoastră îl cunoașteți?

— Nu, știm numai că vă este rudă.

— Nu mi-ar mai fi! zise scârbit Vanete, dând a lehamite din mână. Ăstaia, tovarășe căpitan, nu i-a plăcut neam să învețe o meserie. L-a adus biata maică-sa la mine, am vrut să-l bag în magazin ca ajutor de vânzător, dar nu cunoștea nici tabla înmulțirii! Cum o fi trecut prin primele clase de școală, dracu-l știe! În fabrică n-a vrut să lucreze, la vreun atelier de cooperatie în oraș nu, ce să fac cu el? Stătea tot timpul pe capul meu nu mișca un pai de jos, lenevea cu alte cuvinte, îi dădeam să mănânce și nu-și mai dezlipea ochii de pe televizor. Până când l-am trimis acasă, înapoi la ai lui. Dar după un timp a venit iar maică-sa la mine și uite am umblat până ce i-am făcut un loc la frizerie...

— Face sport?

— Face, îi place, asta e o treabă de care știu că se ține. Dar sportul nu e o meserie, sportul e o distracție. Cât ești tânăr merge, dar trebuie să-ți faci un viitor, să înveți o meserie. Eu n-am trăit din fotbal, nici nu se putea trăi pe vremea aceea, cum poate cred unii că se poate trăi astăzi. M-am străduit și mi-am făcut un rost în viață. Am muncit după cum v-am spus și am ajuns ce-am ajuns...

— În ultimul timp a mai venit pe la dumneavoastră acest nepot?

— Nu l-am văzut de multă vreme...

— Dar, am fost informați că într-o zi, acum vreo două săptămâni, a fost pe la dumneavoastră și l-ați trimis să vă spele mașina...

— Mașina mea? L-am trimis eu pe el să-mi spele mașina mea? se miră Dinu Vanete, aproape plin de revoltă. Pe puturosul ăla care nu-i în stare să alerge decât după minge, nici măcar să-și cumpere o pâine

pentru stomacul lui? Minte cine v-a spus...

— Chiar el ne-a spus, întări căpitanul. Că într-o zi, dumneavoastră i-ați dat cheile și l-ați trimis jos, în fața blocului să vă spele mașina...

— Niciodată, tovarășe căpitan! zise hotărât Dinu Vanete. Eu pe ăsta nu-l mai primesc în casă de vreo opt-zece luni. Are mâna cam lungă. Mi-a lipsit odată o mașină de ras electrică, apoi un ceas deșteptător și până la urmă un tranzistor. N-a fost greu să-mi dau seama că el le-a șterpelit, în timp ce eu lipseam de acasă. Și nu mi-a fost greu pentru că ăsta de mic s-a obișnuit să fure. În clasele primare, spunea maicăsa, a furat geanta învățătoarei, a luat-o de pe catedră cât ai clipi din ochi, încât nimeni n-a văzut. Apoi, când a mai crescut, s-a înhăitat cu niște derbedei, l-a făcut pe pândarul până ce aceia au spart Căminul cultural și printre altele au furat de acolo un magnetofon și un aparat de fotografiat... Vedeți? Cum să-l mai primesc eu pe ăsta în casă?

— Deci n-a fost acum două săptămâni și ceva, sau poate mai puțin la dumneavoastră și dându-i cheile l-ați trimis să vă spele mașina?

— Ferita sfântul! se apără Vanete ca de ciumă. Nici gând, tovarășe căpitan!

Dicu ridică receptorul, formă un număr și într-o clipă îi răspunse sergentul major Iordache.

— Ce face băiatul ăla, a terminat de scris?

— Merge greu, tovarășe căpitan. Abia rotunjește literele. Apoi ba uită una, ba alta, revine, vrea să șteargă, nu știu ce e în capul lui...

— Adu-l la mine!

Peste câteva minute, în biroul căpitanului intră Stelian Bărbuncea. Înalt, deșirat, cu fața suptă și părul înfoiat, urmat de subofițerul Iordache. Cum dădu cu ochii de Dinu Vanete tresări ca și când l-ar fi ars cineva cu fierul roșu la tălpi.

— Ia loc! îl pofti Dicu și-i arătă celălalt scaun liber din fața lui Vanete. Iordache ești liber!

Tânărul frizer se așază, privindu-l speriat când pe ofițerul de miliție, când pe responsabilul magazinului. Ce căuta unchiul său aici la o confruntare cu el? Nu i se promisese de către căpitan că niciodată Dinu Vanete nu va afla de ideea lui, că având cheia de la apartament își poate controla iubita, verificându-i cinstea și corectitudinea?

— Îl cunoști pe dumnealui? i se adresă Dicu și-i arătă tânărului pe Dinu Vanete.

— Da... este... unchiu...

— De când nu l-ai văzut?

— Păi... de mult.

— Cât de mult?

— Nu știu... nu mai țin minte...

— De când nu m-ai văzut, mă, pușlama? Explodă Dinu Vanete cu ochii aprinși de mânie. Hai, de când?

— Va rog, nu interveniți în interogatoriu! Îi tăie vorba, căpitanul, lui Vanete. Întrebările le pun eu și răspunsurile le primesc tot eu... Ei, ia spune tinere de când nu ți-ai văzut unchiul?

Dar Stelian Bărbuncea ținea mereu fruntea plecată și nu scotea un cuvânt. Același tremur al mâinilor ținute pe genunchii colțuroși, aceeași frunte îmbrobonată de sudoare, dar fața i se făcuse și mai lividă, golită parcă de sânge.

— Spune, de când?

— V-am răspuns, nu mai țin minte, bolborosi el, meșterind cuvintele în gură.

— Acum un ceas mi-ai declarat că în urmă cu două săptămâni ai fost pe la dumnealui, ți-a dat cheile mașinii și te-a trimis jos să i-o speli, este adevărat?

— Da, este adevărat!

— Ce este adevărat?

— Că v-am spus lucrul ăsta.

— Dar ai fost la dumnealui acasă? Ți-a dat dumnealui cheile mașinii?

— Nu, asta nu este adevărat.

— Când minți, acum sau prima dată?

— Prima dată am mințit...

— Pentru ce? Ce te-a făcut să minți? insistă Dicu. Spune, pentru ce...

— Nu știu...

— Atunci spune-mi de unde ai cheia de la apartamentul domnului Vanete?

— Ce să aibă? sări în sus ca ars Dinu Vanete. Cheia de la casa mea?

— Da, cheia de la apartamentul dumneavoastră, precum bine ați auzit...

— Mă, pușlama... mă, derbedeule! ridică Vanete pumnul să lovească, dar căpitanul se înalță peste birou și-l opri cu o mișcare bruscă. Cum ai îndrăznit, mă, să...

— Domnule Vanete! vorbi supărat Dicu, v-am atras atenția în mod categoric să nu interveniți în interogatoriu. Întrebările și confruntarea se fac de către mine. Nu sunteți un om de înțelese?

— Sunt... dar îmi vine...

— Vă rog să vă stăpâniți nervii, ceru tot aspru căpitanul. În interesul dumneavoastră în primul rând...

Dinu-Vanete se reazează pe scaun, roșu la față de mânie, tot numai un clocot de furie. Țepii bărbii parcă se lungiseră și mai mult, iar ochii scăpărau numai scântei de furia ce-l cuprinsese.

— I-a spune, tinere, cum ai făcut de ți-ai însușit cheia de la apartamentul unchiului dumitale?

— Nu am luat-o, mi-am făcut numai un model după ea...

— Ei, mă rog, ai luat-o să-ți faci un model, dar cum ai pus mâna pe ea?...

— Prin Silvia...

— Care Silvia? sări iar în sus Vanete. Cine-i asta derbedeule?

— Domnule Vanete, pentru Dumnezeu, mă faceți să mă port altfel cu dumneavoastră! zise Dicu. Unde vă treziți aici? Mă împiedicați să-mi exercit atribuțiile de serviciu? Sunteți reținut ca și acest tânăr, fac niște cercetări, vă rog să vă supuneți regulilor ce impun acest lucru. Se poate? De la dumneavoastră mă așteptam la mai mult și când colo?

— Vă rog să mă ierați, vorbi moale Vanete, cu obrazii încă împurpurați. Nu mă pot stăpâni... Vă rog să mă înțelegeți...

— Tocmai că vă înțeleg, dar de ce nu mă înțelegeți și dumneavoastră pe mine?

Dicu tăcu câteva clipe, își trecu mâna prin păr, își aprinse apoi o țigară și apoi se adresă din nou tânărului:

— În ce scop ai vrut să ai această cheie de la apartamentul unchiului? Hai spune?

— Țsta are și cheile magazinului! exclamă ca pentru sine Vanete, dar destul de tare ca să fie auzit de către Dicu.

— Hai tinere, spune în ce scop ai vrut să ai această cheie? insistă căpitanul, fără să se facă a fi auzit cele exclamate de către Vanete. Nu vrei?

— Am să vă spun, dar numai dumneavoastră, bolborosi iară Stelian Bărbuncea, cu capul plecat.

— Când?

— Mai târziu...

— Bine, consimți căpitanul. Uite eu am să aștept. Dar vreau adevărul...

10

Căpitanul Dicu locuia într-un apartament la etajul doi într-unul din cele cinci blocuri, nou construite în centrul orașului. De la ferestrele locuinței sale se zărea strada principală, cu marile magazine ale urbei, se vedea parcul din fața primăriei, încărcat de verdeață, cu nelipsita statuie a unui soldat dorobanț aflat în plin avânt, într-un atac, cu arma întinsă înainte, deasupra fluturându-i faldurile unui drapel. Seara, când deschidea ușile sufrageriei și ieșea pe balconul înconjurat cu lădițe de petunii, simțea o adevărată desfătare să privească aglomerația arterei comerciale, cu vitrinele feeric luminate, deasupra cărora clipeau reclamele cu neon, colorate, ale firmelor. Pe trotuare lumea se îmbulzea la plimbare, într-un du-te-vino continuu, de la primărie, înconjurând parcul, și până jos, la ultima prăvălie aflată pe strada magazinelor. Murmurul tăcut al celor ce ieșeau la promenadă,

mai în fiecare seară, cu osebire duminică, se înălța ca un vuiet surd, venind parcă din adâncul unei mări, la început de furtună. Când și când, puștimea își plimba tranzistoarele cu tonalitatea dată la maximum, iar cei cu tonete făceau cu glas tare reclama îndeletnicirii lor, fie că era vorba de loz în plic, înghețată la pahar sau floricele.

Într-una din aceste seri, Dicu, singur în apartament, pentru că soția plecase la mare cu fițița, tocmai regula televizorul, pregătindu-se să vizioneze un meci de fotbal în nocturnă, transmis din București, între Dinamo și o echipă străină, când auzi soneria de la intrare zbârnâind strident. Era în pantaloni și bluza de la pijama, bineînțeles în papuci. Se duse repede să deschidă, după ce mai întâi privi prin vizor să vadă cine este musafirul care-l vizita la ora aceea, ceasul fiind trecut de opt. Dincolo de ușă, zări cu greutate în semiîntunericul de pe palier silueta unei femei. Nu-și putea da seama cine este, nu-i zărea chipul, în orice caz se deslușea că avea agățată de umăr o poșetă, iar în mână o umbreluță pe care, nervoasă, o tot bătea de podul palmei.

Dicu aprinse lumina în hol, apoi deschise ușa.

În fața lui, timidă, clipind des din genele-i rimelate, Maria Cazacu, într-o foarte frumoasă rochie bleu, cu pantofi albi, înalți și poșetă tot albă.

— Bună seara, vă deranjez?

— A, nu, rămase puțin mirat căpitanul Dicu strângându-și instinctiv la piept reverele bluzei de pijama... Dar...

— Vreau să vă dau acest plic din partea domnului profesor Pasăre...

— Pentru mine?

— Pentru dumneavoastră. Ar fi venit dumnealui, dar își cere scuze. Este într-o ședință la Comitetul județean de cultură. A fost chemat acolo...

— Dar despre ce este vorba? luă căpitanul plicul din mâna fetei și-l deschise fără rezerve. A, două bilete de intrare la spectacolul dumneavoastră de bar! Bine, dar...

Dicu începu să râdă.

— M-a invitat, am fost politicos și am acceptat, urmă el dar nu am precizat nici ziua și nici dacă am nevoie de două bilete. Soția îmi este plecată... Pentru când este? Pentru mâine seară? Nu știu, nu pot promite, se scuză Dicu cu multă delicatețe. În orice caz, vă rog să-i mulțumiți din partea mea. Și pentru dumneavoastră aceleași mulțumiri că v-ați deranjat...

— O, nu-i nimic, mi-a făcut multă plăcere...

— Dar poftiți înăuntru...

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă refuz, zise Maria cu aceeași timiditate în glas. Peste puțin timp am spectacol și apoi... sunteți singur. Nu mi-aș permite...

— Cum doriți...

— Nu, vă mulțumesc. Vă întorc vizita altădată. Bună seara și să știți că vă așteptăm...

— Dacă nu pot mâine seară, invitația poate fi valabilă și pentru altă dată?

— Oricând, zâmbi cu bunăvoință Maria. Masa este în raionul oficial și este în permanență rezervată. Dar cu toate astea, vă așteptăm mâine seară...

— V-am spus, nu pot promite, se scuză Dicu. Totul depinde de serviciu... Dar de venit am să vin într-una din seri. Țin neapărat să vă văd dansând...

— Mă bucur și-mi face mare plăcere. La revedere...

După ce închise ușa, Dicu ieși pe balcon și urmări silueta fetei cum se pierde în mulțimea de pe trotuar. De câteva ori ea ridică privirea, căutând în mulțimea de balcoane pe acela al căpitanului, dar de fiecare dată se lovea de trecători și renunță. În orice caz, acest amănunt nu-i scăpă lui Dicu și într-un fel se simțea plăcut măgulit de atenția fetei.

Mai stătu puțin la aer privind animația străzii, apoi, se întoarse în sufragerie, se așază în fotoliu și începu să urmărească meciul de fotbal la televizor. De afară, printre perdelele de la ferestrele deschise ca și prin ușa de la balcon, venea răcoarea serii de vară, cu miremele parcului din apropiere, și ale petuniilor înflorite, abia stropite. Jocul de fotbal era destul de aprig, cu faze spectaculoase, ce suscitau interesul, dar oricât se străduia, lui Dicu nu-i putea fi gândul la el. Venirea fetei cu invitațiile pentru bar îl tulburase întrucâtva. Mii și mii de întrebări se întâlneau, se întretăiau, se anulau unele pe altele, reveneau și iar își începeau jocul acela fantastic, solicitând judecăți peste judecăți, concluzii, presupuneri, bănuieli, hotărâri sau reflecții îndoielnice. De ce a trimis-o Ferdinand Pasăre chiar pe ea? se întreba Dicu, căutându-și un loc cât mai comod în fotoliu. Să fi avut el, într-adevăr treabă, să presupunem, dar oare nu-i putea trimite plicul la sediul Miliției? De ce acasă și tocmai seara? De unde avea adresa lui? Maria Cazacu îi făcuse o frumoasă impresie prin farmecul și sinceritatea ei, prin naturalitatea cu care știa să întrețină o discuție, prin naivitatea și nevinovăția ce parcă se puteau citi în apa ochilor ei negri.

Desigur, era convins că fata nu avea niciun amestec în toată povestea cu spargerea magazinului la care lucra, că nu știa altceva decât cele declarate, că era în afară de problemă. Firea ei rezervată, circumspectă, cu grijă să nu supere sau să deranjeze pe careva, aerul ei de școlăriță cuminte, ca și viața destul de retrasă pe care o ducea, argumentau suficient pentru această concluzie. Iar cât privește părerile ei despre cei care o curtau, despre bărbați în general, ele nu

faceau decât să-i emancipeze adolescența, vroindu-se destul de matură în ceea ce privește asemenea lucruri. Un singur lucru îi era neclar căpitanului și anume, pentru care motiv, în seara aceea, când fusese la ea în vizită, auzind pe cineva bătând la ușa de fier a verandei, ieșise și se întorsese, spunând că nu era nimeni. Dicu plecase la câteva minute, înadins se grăbise să încheie vizita și zorind pasul puțin mersese aproape la câțiva metri în urma celui ce părăsise curtea casei de pe strada Rovine 46. Acesta nu era altul decât Ferdinand Pasăre. Silueta lui atât de cunoscută, înalt, cu părul lins, fruntea lată și sprâncene stufoase, cu favoriții până la bărbie, cu mersul lui elastic, puțin săltat, totul îl identifica în noapte, cu atât mai mult când trecea pe sub lumâna becurilor înșirate din loc în loc deasupra străzii. Dicu o întrebase pe Maria, dacă la fel ca și Vanete, Ferdinand Pasăre îi face vizite și ea negase categoric acest lucru. De ce oare? Sau în seara aceea profesorul de dans venise pentru, prima oară, curios să afle de ce lipsise Maria de la repetiția generală a noului lor spectacol? Și pomenindu-se cu el la ușă, știind că are și un musafir înăuntru în persoana căpitanului de miliție, ea îl refuzase precipitat și categoric, fără să-i mai dea vreo explicație. Așa ar fi fost crezute lucrurile, până în urmă cu două zile dimineața, ca și până în dimineața de ieri, când lordache venise și raportase că în ambele nopți, în jurul orei 24, fata venise acasă însoțită de Ferdinand Pasăre, că acesta intrase și stătuse cam o oră și jumătate, aproape două, după care plecase către centrul orașului, călcând rar ca un bărzoi, de fiecare dată fluierând, pe semne ca să-și treacă urâtul prin cartierul mărginaș al Cărbunarilor. Cu alte cuvinte, profesorul de dans o vizita pe Maria Cazacu! Vizite la miezul nopții, după spectacol, discrete, ca să nu atragă atenția nici unui curios. O plăcea? Evident că da. Dicu și-a dat seama din felul cum îi pleda cauza nevinovăției ei în povestea cu spargerea magazinului, cum îi remarca talentul și posibilitățile artistice, cum îi întrezărea viitorul în lumea baletului, a dansului modern. Dar, oare, ea îl plăcea? Fata dăduse un răspuns în seara aceea și Dicu și-l aducea perfect de bine aminte, dar din acel răspuns reieșea că îi aprecia numai celebritatea în dans și atât și că profesorului îi lipseau gingășia, curtoazia, amabilitatea, tandrețea, calități pe care le avea din plin Dinu Vanete. Dar poate că în ultimul timp, Maria Cazacu trecuse peste toate acestea sau poate că Ferdinand Pasăre încă nu arătase tot ce poate într-o poveste de dragoste și abia acum se desfășura cu întreaga-i gamă de sentimente de care era capabil, o copleșise pe fată și iată, acum nu numai că-l primește în vizită, dar accepta să-i intre în casă chiar după miezul nopții! Acest profesor de dans, de fapt un instructor ca oricare altul, era după cum îl cântărise bine Dicu, un refulat, un tip ce se socotea neînțeles, care credea că nu i se acordă de către cine trebuie girul întregii lui valori artistice, se socotea o celebritate, fără

posibilități de a-și etala talentul și tot ce știa în arta dansului modern. Din informațiile ce le avea, Dicu trăsese unele concluzii destul de certe în privința lui Ferdinand Pasăre. Tot ce făcea el în acest oraș sau pe unde mai colindase, devotamentul lui nemărginit în muncă, ambiția de a promova în masele largi frumusețea dansului modern („tovarăși, mișcările noilor figuri de dans dezvoltă inteligența, fortifică sănătatea, întăresc robustețea trupului și avem nevoie în țara noastră de un tineret viguros, puternic ca să ducă înainte realizările socialiste de azi...“), toate aceste zbateri ale lui Ferdinand Pasăre, în aparență cinstite, drepte, nu erau făcute decât din interes, pentru a i se acorda încrederea de care simțea că este ocolit de foarte multă lume. Nu fuseseră rare cazurile când în discuții, în diferite împrejurări, tânjind după viața barurilor din Occident sau a revistelor de varietate, afirmase că acolo și numai acolo, cu toate că este la o vârstă când de obicei devii din dansator simplu spectator, se mai putea afirma totuși ca balerin de cabaret sau pentru teatrul muzical...

Meciul se terminase, la televizor începuse o emisiune dedicată unor tineri artiști amatori și Dicu prins în vârtejul gândurilor nici nu-și dăduse seama când trecuse timpul. Obosit, se ridică, aprinse lumina, se duse apoi la oglindă și se privi îndelung. În ultimele zile, fața parcă i se lungise, îi apăruseră câteva riduri și ochii îi erau destul de înroșiți, de parcă priviseră numai la flăcările unui foc. Cercetările, în legătură cu dosarul „Magazinul Central” îi măcinaseră nervii. Se făcuseră cițiva pași buni pe calea depistării autorilor infracțiunii, dar acești pași parcă erau șovăielnici și nu cutezau să meargă mai departe. Dumitrică se dusesse și stătuse de vorbă cu acel Titi Dobrescu, lăcătuș la „Mondiala”, cel ce confecționase cheia lui Stelian Bărbuncea și băiatul declarase cu sinceritate că executase numai o singură piesă pentru că de fapt numai una i s-a dat ca model. El n-a văzut niciun inel cu alte chei, nu mai multe, dar nici măcar două una lângă alta. Avea martori mai mulți băieți din atelier și chiar pe unul dintre meșteri, un om în vârstă, care-l găsisse lucrând și căruia îi ceruse permisiunea să facă dublura acelei chei pentru un coleg din echipa de fotbal. Băiatul pierduse cheia ce i-o dăduse logodnica și nu avea cu ce mai intra în cameră. De fapt, așa îl mințise Stelian Bărbuncea și numai când Titi Dobrescu văzu că Miliția se interesa de chestiunea asta, înțelese că la mijloc e ceva necurat, sperându-se de-a binelea. De dimineață fusese invitată la sediul Miliției și Silvia, prietena lui Stelian, vânzătoare la magazinul „Central”. De cum intrase în biroul lui Dicu, fata mică, slăbuță, aproape firavă, începuse să plângă, spunând printre suspine că nu știe nimic, n-a văzut nimic, a auzit numai luni dimineață de spargere și atât.

— De cât timp îl cunoști pe Stelian Bărbuncea? o întrebase căpitanul calm și-i ceruse să se liniștească, invitând-o totodată să ia

loc pe scaun. E prietenul dumitale, nu?

— Da... e... o cunoștință a mea, vorbi ea moale, așezându-se.

— Ei, de când îl cunoști?

— De pe toamnă. A venit la noi la magazin, zicea că e nepotul domnului Vanete. Mi-a cerut să probeze o pereche de pantofi, că știți, eu lucrez la raionul de încălțăminte. Și i-am dat pantofii... Și el a zis că pot să fie de ginere? Că vrea să caute o fată să se însoare... De-un exemplu pe mine... Și eu am râs... Și el a râs... Și uite așa, după masă am servit câte un șerbet la „Trandafirul” și seara o bere la un local...

— Dumneata ai fost vreodată la domnul Vanete acasă?

— Am fost. Am fost când ne-a chemat dumnealui pe mai multe fete să-i spălăm geamurile, că zugrăvise...

— Numai atunci?

— Numai. Nu ne-a mai chemat altădată, n-a mai avut nevoie.

— Dar așa... invitată de una singură... la un coniac... la o ciocolată... mă înțelegi, dumneata...

— Înțeleg că doară nu-s așa proastă... dar nu... nu m-a chemat...

— Cunoști dacă prietenul dumitale Stelian Bărbuncea are o cheie de la apartamentul domnului Vanete?

Fata tăcu și-și plecă privirea. Ținea mâinile în poală, le frământa, trăgea cu coada ochiului când și când către Dicu, apoi iar își frământa mâinile, parcă o încerca o neliniște.

— Spune, cunoști?

— Da, cunosc...

— Cum a făcut el rost de cheia asta? Te rog să-mi spui. Noi știm - totul, de la el știm, vrem numai să confirmi și dumneata.

— Păi cum să facă rost? ridică fata privirea, cu lacrimi în ochi, mi-a spus, măi Silvio, știu că unchiu-meu câteodată dimineața vă dă vouă fetelor cheile să deschideți magazinul, uite, când ți le mai dă, vezi că e una galbenă, lipește-o repede de-o bucată de plastilină și după aia îmi dai plastilina, dar bagă seama să nu turtești plastilina că n-am făcut nimic. Ei, și într-o dimineață stăteam vreo câteva fete în fața magazinului, când a venit domnul Vanete cu mașina, a oprit, s-a apucat să umble pe la motor și a strigat la una dintre noi să venim, să luăm cheile și să deschidem, că trecuse ora. Am dat fuga eu. Aveam plastilina în buzunar, umblam cu ea de vreo două săptămâni, că mă tot sâcăia Stelică, dacă am făcut ceva sau nu...

— Și ai luat forma cheii, nu?

— Da, am luat forma cheii, confirmă fata suspinând. A fost ușor, de la mașină până la ușa magazinului puteam să iau forma la toate cheile...

— Avea mai multe pe inel?

— Avea, multe și felurite, într-un toc de piele, dar eu am băgat-o în plastilină numai pe aia galbenă așa cum mi-a spus Stelică...

— La cealaltă nu le-ai luat forma?

— Nu, ce să facă Stelică cu ele?

— Dar de ce avea el nevoie de cheia de la apartamentul unchiului său? ceru lămurire căpitanul.

— Zicea că acum, vara, când pleacă domnul Vanete la mare, se duce în fiecare an, că are reumatism, zicea că atunci când e dumnealui plecat, noi doi să mergem și să stăm acolo, că stăm împărătește, are baie, frigider, televizor, stăm, mâncăm, dansăm, adică facem și noi un fel de concediu mai ca lumea, că ne tot întâlnim prin parc sau pe unde se poate...

— Aha, va să zică asta era problema?

— Asta. Așa a zis Stelică. El a făcut planul ăsta...

— Bine, uite hârtie, toc, cerneală, scrie tot ce mi-ai spus mie aici. Apoi te iscălești...

— Dar pățesc ceva?

— Nu pățești nimic. Scrie de-a fir a păr tot ce știi în legătură cu prietenul dumitale, cu cheia, cu planul să intrați la domnul Vanete în casă, cu tot, ai înțeles?

— Am înțeles...

După cele declarate de față, să fi fost numai ăsta scopul procurării cheii de către Stelian Bărbuncea? se întrebaseră deseori Dicu. De fapt tot asta declarase și el. Dar dacă, așa după cum i-a dat în gând să ia forma unei chei, până la urmă le-a luat forma la toate? Spunea că vroia să-i facă un rău unchiului său din pricina Silviei, dar lucrurile nu stăteau nici pe departe așa. El a lipsit în noaptea de sâmbătă din cantonament, fata a declarat că au fost împreună la ea acasă, tot ce este posibil, dar dacă amândoi în loc să stea acasă, s-au dus și au intrat în magazin? Într-unul din interogatorii, Stelian Bărbuncea declarase că știa să conducă, mașina, chiar îl pasionau automobilele, de multe ori însoțise un prieten de-al său cu basculanta afară din oraș, la cărat pietriș, și acela îi dăduse de câteva ori volanul. Nu putea oare Stelian Bărbuncea, având toate cheile de pe inel la dispoziție, dubluri bineînțeles, să se fi dus cu prietena lui, cu Silvia, și ca să se grozăvească, știindu-l pe unchiu-său la bar de unde în niciun caz nu ieșea înainte de terminarea programului și asta cam pe la miezul nopții, deci știindu-l pe Vanete în localul de distracție, el să o fi invitat pe fată la o plimbare cu Trabantul care stătea, degeaba în fața barului Colorado? apoi pe drum, rătăcind pe diferite străzi sau chiar afară din oraș, având cheile magazinului la îndemână, le venise ideea spargerii magazinului, mai bine zis a deschiderii seifului de unde să ia ceasuri și bijuterii. Hotărându-se, au oprit mașina pe strada laterală, dar s-au gândit că nu e bine ca Stelică să intre pe ușa principală, cu toate că avea cheile, întrucât paznicul de noapte cam patrula prin acel sector, ci să se folosească de scara de incendiu, să spargă un geam tocmai sus

și să intre pe acolo. Și chiar așa poate că a și procedat Stelian Bărbuncea. Dar când a ajuns în seif și a dat peste statueta, și-a zis că aurul din ea face cât toate ceasurile și bijuteriile la un loc, că e mai ușor de transportat, cu alte cuvinte a renunțat la planul inițial și a luat numai statueta. Coborând scara de incendiu să iasă afară, i-a ieșit în întâmpinare fostul magistrat, crezând că e domnul Vanete. Un martor deci nepoftit. O simplă lovitură de karate, Stelian doar învățase și așa ceva la clubul „Gloria“ și, cum bătrânul suferea de inimă, s-a și produs stopul cardiac. Apoi, grăbindu-se să părăsească locul faptei cu mașina, neîndemânatec, a lovit-o de tomberonul gunoierului, spărgând una din lămpile de stop...

Raționamente posibile... Dar și raționamente fără o acoperire doveditoare. Pentru că Stelian Bărbuncea se încăpățânase să declare că ar avea vreun amestec în toată povestea magazinului „Central”. Recunoștea că a confecționat o singură cheie. Confruntat cu Silvia a recunoscut și faptul ca, așa după cum a declarat și ea. Vroia ca în absența unchiului plecat la mare să stea împreună în apartamentul acestuia. Atât și nimic mai mult. Nici urmă de furt. Sau de jaf... De ce să-l fure pe unchiul său? Și-apoi ce sa fure de la el? Haine? Lenjerie.? Ce să facă cu ele? Bani, mai treacă-meargă, dar știa că banii îi are depuși la CEC și nu ținea nicio lețcaie în casă... Așa că unicul scop a fost cel declarat. Și de el și de fată... E un băiat cinstit, nu s-a certat cu nimeni, n-a făcut scandal, n-a furat nimic, e prima dată când urcă scările Miliției...

În seara aceea, Dicu s-a culcat foarte târziu. Era obosit, dar somnul l-a ocolit până mult după miezul nopții. Pentru că făcea ce făcea, dar gândul îl ducea iară la ancheta ce-o desfășura pentru elucidarea cazului de la magazinul „Central”. Și parcă-i era ciudă că timpul trecea și cu cât trecea nu reușea să urnească din loc această afacere ce-l neliniștea într-atât de mult.

Dimineața, când se duse la birou, primul care-l vizită, fu sergentul major Iordache.

— Să trăiți? Vești noi, tovarășe căpitan...

— Ia s-auzim, Iordăcuță! zise Dicu, plăcându-i totdeauna să-l dezmiere în acest fel pe tânărul subofițer ce avea un chip de băiețandru, cu ochii albaștri, blânzi și obrazul ce n-a cunoscut încă lama sau briciul, la zi-i, băiețaș...

— Aseară, pe la orele nouă, a sosit domnul acela din Franța...

— Domnul Prosper Gavrilescu...

— Dumnealui. A venit, a deschis larg porțile și a băgat mașina în curte, acolo la Rovine 46. Apoi, liniștit, calculat, de, ca om al casei, a scos cheile din buzunar, a descuiat veranda în față și și-a dus sus vreo trei geamantane grele, din piele, strânse în curele late. După un timp, a deschis ferestrele din stânga verandei, deci din camera vecină cu a

domnișoarei Cazacu, a dat perdelele la o parte și a stat multă vreme în dreptul pervazului fumând din lulea și privind curtea, strada, salutând vecinii dintr-o parte și alta a casei care se vede treaba că-l cunosc...

— Așa. Și apoi?

— Cam pe la orele zece și un sfert a închis fereastra, a ieșit în curte cu un balonzaid pe umeri, tot cu luleaua în colțul gurii, a încuiat ușa la verandă, apoi poarta la casă și a plecat către oraș. Pe jos a intrat la barul „Colorado”.

— Tu ce-ai făcut?

— M-am dus și eu la bar.

— Foarte bine. Și?

— Domnul francez s-a așezat la o masă, a comandat ceva băutură, iar după un timp, văzând programul de balet, a chemat un chelner, i-a dat un bilet pe care l-a scris pe loc, rămânând în așteptare. Așa cam pe la orele unsprezece, după ce s-a terminat programul de balet pe ring, domnișoara Cazacu și cu domnul Pasăre au venit la masa lui. Domnișoara l-a prezentat pe francez domnului profesor Pasăre, atunci s-au cunoscut, pentru că amândoi bărbații s-au ridicat în picioare și și-au dat mâinile peste masă cu foarte multă amabilitate. Pe la orele două noaptea au venit toți trei către strada Rovine. Au intrat în casă, de unde pe la trei și jumătate a ieșit numai profesorul de dans și a plecat.

— Ceilalți doi?

— Pe rând s-au stins luminile și la fereastra domnișoarei și la cea a musafirului din Franța. Asta e tot...

— Bine, Iordache... se arată mulțumit căpitanul. Îți mulțumesc, ai făcut treabă bună! Ești liber...

— Mai am ceva, tovarășe căpitan, să vă raportez...

— Spune...

— A născut nevastă-mea. Două fete. Gemene...

— Ce vorbești, Iordăcuță? se bucură sincer Dicu. Te felicit dragul meu, te felicit din inimă!

Și-i întinse mâna peste birou, strângându-i-o de câteva ori tare, bărbătește.

— Când a născut?

— Azi noapte pe la trei. De dimineață, înainte de a veni la serviciu, am trecut pe la maternitate...

— Când sunt orele de vizitare acolo?

— Joi de la trei la cinci...

— Să-mi aduci aminte, vin și eu, te voi însoți, zise binevoitor căpitanul. Vreau să-i prezint soției tale personal felicitările, odată cu un buchet de flori...

— Vă mulțumesc, tovarășe căpitan, să trăiți!..

Găsindu-se deja o pistă pe care să avanseze cercetările pentru descoperirea infractorului — era limpede că Trabantul fusese luat din fața barului de către Stelian Bărbuncea, dar nu era certă pătrunderea acestuia în magazin — și nefiind probe concludente împotriva lui Dinu Vanete, responsabilul „Centralului” a fost lăsat liber, să-și vadă de treburile lui. Așa că omul s-a prezentat de îndată la magazin și și-a reluat munca.

— Gata, s-au lămurit lucrurile, domnule Vanete? îl întreba unul și altul, întâlnindu-l.

— S-au lămurit! explica el categoric. Un nepricopsit de nepot, rudă cam îndepărtată, se face vinovat de tot ce s-a întâmplat. Este încă în cercetările Miliției...

— Dar cum?

— Nu știu... nu mă întrebați nimic... nu cunosc nimic. Miliția are cazul în mână, se va vedea mai târziu...

Chiar în dimineața prezentării lui la serviciu, a intrat la el în birou Maria Cazacu. Fata era îmbrăcată în halatul albastru de magazin, cu guleră alb, scrobrit. Ca întotdeauna, frumos pieptănată, cu genele rimelate și discret fardată, părea o păpușă cu ochi negri ce coborâse de undeva din rafturile unde se aflau jucării pentru copii.

— A, dumneavoastră?! se mirase Vanete și de îndată simți cum o fierbințeală îi năvălește în tot corpul. Bine v-am găsit!

— Bună dimineața! ciripi Maria, zâmbind, și-i întinse mâna șefului său, care se și grăbi să i-o sărute. Ce faceți? S-a terminat totul?

— Încă nu, dar anchetatorii sunt pe urmele cele bune, vorbi Vanete, oferindu-i fetei un scaun și rugând-o să ia loc. Am intrat într-o belea fără să am un gram de vină...

— Vai, am crezut că înnebunesc, nu alta! zise Maria complet afectată, cu glasul umbrit de dezolare. Am avut zile de groază și nopți de coșmar gândindu-mă la dumneavoastră. Vă știam nevinovat, afară de orice acuzare și pot spune că am suferit în aceeași măsură ca și dumneavoastră...

— Vai, porumbița mea! exclamă mai mult șoptit Vanete și prinzându-i mâna i-o sărută din nou. Clipă de clipă m-am gândit numai la dumneata... Ce faci? Cum o duci?

— Cum știți, cu serviciul aici, după-amiaza repetiții, seara spectacole la bar...

— Merge treaba, merge?

— Destul de bine. Să știți că și profesorul meu a fost alături de dumneavoastră...

— Domnul Pasăre?

— El... Chiar a vorbit cu căpitanul de la Miliție, cu tovarășul Dicu,

și m-am pomenit cu acesta într-o seară la mine acasă. Băiat foarte cumsecade, manierat, i-am vorbit deschis, m-a înțeles...

— Ce a întrebat? fu curios să afle Vanete, îmbrăcându-și și el halatul albastru de serviciu.

— Diverse chestiuni, mă rog, după mine lipsite de importanță, zise Maria, cu glas egal, în timp ce se juca mâzgăind o hârtie cu un pix cel găsisese pe biroul lui

Vanete. Printre altele, ce mi-a atras atenția a fost faptul, neînțeles de el, că de ce mi-ați spus numai mie despre păstrarea statuetei în seif și altcuiva nu...

— Și ce i-ai spus?

— Că mă considerați foarte aproape de inima dumneavoastră și că... nu aveți niciun secret față de mine, nici chiar de ordin profesional... Nu mai vorbesc de unul sentimental...

— Să știi că așa este! vorbe Vanete teatral, cu ochii aprinși de-o neostoită dragoste. Vai, fericirea mea! Raza mea de soare! Bucuria mea!...

O prinse pe Maria de după umeri, și-o apropie de piept, o sărută fugar pe frunte și ea stătu cuminte, nu protestă în nici un fel, nu se împotrivi, plecă numai privirea, trăgând cu coadă ochiului către ușă să nu intre careva și s-o surprindă în intimitatea aceea, deloc potrivită, cu responsabilul magazinului.

— Vreau să ne vedem, propuse Vanete, privind-o drept în ochi. Îți fac după-amiază o vizită? Țin neapărat...

— Nu se poate... zise Maria, cu părere de rău în glas. A venit din Franța domnul Prosper...

— Proprietarul?

— Da, el...

— Când a venit?

— Aseară. Nici n-am știut. A venit acasă, a băgat mașina în curte și de-abia începusem programul la bar când m-am pomenit cu un chelner că-mi aduce un bilet. Era în sală! Într-atât cred că m-am îmbujorat la față și m-am pierdut cu firea, că parcă nici picioarele nu le mai puteam mișca! Nu m-a văzut niciodată dansând... Sinceră să fiu, am fost tare emoționată, ca și în seara premierei când știam că de, la o masă dumneavoastră mă urmăreați cu privirea...

— Dragostea mea...

— Și după program, împreună cu domnul Pasăre am fost la masa domnului Prosper, invitați de dumnealui, vorbe mai departe Maria, înflăcărată, gesticulând veselă, expansivă. Știți ce a spus? Că sunt foarte frumoasă, talentată și că la Paris aş putea face o carieră strălucită. M-ar ajuta dumnealui...

— Și cum, vrei să pleci? se sperie de-a dreptul Vanete și o umbră îi întunecă pe dată chipul. Cum se poate asta?

— Nu... A fost numai o vorbă așa, a domnului Prosper. Și profesorul de dans m-a lăudat. Vai, știți ce trist a fost zile în șir domnul Pasăre atât din pricina celor întâmplare la magazin, cât și a dumneavoastră? șopti destul de convingător Maria. V-am spus, a vorbit chiar cu căpitanul Dicu pentru dumneavoastră și pentru mine, bineînțeles...

— Îi mulțumesc... Spune, reluă Vanete, poți veni la mine?

— Azi?

— Azi... mâine... poimâine...

— Nu, v-am spus, refuză politicos Maria. Repetăm două dansuri pentru vizionare și toate după-amiezele sunt ocupată...

— Dar seara, după programul de bar?

— Trebuie să-l însoțesc pe domnul Prosper. Nu se poate să-l las singur... Stau în casa dumnealui... e musafirul meu... e normal să fiu o gazdă bună, nu? Lăsați, după ce pleacă dumnealui la mare...

— Când pleacă?

— Săptămâna viitoare...

— Bine, acceptă Vanete și-o mai cuprinse o dată pe Maria de după umeri, sărutând-o de astă dată pe gât. Sunt răbdător...

— Vă rog...

Nu ieși bine din birou Maria, că intră ca o vijelie, aproape să se lovească de ea, Claudia Soreanu, văduva fostului magistrat, toată în doliu de sus până jos, cu o pălărie cu borurile mari, acoperită de-o voaletă de mătase neagră, în mână cu o umbreluță ruptă, cu arcurile scoase și nelipsita-i poșetă jerpelită pe braț.

— A, ești liber, musiu? Începu ea să strige și lovi o dată cu umbreluța în birou, încât Vanete se sperie, își trase de îndată capul între umeri și i se păru că toate rafturile din juru-i i se prăbușesc după ceafă cu dosare cu tot. Liber, nu? Cu intervenții... cu telefoane... cu relații...

— Doamnă... încercă Vanete să intervină. Stați să...

— Nicio doamnă, tâlhar de drumul mare! lovi iară cu umbreluța în birou Claudia Soreanu, a cărei față, boită cu fard, arăta acum de parcă luase foc. Ce doamnă! Ce să văd? Ai să-mi dai zece mii de lei! Scurt! Numeri banii aici, în fața mea, acum! Nu plec de aici, până ce nu-mi numeri banii!

— Ce bani, doamnă? se apără Vanete, căutând să fie cât mai calm. Ce bani?

— Restul de bani pentru mașina ce-ai luat-o de la noi! Zece mii de lei! Hai, scoate banii!

— Doamnă, acești bani, zece mii de lei, i-am dat sâmbătă soțului dumneavoastră...

— Care sâmbătă? în sâmbătă morților? vru ea să fie zeflemitoare.

— Chiar... în sâmbătă când a murit domnul Soreanu... A venit

dumnealui uite aici, la mine, în biroul ăsta și i-am numărat zece mii de lei. Chiar mi-a mulțumit că am fost de cuvânt și punctual...

— Bărbatu-meu nu mi-a adus acasă niciun ban!

— Asta nu mai știi! desfăcu larg brațele Dinu Vanete. Ce a făcut cu banii după ce a plecat de aici e treaba dumnealui.

— Ce crezi că i-a aruncat pe femei cum faci dumneata, domnule Rudolf Valentino cel scăpătat? Hai? Crezi că...

— Doamnă, vă rog să vă măsurați cuvintele! îi sări țandăra lui Vanete și de astă dată lovi el cu palma în birou. Cum de vă permiteți să mă insultați, aici, la locul de muncă? Cum îndrăzniți să debitați... să amenințați... asta să...

— Asta... neasta! i-o reteză văduva fostului magistrat, tot mai înflăcărată. Mie să-mi dai banii, tâlhar de drumul mare!

Vocea bătrânei răgușise, pe fața-i smochinită, cu ridurile încărcate de pudră și fard curgeau șiroaie de sudoare, pălăria îi căzuse pe ochi, iar pe sub borurile largi cât o streășină, acoperite cu voal negru, ochii ei scăpărau fulgere, amenințau, într-un cuvânt părea o fiară gata să sfâșie, să rupă cu dinții, cu ghiarele. În mână, umbrela, și așa numai zdrențe, i se făcuse ferfeniță și de câte ori lovea cu ea în birou, sârmele arcurilor zbârnâiau prelung ca niște coarde de vioară.

— Și de ce mă rog, musiu, n-ai venit la înmormântarea lui bărbatu-meu? ceru ea, aproape strigând, cu glasul-i răgușit. Că erai vinovat? Așa am citit în romanele polițiste că criminalul vine întotdeauna la înmormântarea victimei, dar mătăluță ai dat bir cu fugiții? De ce?

— Doamnă, în primul rând nu mă acuzați și nu mă faceți criminal, ridică vocea Vanete, cu vinele gâtului umflate, că să știți, vă dau în judecată pentru insulte! Nu eu l-am omorât pe soțul dumneavoastră! Asta-i! Iar cât privește participarea mea la înhumarea soțului dumneavoastră, trebuie să știți și poate că știți, eram reținut la Miliție. Desigur că veneam... Dumnealui a fost un om respectat de toată lumea...

— Pe care l-ai furat de zece mii de lei...

— Uite ce-i, doamnă, și cu asta am terminat strigă Vanete, cu ochii ieșiți afară din orbite. Dumneata ești într-o ureche? Ai băut ceva tare? Nu te cunosc, madam, și gata! Eu n-am cumpărat mașina de la dumneata, ci de la soțul dumitale. Cu el am aranjat tranzacția, cu el am lichidat afacerea... Eu i-am dat cei zece mii de lei și gata... Ai vreo chitanță de la mine?

— De unde să am?

— Păi vezi? desfăcu iară larg brațele Vanete. A fost o singură chitanță a mea la dumnealui. A venit sâmbătă, i-am dat banii, mi-a dat chitanța, lucru ce am spus și la Miliție, că m-au întrebat acolo, și cu asta, basta! E bine? Pa și pusi!

— Pusi, hai? urlă deodată văduva și ridicând umbrela îi croi una în

cap lui Vanete, într-atât de fulgerător, încât acesta nu mai avu timp să schițeze niciun gest de apărare. Pusi pentru zece mii de lei, tâlharule! Na! Na! Na!...

— Doamnă... Huo, nebuno!...

— Na, pusi! Na! Na! Na!

Vanete se piti după birou, cu mâinile deasupra capului, în aer zbârâneau sârmele și fluturau fleandurile fostei umbreluțe, pălăria cu voaletă nimerise pe unul dintre rafturi, iar apriga și îndurerata văduvă, cu resturi de pudră pe piepții rochiei și gura rânjită ca o tigroaică, lovea fără cruțare, gâfâind și trântind la sudalme de nu le puteai înțelege. După care, într-un târziu, obosită sau resemnată, ieși ca o vijelie, trecu prin magazin cu pas apăsător și grăbit, lovindu-se de clienți, bolborosind și blestemând, și nimeri drept în stradă, pierzându-se în mulțime.

— La tribunal mă duc, tâlhar de drumul mare! amenința ea, vorbind de una singură, încât trecătorii întorceau capul și o urmăreau plini de curiozitate. Pușcăria te mănâncă!

După câteva minute, prima care intră în biroul lui Vanete fu Maria Cazacu, speriată de moarte, cu palma la gură, neștiind ce se întâmplase.

— Porumbițo... bolborosi vag responsabilul, ridicându-se de după birou. Dă fuga peste drum la farmacie, la domnul Franguiea, și adu-mi niște comprese sterilizate... Scorpia dracului de nebună!

În după-amiaza aceea, Dumitrică intră în biroul căpitanului, salută și rămase în poziția de drepti, lângă ușă. Dicu scria ceva foarte atent, preocupat, aplecat mult deasupra hârtiei. Înapoia lui fereastra era deschisă larg și de afară răzbea căldura zilei aceleia de vară. În curte, unul dintre șoferii milițieni ambala mereu motorul unui turism, făcând un zgomot într-atât de tare, încât Dicu se ridică de la birou, se aplecă peste pervazul ferestrei și-i strigă aceluia să înceteze cu asemenea reglaje la mașini, treaba asta se face la garaj sau în altă parte, aici se lucrează și este nevoie de liniște...

— Am înțeles, să trăiți! se auzi de jos vocea șoferului și după o clipă motorul tăcu.

O liniște adâncă se lăsă peste curte, aceeași liniște era acum și în încăpere, încât se auzea o muscă cum bâzâie, lovindu-se mereu de geamuri, strecurându-se pe după perdele, fără să-și afle cale către lumina de afară.

— Ce-i, Dumitrică?

— Tovarășe căpitan, vorbi de lângă ușă plutonierul, am fost la biblioteca orașenească să cercetez colecțiile de ziare cum mi-ati ordonat dumneavoastră...

— Și?

— Nu am găsit niciun ziar care să aibă cuvinte decupate...

— Dar ziare lipsă din colecție ai găsit?

— Câteva...

— Din ce zile?

— O clipă că mi-am notat aici, zise Dumitrică și scoase din buzunar un carnetel, îl răsfoi și urmă: așa, va să zică din 14, 19, 22 și 24 luna asta...

— Și cele din luna trecută?

— Lipseau patru numere la rând...

— Din ce zile?

— 23, 24, 25 și 26...

— — Perfect! exclamă Dicu și satisfăcut lovi cu palma în tăblia biroului. Este exact ce ne interesează. Spune-mi, există o evidență a celor ce fac lectura colecțiilor de ziare sau de reviste acolo, la bibliotecă?

— Există... Am studiat registrul...

— Și?... N-ai dat peste vreun nume care să-ți atragă atenția în mod deosebit?

— Nu...

— Mă gândesc la persoanele pe care le avem noi sub reflector în cazul magazinului „Central”, lămurii căpitanul.

— Am înțeles, însă niciunul dintre numele ce le-am citit nu mi-a spus ceva, zise Dumitrică parcă dezolat că nu putuse descoperi măcar pe unul dintre lectorii ce l-ar fi interesat pe căpitan.

— Bine, lasă că mă ocup eu mai departe de chestiunea asta. Ați anulat mandatul de percheziție la Dinu Vanete?

— Da. A rămas numai pentru frizer...

— Spune că am ordonat să vină mașina în față și hai cu mine la asta acasă. Acum...

Peste un sfert de oră mașina gonea pe străzile orașului și nu după mult timp se opri pe strada Viforului la numărul 75, în dreptul unei case scunde, vechi, cu streșinile să atingă pământul, în față cu un cerdac din lemn afumat pe care erau întinse la uscat niște velințe rupte. În curte, pe lanț, un câine jigărit ce zăcea întins la soare, în jurul lui învârtindu-se câteva rațe, măcăind să trezească tot cartierul. Ferestrele dinspre stradă ale casei erau mici, pătrate, cu geamurile prăfuite, înapoia cărora se desluseau foarte vag niște perdele numai trențe.

— Bărbuncea stă în gazdă aici, tovarășe căpitan, zise Dumitrică coborând din mașină. Cu chirie...

— Știu. Spune că la un pensionar, fost pe vremuri hingherul orașului...

— Toți s-au pricopsit pe vremea burgheziei, zise Dumitrică râzând, dar ăsta, proprietarul, nu și-a făcut rost nici măcar de-o javră mai ca

lumea și vorba aia... lucra în materie!

Bătură în poartă și câinele întins la soare înălță pentru o clipă capul, apoi își văzu de leneveala lui și nu mai luă seama la nimic. Ieși în cerdac o bătrână, cu o strachină în mână și o basma neagră pe cap, coborî în curte dar nu auzi bătăile în poartă și se îndreptă spre cotețele păsărilor, undeva înapoia casei.

— Îi surdă, tovarășe ofițer! zise un factor poștal, călare pe-o bicicletă, cu geanta agățată de ghidon, ce tocmai se oprise, fără să descalece, ținându-se cu mâna de ulucile gardului. Intrați, nu vă fie teamă, câinele ăla nu latră nici după muște!

— Ne trebuie doi martori, șopti Dumitrică, deschizând poarta și făcând loc căpitanului să intre. Unul e factorul...

— Da, și mai cheamă un vecin...

Nu după mult timp, Dicu încerca să stea de vorbă cu bătrâna, o femeie slabă, gheboșată, cu basmaua neagră trasă mult peste ochi, cu niște mâini uscate, cu degete lungi, noduroase ca niște rădăcini de hrean. Căpitanul întreba una, ea răspundea alta, nu se înțelegeau deloc, încât până la urmă pe Dumitrică îl umflă râsul.

— De ce râzi? se întoarse Dicu către el zâmbind.

— Păi dumneavoastră o întrebați unde stă băiatul și ea spune că nu-i acasă bărbatul!

— Surda nu aude, dar le potrivește! interveni factorul care se rezemase de pălimarul cerdacului, cu șapca dată pe ceafă și creionul chimic după ureche.

— Nu bolește, nu! zise bătrâna către poștaş. Îi plecat la țară. Avem niște vite...

Căpitanul n-o mai ascultă. Intră în casă, făcu semn și Dumitrică îl urmă. Casa avea două odăi. Era ușor de văzut, în care locuia Stelian Bărbuncea. Cea dinspre stradă. De un cui, în ușă, era agățat balonzaidul cu pricina, pe spătarul unui scaun se vedeau o pereche de pantaloni cadrilați, o cămașă tinerească, iar jos, lângă pat, două perechi de pantofi prăfuiți. Pe masă, rezemată de o cană cu apă, o fotografie înfățișându-l pe el în poarta echipei de fotbal, într-un salt după mingea aflată mult deasupra capului său.

— Luați ceva de aicea? întrebă bătrâna grijulie și speriată în același timp, trecând înaintea căpitanului. Dar Dicu nu-i răspunse, tot nu-l înțelegea, îi făcu numai un semn cu mâna să-și vadă de treabă, că nu se întâmplă nimic.

Dumitrică nu mai stătu mult pe gânduri, trase de sub pat o valiză din placaj, o deschise și cotrobăi prin ea. Mai nimic deosebit: trei cămăși murdare, ciorapi, două caiete de prin timpul școlii, cravate, un pulover vișiniu, un prosop și un halat de frizer cam ponosit, mototolit, în care era învelită o cutie de lemn lustruit, înăuntru cu scule de tuns și de bărbierit, noi nouțe. Într-un dulap de haine era agățat un costum

de croială modernă, un palton și o scurtă de vânt, iar sub ele, făcută sul, o plapumă cam veche, cu smocuri de lână ieșite din loc în loc, legată la mijloc cu o sfoară.

Căpitanul făcu un semn cu capul și Dumitrică începu să scotocească prin buzunarele hainelor și ale paltonului. Și nu mică-i fu mirarea, când, într-unul dintre ele dădu peste trei ceasuri de mână „Doxa“, un altul de damă, micuț, marca „Tellus“, toate cu etichetele prețurilor încă nedesprinse, două brățări din duble, două verighete negravate, un stilou „Pelikan“ și niște butoni de cămașă cu monogram, reprezentând litera S...

— Ia uitați ce-i aici, tovarășe căpitan! zise Dumitrică mirat și puse totul pe masă lângă cana de apă. Ce spuneți?

— Bănuiesc că-s luate de la magazin...

— Păi ăsta-i spărgător în lege, nu glumă! spuse Dumitrică, cercetând pe rând fiecare ceas în parte. Îs noi...

— Lasă-le că le luăm cu noi, vezi după plapuma aceea, mi se pare că e ceva și acolo...

Plutonierul se aplecă, scotoci, dar nu dădu nimic la iveală. Trase și sertarul mesei, se uită. Pe sub saltea, pe după o icoană și două tablouri prinse în perete, deschise ușița la un godin, aflat în colțul odăii, după care se întoarse către căpitan și ridică din umeri.

— Cam asta-i, tovarășe căpitan! Altceva...

— Unde o fi pus statueta? Că ăsta e autorul...

— Nu știu, nu pot ști, răspunse evaziv Dumitrică. Ei, n-o ține el acasă. Poate a dat-o cuiva sau deja a vândut-o... Dar stau și mă întreb, urmă plutonierul, cum de a luat ceasurile astea și la inventar Vanete a spus că nu-i lipsește nimic?

— L-ai crezut? zâmbi căpitanul privind verighetele cu atenție. Ce interes avea să spună că-i lipsesc câteva ceasuri? Ca să-l punem să inventarieze întregul magazin? Cred că el nici nu știe bine ce are în gestiune. Hai, întocmește procesul verbal. Să-l semneze martorii, ca să plece oamenii unde au treabă...

Dumitrică luă un scaun, se așeză la masă, dădu cana de apă mai încolo și începu să scrie. Bătrâna stătea deoparte, privind neliniștită în toate părțile, neștiind ce caută în casa ei cei doi milițieni, factorul poștal și Ghiță Bălan, vecinul. Într-un târziu, se apropie de căpitan și-l întrebă, întinzând și-o ureche către el, cu palma făcută pâlnie, gata să și primească răspunsul:

— Se mută de aici domnul Stelică, maică?

— Nu, nu se mută, clătină capul a negație Dicu, lipind la urechea bătrânei. Facem o cercetare...

— Ce are?

— Facem anchetă, înțelegeți? An-che-tă...

Femeia holbă ochii, îi privi pe rând când pe factor, când pe vecinul

său, un bătrân mic și slab, într-o flaneu cenușie, cu un basc mototolit pe cap, pensionar, desigur, și apoi se dădu un pas înapoi și rămase în așteptare. Nu pricepea nimic, nu-și dădea seama de ce-i umblaseră oamenii ordinei prin lucrurile chiriașului ei. De un singur lucru îi era teamă: să nu se mute băiatul, că-i plătea chirie destul de bunicică, la timp, și era și un om potolit, venea devreme acasă, nu se ținea de cheuri ca alții, o mai ajuta ici-colo și în gospodărie...

Dumitrică termină de scris, căpitanul luă hârtia și i-o întinse bătrânei să semneze. Văzuse și ea cum fuseseră găsite ceasurile și celelalte în buzunarul paltonului chiriașului său.

— Ce să fac, maică? întrebă ea speriată, privind stiloul din mâna căpitanului.

— Semnează aici! îi arată Dicu un loc în josul paginii. Și dumneata ești martoră, ai văzut ce-am găsit, e chiriașul dumatăle, ți-l arată Dicu, înroșindu-se de-i plesneau, vinele gâtului. Zic să tragi o semnătură...

— Nu e secătură, maică, nu, e băiat bun... molfăi ea cuvintele între gingiile uscate.

— Bine, e bun, dar semnează aici!

— Până la urmă ea înțelese, scuipe pe degetul mare și-l apăsa lângă semnătura lui Dicu, mănșindu-i acestuia scrisul cu cerneală.

Mi-o făcuși, băbuț! se supără el și-i întinse factorului stiloul. Semnă apoi și vecinul pensionar. Lasă, că ori cu semnătura dumatăle, ori fără, tot aia este! Hai, Dumitrică...

12

La un sfert de oră după ce-au ajuns la sediul Miliției, căpitanul Dicu îl trimise pe Dumitrică să cerceteze la magazinul „Central” dacă ceasurile, verighetetele, brățările și stiloul proveneau din marfa acestuia și să vină degrabă cu rezultatul. Iar el telefonă să-i fie adus Stelian Bărbuncea din camera unde era reținut.

Peste puțin, tânărul frizer intră în birou, tot cu părul înfoiat, puțin adus de spate, speriat, privind nedumerit în toate părțile. Desigur, credea că dintr-o clipă într-alta va apare și Dinu Vanete și va avea loc o nouă confruntare.

— Ia loc! îl pofti căpitanul și Stelian Bărbuncea se așeză ușurel pe scaun, mai mult cu teamă, spunând un „mulțumesc” abia auzit, pe șoptite. Ei, te-ai mai gândit ce să ne spui?

— Ce să vă spun?

— Păi nu știi de ce te faci vinovat?

— Nu... A, cu cheia aceea...

— Cu cheia aceea, cu altele cu care ai deschis seiful de la magazinul „Central”...

— Eu? făcu ochii mari Stelian Bărbuncea. N-am deschis niciun seif,

zău, pe viața mea dacă vă mint! vorbi el precipitat.

— Ai spus că sâmbătă noaptea ai petrecut-o cu prietena dumitale, cu Silvia, la ea acasă, așa este?

— Da, așa este...

— Dar ea spune că nu e adevărat, că v-ați plimbat mai întâi cu mașina unchiului dumitale, cu Trabantul pe care l-ați văzut parcat în fața barului „Colorado”...

— Nu e adevărat, tovarășe căpitan, minte! protestă vehement Stelian Bărbuncea. De plimbat ne-am plimbat, dar altă dată, nu atunci.

— Când?

— Mai de mult, nu mai țin minte, în orice caz la puțin timp după ce a cumpărat unchiu-meu mașina, mărturisi fără rezerve Stelian Bărbuncea, prinzând parcă glas.

— Ți-a dat domnul Vanete mașina?

Nu, am luat-o eu... așa, fără știrea lui, că din partea lui, sufletul! Nu ți-ar face o bucurie nici măcar cu un leu!

— Cum ai luat-o?

— Foarte bine, de la el din fața blocului. Era plecat la București pentru trei zile, la niște contractări, și mi-am zis că n-ar fi rău să mă plimb și eu cu mașina. Eu n-am altă posibilitate. Îs băiat sărac, și am vrut să-mi fac damblaua asta...

— Fără permis de conducere?

— Păi de unde să am?

— Deci ești contravenient la legea circulației...

— Dar ce, m-ați prins la volan fără acte? sări speriat frizerul. Nu m-ați prins. Și atunci? Se poate, tovarășe căpitan, să-mi faceți răul ăsta! Am vrut să-i arăt Silviei ce-s în stare și i-am arătat. Asta este! Făcusem chiar un pariu că pot umbla cu mașina...

— De unde ai avut cheile mașinii?

— A, păi nu v-am spus data trecută? se miră Stelian Bărbuncea și se așează mai bine pe scaun. Atunci să vă spun acum. Când a luat unchiu-meu mașina de la judecătorul ăla ramolit, a luat-o cu un rând de chei. Într-o zi, când îl ajutam s-o spele, m-a trimis să-i cer judecătorului și al doilea rând. Am fost, le-am luat, dar lui i-am spus că ăla nu le găsește și are să i le dea altă dată. Apoi unchiu-meu a uitat și... gata!

— Nu le-ai luat forma cu plastilină așa cum ai procedat cu cea de la apartament?

— Pe viața mea că ce v-am spus este adevărat!

— Deci, sâmbătă noaptea, împreună cu Silvia, te-ai plimbat cu Trabantul, nu?

— Tovarășe căpitan, zâmbi Stelian Bărbuncea, nu mă luați cu vorba că nu ține, să știți. Pe viața mea! Nu v-am spus că sâmbătă noaptea am fost la fată acasă?

— Ea spune că ai plimbat-o cu mașina...

— Ce, este aiurită? se revoltă frizerul. Poate că a visat. Am fost la ea acasă, pe viața mea...

— Câte ceasuri ai acasă, poți să știi? Întrebă repede căpitanul. Ia spune!

— Ce să am? N-am niciun ceas...

— Dar astea le cunoști? și Dicu trase sertarul și puse pe birou tot ce găsisese în buzunarul paltonului, la percheziția de la domiciliul lui Bărbuncea. Uite, trei ceasuri „Doxa“, unul mic „Tellus“, brățările astea... ei, le cunoști?

— Da, le cunosc, mărturisii moale frizerul.

— De unde le ai?

— Dar dumneavoastră de unde le aveți?

— De la dumneata, de acasă...

— Aha, își luă el seama, ați fost pe-acolo...

— Am fost. Ei, de unde le ai?

— Le-am cumpărat...

— De unde și când?

— De la magazinul „Central“, astă-primăvară.

— Ce făceai cu atâtea ceasuri?

— Păi, simplu: în toamnă am ieșit pe locul întâi cu echipa de fotbal, ni s-a dat o primă grasă, apoi am mai câștigat și eu ceva bani și ce mi-am zis? Nu-i țin la CEC, n-are rost, ia să-i cumpăr tatei și lui frate-meu câte un ceas, bineînțeles și mie, să-i iau și Silviei unul, pe care să i-l ofer cadou când ne logodim, odată cu verighetele, iar brățările le-am cumpărat pentru surorile ei, că are două surori, una e moașă, alta e taxatoare la autobuze. Și uite așa... gata banii...

— Și stiloul?

— Pe ăla l-am găsit... La stadion l-am găsit...

— Dar văd că e nou...

— Păi dacă nou l-a pierdut ăla care l-a pierdut? Eu ce să fac? Așa l-a pierdut, așa l-am găsit...

— Spune, ai certificate de garanție pentru ceasurile pe care le-ai cumpărat de la magazin? Că, știi, se dau niște certificate de-garanție...

— Da, știu...

— Ei, le ai?

— N-am primit așa ceva. Pe viața mea, dacă am primit! Că dacă mi se dădeau, le luam. Is bune la ceva?

— Desigur...

— Uite că nu mi-au dat, n-am luat...

— Cunoști vânzătorul sau vinzătoarea care ți-a dat ceasurile și brățările?

— Nu mai țin minte. Poate să-i cunosc...

— Dar statueta unde ai ascuns-o?

— Care? Aia cu chestia de la magazin... cu spargerea magazinului... cu seiful...

— Ei, aia, unde este? Hai, spune repede, îl zori căpitanul. Dacă declari singur se va ține seama la judecată... insistă căpitanul.

— Pe viața mea, dacă știu ceva! se apără Stelian Bărbuncea. Nici nu știu cum arată o statuie din astea...

— Dar Silvia spune că a văzut-o. Când te-ai întors în noaptea aceea de la magazin, i-ai dat-o ei s-o țină în brațe, până la mașină, era destul de grea...

— Zău că ori a fost beată când a spus chestiunea asta, ori s-a aiurit! Pe viața mea! Păi de unde până unde să-i dau ei statuie, când în noaptea aceea am fost la ea și n-am umblat cu nicio mașină?

În acest timp intră Dumitrică și puse pe biroul căpitanului o notiță, după care se retrase, aruncând o privire fugară lui Stelian Bărbuncea.

— A, domnu' arbitru! tresări frizerul. Să trăiți! și-i zâmbi plutonierului, galben, forțat.

Dumitrică se făcu a nu-l fi auzit și ieși degrabă, așa după cum și intrase. Dicu citi notița aceea de câteva ori, apoi o puse deoparte, spre marginea biroului. Stătu o clipă pe gânduri, apoi formă un număr la telefon și după o clipă se ivi sergentul major Iordache.

— Ia-l pe dumnealui! zise Dicu și-l arătă pe Stelian Bărbuncea. Tinere, mai gândește-te, îl povățui el. Când ai ceva nou să ne mai spui, ne dai de veste. M-aș bucura ca duminică să te văd în poarta echipei de fotbal...

— Dar cum... s-ar putea să nu...

— Nu știu. Nu depinde de mine.

După-amiază, mergând pe strada principală a orașului, Dicu se întâlni cu Maria Cazacu, zorind către centru. Fata purta o rochie de vară, din olandină, cu bretele, lăsând să i se vadă umerii goi, abia prinși de soare, și o pereche de sandale albe, cu talpă groasă, de plută și cataramă nichelate.

— A, ce plăcere! zise căpitanul, salutând-o cât mai reverențios. Încotro?

— La bar, la repetiție. În sfârșit, azi avem vizionare...

— Seara nu dansați încă cele două noi dansuri?

— Încă nu, numai după aprobare. Poate că deseară are loc premiera lor. Veniți?

— Cred că da, vorbi nehotărât Dicu. În orice caz, am să merg acum să asist și eu. Dacă nu voi putea deseară, vă văd măcar acum și tot e bine. Măi, dar ce sandale elegante avem! observă căpitanul, zâmbind. Ultima modă...

— Mi le-a adus domnul Prosper. Știți c-a venit, nu?

— Știu...

— Vine și dumnealui deseară. Dealtfel, în fiecare seară e la bar. Nu are ce face, spune că-i place să mă vadă dansând.

— Cui nu i-ar place?

— De pildă dumneavoastră...

— Vai, dar greșiți! se apără căpitanul. Uite, am să merg acum. Și ori în seara asta, ori mâine seară am să vin și la programul propriu-zis...

Peste o jumătate de oră, Dicu era instalat la o masă în semiîntinericul localului, undeva mai retras, de unde putea privi foarte bine ringul de dans. Câțiva băieți, ajutori de chelneri, în cămăși, cu mânecile suflecate aranjau mesele, potriveau veiozele, scaunele, puneau farfurii, șervețele, pahare și tacâmuri, pregătind localul pentru seara. Cei cinci tineri din orchestră, instalați în spatele ringului, pe un mic podium, își acordau chitarele, într-un amestec de melodii greu de deslușit ce se amplificau în rezonanța sălii goale. Lângă perețele din dreapta câțiva inși, pesemne cei de la Consiliul județean al culturii și cei din conducerea TAPL local, abia se zăreau în negura aceea ștearsă, decupați nedefinit pe zidul alb din spate. De undeva, dinspre bucătărie, venea miros de mâncare, se auzeau zdrăgănind tigăile și cratițele, un ins certându-l pe un altul striga atât de tare de parcă îi împlântase cineva un cuțit în spate:

— Nuuuu! Lua-te-ar dracu' de tâmpit să te ia, nu mai pune, măăăăă, că uite, ai tăiat maioneza! Ptiii, că mulți proști mai e pe lumea asta!

— Ssst! Să se facă liniște acolo, de ce țipă așa șeful bucătar? dădu poruncă unul dintre cei ce abia se deslușeau în acea comisie, pierdută în semiobscuritatea sălii. Să se închidă ușile! Auzi, mă Costică? Închideți toate ușile și să nu mai aud o vorbă! N-aveți un respect pentru tovarășii care sunt aicea?

Peste puțin, orchestra atacă o melodie în sunetul strident, poate prea strident al chitărelor electrice, se aprinseră becurile de sub sticla ringului, parcă aerul se coloră deodată în portocaliu și la un clinchet prelung de cinel își făcură apariția cei doi dansatori: Meyra și Fernando. Ea în maiou complet alb, mulat perfect pe corpul-i subțire, cu mlădieri de trestie, el într-unul bleu, cu centură albă și pafta aurie, cu părul lins și ochii foarte strălucitori, aprinși. Timp de zece minute dansul celor doi ținu trează atenția tuturor celor prezenți, un dans modern, cu mișcări ritmice, pline de tandrețe. Dar când fu să se încheie, Ferdinand Pasăre încercă o piruetă pe vârful picioarelor, dar n-o duse până la capăt, că un zvâcnet abia perceptibil îi opri pentru o secundă mișcarea și un rictus i se întipări în colțul buzelor. Privirea parcă i se stinse. Și brațele ce le întinsese către fată căzură moi, plecând pentru o clipă fruntea ca un gladiator învins...

— Repetăm! își reveni el pe dată, scuturându-se ca de un fior și

întorcându-se brusc către orchestră. Intrăm de la partea finală. Atențieeee... gata!

Se reluă dansul. Meyra, alias Maria, era superbă. O zeiță desprinsă din lumina vie a ringului, subliniind cu grație, prin unduirea corpului, toată trăirea interioară a acelor clipe de sublim și extaz. Pasăre încercă din nou pirueta, întinzând mâinile pentru priză, dar același ușor zvâcnet îl făcu să ezite și se clătină. Fata trecu pe lângă el într-o plutire lină, apoi dezamăgită se opri. Nu, nu mergea dansul și pace!

— Ce are, ce-i cu domnul Fernando? întrebă pe șoptite Dicu pe unul dintre băieții ce aranjau în mare liniște mesele.

— Are o rană în talpa piciorului, vorbi încet puștiul, în timp ce împăturea o față de masă. Așa am auzit, că are ceva la picior...

— Ce vorbești! se miră Dicu și privi mai departe spre ring să vadă ce se mai întâmplă.

Dar nu se mai întâmplă nimic. Ferdinand Pasăre, ținând-o pe Maria de mână, veni în fața celor din comisie și începu să le explice ceva, gesticulând, simulând unele mișcări de dans, vroind să fie cât mai convingător. În acest timp orchestra continua să exerseze, în aceeași tonalitate stridentă. În jur, mulțimea picolilor alerga în vârful picioarelor, se grăbeau băieții, peste un ceas și ceva începea să vină clientela – și cărau bateriile cu gheață, sifoanele, lăzile cu vin și tot ce mai trebuia la mese.

Dicu înțelese că nu este cazul să mai stea. Erau ore de exercițiu, de discuții, se încercau figuri noi de dans, într-un cuvânt o repetiție care nu-l interesa în mod deosebit, pentru că nu putea urmări de la început până la sfârșit evoluția baletului, cum de fapt putea face în timpul programului, de seară. Așa că invitația destul de binevoitoare a Mariei nu-și atinse scopul. Se ridică și cât mai nevăzut părăsi sala întunecată a barului ieșind afară la lumina zilei.

Duminică dimineața un soare nemilos învăpăia pur și simplu orașul. Se lăsase o căldură într-atât de mare, încât meteorologii spuneau că de la începutul verii și până atunci nu se mai înregistrase o valoare atât de ridicată a temperaturii pe aceste meleaguri: 30 de grade la umbră! Prin oraș nici țipenie de om. Ici-colo câte un trecător se strecura grăbit, pe sub umbra castanilor de pe strada principală, cu haina pe braț, descheiat la cămașă, ștergându-și mereu fruntea lac de sudoare, nu alta. Magazinele aveau obloanele trase, pe la vitrine nu se vedea niciun curios, până și milițianul, agentul de circulație din fața primăriei, se trăsesese sub coroana bogată a unui tei și privea de la adăpost rarele mașini ce treceau încoace și-ncolo.

Dicu ieși pe balcon, numai în maiou și pantaloni, privi strada, din care se ridicau aburi, pentru că numai ce trecuse cisterna-stropitoare, și apoi se înapoeie în cameră, neștiind ce să facă. Storurile la ferestre

erau lăsate. În camere era răcoare, dar de afară răzbea totuși căldura ce parcă topea până și pietrele. Își zise că nu e rău dacă s-ar duce la ștrand până către amiază, iar după-masă se va odihni și trecând zăpușeala se va apuca să mai învețe câte ceva pentru examenele ce se apropiau la Facultatea de drept.

Își pregăti, așadar sacoșa de ștrand, se îmbracă, dar când să iasă pe ușă, telefonul sună prelung, dincolo în sufragerie. Aruncă sacoșa pe un fotoliu și se grăbi să ridice receptorul.

— Alo, Octavian?

— Da, eu! Te sărut, ce faci Adina?

Era soția, îi telefona din Mamaia. Se auzea foarte slab, poate că era un deranjament pe fir sau rețeaua, la acea oră se prezenta foarte aglomerată.

— Sosesc deseară, spuse ea. Să mă aștepți la acceleratul de ora opt și zece...

— De ce nu mai stai?

— E urât aici, plouă mereu, apoi fetița s-a plictisit, întreabă mereu de tine...

— Bine, vă aștept deseară...

— Ce făceai?

— Tocmai plecam la ștrand. Aici e o căldură înăbușitoare, sufocantă...

— Vezi să nu rămâi pe vreo insulă ca Ulysse, râse ea, abia stăpânindu-și tușea.

— Ce spui? se făcu a nu înțelege Dicu.

— Zic să ai grijă, să înoți bine, să nu fii în situația să te salveze vreo sirenă...

— A, bine... bine... Te aștept diseară.

Închise telefonul, punând ușor receptorul pe furcă. „Femeia-i tot femeie! Își zise și luă de pe fotoliu sacoșa, nu poate până ce nu-ți dă un apropo!“ Gândi că înainte de a se duce la ștrand ar fi bine să facă unele cumpărături: deseară când vor veni soția și fetița nu prea găsesc mare lucru în frigider. „N-am ce să cumpăr la ora asta, își spuse. Vom aduce valiza acasă și după aceea vom merge la restaurant”.

Închise ușa apartamentului, coborî în stradă și nu așteptă în stație mai mult de cinci minute, că sosi autobuzul 4 ce ducea mult în afara orașului, oprind și în dreptul ștrandului. Mașina era arhiplină, călătorii fiind mai mult tineri, băieți și fete, ce aveau de bună-seamă aceeași destinație ca și el. Își făcu cu greu loc și după aproximativ douăzeci de minute coborî. Nu făcu însă decât câțiva pași că, la intrarea ștrandului, la umbra unor saleâmi văzu o limuzină albă, un Ford ultimul tip, cu număr de Franța, parcată lângă alte turisme și înconjurată de mulțime de curioși, majoritatea copii, care-i tot dădeau ocol și-o priveau ca pe un lucru rar, nemaivăzut. „Precis e mașina lui

Prosper Gavrilesco, își spuse Dicu îndreptându-se către intrarea ștrandului. Și cu el în mod cert este și Maria. Doar a spus că nu-și poate lăsa musafirul singur, îl însoțea în tot locul.

Așa și era. De cum se dezbracă la una din cabine și veni către malul apei, strecurându-se cu greu prin mulțimea ce umplea plaja, Dicu o și zări pe fată intrată pe jumătate în apă și aruncând cu o minge mare, colorată, către un bărbat înalt, bine clădit, puțin bronzat, cu barbă și lulea, care făcea niște salturi demne de-un portar de polo, spre hazul Mariei și al unor fete din jur.

— *Encore une fois!* striga printre dinți domnul Prosper, prinzind mingea și prăvălindu-se în apă fără să lase luleaua din gură. *C'est bien! Très bien!*

— *Merci!* îi răspundea Maria tot râzând, aruncând mereu minge după minge, parcă hotărâtă să-l dea gata pe domnul Prosper.

Dicu stătea pe mal și-i privea, cu palma streășină la ochi, amuzându-se și el la fel cu toți ceilalți de plonjoanele ce le făcea francezul pe sub apă, crezând că de fiecare dată va pierde pipa, dar nici vorbă de așa ceva: omul ieșea cu ea la suprafață și iar se lăsa afund, într-un joc care se vede treaba că-i plăcea nespus de mult.

Într-un târziu, Prosper o prinse pe Maria de mână și cu mingea în brațe ieși pe mal. Apoi se îndreptă cu ea către o umbrelă mare, colorată, sub care se aflau întinse două saltele pneumatice, pe una din de odihnindu-se, da, da, căpitanul văzu destul de bine, Ferdinand Pasăre! Profesorul de dans, într-un slip albastru, pe cap cu o cască din cauciuc tot albastră, stătea întins la umbră și rășfoia un ziar.

Cum îi văzu pe cei doi, se ridică și-i făcu loc Mariei să se așeze. Fata îi mulțumi, dar nu se întinse pe saltea. Se aplecă căutând ceva într-o sacoșă, însă domnul Prosper, atent, veni de îndată cu un prosop și începu să-i șteargă spatele, umerii, fața...

— Mulțumesc... mulțumesc... spuse Maria, îndreptându-se cu fața către soare.

— De ce nu vorbești franțuzește? îi făcu un prietenesc reproș domnul Prosper. Nu a fost vorba așa? Trebuie să înveți! Este vârsta când poți prinde foarte bine, așa-i domnule Pasăre?

— Desigur... desigur...

— Nu ați intrat deloc în apă, zise domnul Prosper, adresându-se profesorului de dans.

— Nu pot din cauza, piciorului, îi răspunse cu părere de rău Pasăre, arătându-i talpa de la dreptul. Un mic accident, tot aici la ștrand, mam tăiat într-o cutie de conserve. Îmi place apa foarte mult, am venit numai să vă fac plăcere, să vă însoțesc...

— Și să ne cunoaștem, mai bine, după cum spuneți aseară.

— Exact...

— De mult v-ați tăiat la picior? se arătă îngrijorat domnul Prosper.

Aveți grijă, să nu faceți un tetanos. Am la mine ceva medicamente.

— Vă mulțumesc, nu-i nevoie, m-am pansat cu ce trebuie, dar dacă forțez piciorul în fiecare seară, la dans, vă dați seama că nu-mi poate trece atât de repede...

— Da, da, este adevărat...

Dicu trecu prin spatele lor, nu însă prea aproape ca să nu fie recunoscut, fiindu-i ciudă că nu putea sta mai mult timp prin jur să-i audă ce discută. Se așează la câțiva metri mai încolo, pe un prosop mare, de baie, cu ochelarii de soare pe nas și cu o revistă în față. Când și când, frânturi din discuțiile de sub umbrela colorată ajungeau până la el și din legarea frazelor, destul de disparate, el înțelegea că Ferdinand Pasăre îi cerea lui Prosper să-i facă un serviciu. Vrea să-l întâlnească la Paris – peste o lună va cere pașaport – și cu ajutorul lui poate capătă un angajament prin ARIA de la București.

— Avem mulți artiști care lucrează în străinătate pe diferite termene, cu contract prin ARIA – instrumentiști, dansatori, artiști de circ, de ce n-aș putea lucra și eu?

Domnul Prosper nu-i dădea nicio asigurare, era foarte circumspect și destul de rezervat în promisiuni, stătea pe saltea, ținând-o pe Maria de după umeri, și trăgea din pipa pe care o ștersese bine de apă și o umpluse cu tutun, îl lăsa pe Pasăre să-și spună păsul, ascultându-l total distrat, doar când și când exclama plin de entuziasm ca un copil:

— *Voilà! Ah, ce mai salt de la trambulină! Spectaculos! Formidabil! Excusez-moi, monsieur Pasare, continuez, s-il vous plait!*

Din cauza vântului care se pornise, răscolind plaja de nisip, Dicu nu-i mai putea auzi pe cei trei ce vorbesc. Așa că, fiindu-i și foame, se ridică, mai intră o dată în apă, se uscă puțin la soare și plecă spre cabină. Apoi se îmbracă, ieși din ștrand și se opri drept în stația autobuzului. Mașina numărul 4 veni de îndată, se urcă și coborî în piața primăriei, deci nu departe de locuința lui. Dar nu făcu decât câțiva pași, că se întâlni drept în față cu profesorul pensionar Dimitriu. Pe căldura aceea, de-ți tăia răsuflarea nu alta, omul purta aceeași jiletcă și lavalieră neagră la gât, iar pe cap melonul bombat, negru ca un fund de ceaun. Bineînțeles în mână cu nelipsita-i umbrelă.

— A, am onoarea, tovarășe căpitan, respectele mele cele mai călduroase! salută de departe, scoțând cu cunoscutul gest larg, teatral, pălăria de pe cap. Vă felicit... vă felicit... Am auzit lucruri bune... foarte bune...

— În privința cazului? întrebă Dicu, nemulțumit că fusese oprit tocmai într-un loc unde-l bătea soarele drept în creștetul capului.

— Da... da... Mi-a spus domnul Vanete. Mă bucură... mă bucură. Pe când să mai trec pe la dumneavoastră?

— Aveți ceva special în legătură cu problema?

— Nu... așa... să mai stăm de vorbă...

— Sunt foarte ocupat, tovarășe profesor, vorbi cu părere de rău Dicu, arătând că vrea să plece. Dacă am noutăți, trimit eu după dumneavoastră...

— Vă mulțumesc mult și vă salut! Vă duceți acasă? Respectele mele! Omagiile mele distinsei dumneavoastră doamne!

Zicând acestea, se întoarse ca o mașinărie și plecă prin căldura amiezii, mergând țănoș, cu fruntea sus, de parcă vroia să fie admirat de către toată lumea. Dicu privi un timp în urma lui, mirându-se că bătrânul mergea nepăsător prin soare, fără să-i pese de zăpușeala ce muia asfaltul, apoi urcă scările la el în bloc, intră în apartament. Făcu o baie și se culcă.

13

Aproape întreaga noapte Dicu nu închisese ochii. Se sculase în după-amiaza aceea, mâncase ceva și vroise să se apuce de învățat, deoarece în curând se apropiiau examenele la Facultatea de drept. Afară era încă destul de cald, dar în camerele cu stuurile trase se făcuse puțină răcoare. Dicu stătea în fotoliu, cu un curs de „Drept civil“ pe genunchi, îl răsfoia, căuta să aprofundeze textul ce urma să-l conspecteze, dar își dădea seama că nu reținea absolut nimic din cele ce citea. Și asta nu pentru că lectura lucruri neinteresante, ci pentru faptul că gândul lui nu se putea desprinde de o idee ce-i încolțise la bar, când urmărise repetiția de dans și i se întregise de dimineață la ștrand. „Dacă greșesc? își tot spunea mereu, simțind o durere insistentă la tâmpile. Dacă mă pripesc și... Nu, mai trebuie să verific. Măine dimineață trebuie să mai am unele probe...” Seara s-a dus la gară, într-adevăr a venit soția împreună cu fetița, le-a condus acasă și apoi au fost la restaurant. Ea îi tot povestea mereu câte se întâmplaseră pe litoral, cum se plimbaseră cu un vas de pasageri pe mare și fuseseră la un spectacol de varietăți, el era amabil, o aproba, dar totul îi trecea pe lângă urechi ca frunzele în zbor „nu recepționa nimic, pentru că gândurile ce-l cuprinseseră în după-amiaza aceea nu-l slăbeau în niciun fel. Iar noaptea nu pusese geană pe geană. Abia în zori a ațipit puțin și când a auzit soneria ceasului deșteptător a sărit repede din pat, s-a îmbrăcat și s-a dus glonț la serviciu...

— Nu mănânci nimic, Octavian? i-a reproșat soția ce se trezise odată cu el și căuta prin frigider să-i pregătească masa de dimineață.

— N-am timp. Iau ceva acolo, la bufetul nostru...

De cum a intrat în birou, Dicu a și format un număr de telefon.

— Alo, evidența? Cine este?

— Căpitanul Teodoreseu...

— Să trăiești, bătrâne! îi vorbi Dicu amical, erau doar colegi de școală, aceeași promoție. Vreau să te rog o chestiune.

— Zi-i repede, te ascult...

— Dă-mi strada și numărul locuinței lui Ferdinand Pasăre. Nu e de mult venit în orașul nostru...

— Asta cine mai este?

— Hai și lasă curiozitățile, ceru Dicu grăbit. Îți spun eu la timpul potrivit...

— O clipă, stai la telefon...

După puțin, Dicu scrisese în carnetul său: „strada Panseluțelor, numărul 88, familia Crăciun Eustațiu“. Îl chemă apoi pe sergentul major Iordache.

— Să trăiți, tovarășe căpitan! zise acesta intrând, dar dădu imediat să iasă. Nu v-am adus ziarele...

— Lasă-le, Iordăcuță, lasă-le, nu pentru asta te-am chemat! îl opri Dicu și-i făcu semn să se apropie, întinzându-i hârtia pe care scrisese adresa. Ia citește ce scrie aici...

Iordache luă hârtia, trecu repede cu ochii peste ea și rămase în așteptare.

— Mă interesează cine este această familie Eustațiu Crăciun, gazda lui Pasăre. Dacă este cineva acasă după-amiezele. Vrem să facem o cercetare...

— Am înțeles, tovarășe căpitan. E ceva în legătură cu dansatorul? Lăsați, că am prins firul... Deci despre el e vorba.

— Da. Și ai să te duci dumneata. După-masă la ora șapte vîi și-mi raportezi tot ce știi. Gata, ai plecat?

— Ca racheta, tovarășe căpitan! zise Iordache și ieși pe ușă ca o vijelie.

După-amiază, pe la orele cinci, la poarta casei cu numărul 88 de pe strada Panseluțelor bătea un tânăr electrician în pantaloni de doc și cămașă, cu o geantă de piele agățată de umăr și un colac de sârmă pe braț.

De pe treptele casei, una dintre cele mai arătoase din cartier, îmbrăcată până sub streșini în iederă, coborî în grabă o fetișcană de țară, numai într-o bluză și fustă de pânză, ce tocmai își lega cozile.

— E cineva la poartă?

— Da, este! răspunse tânărul, potrivindu-și geanta cu scule pe umăr. Vîno până aici...

Fata se apropie, deschise poarta. Era destul de frumușică, plînuță la trup, dar cam speriată.

Cu cine ai mata treabă?

— Sunt de la întreprinderea de electricitate, vorbi amabil tânărul. Uite legitimația mea. Contoarul dumneavoastră este defect. Trebuie să-l înlocuim...

— Apăi domnule, vorbi fata cu sfială, eu ce pot să spun?

— Nu e nimeni acasă?

— Doamna îi plecată la țară, iar domnul e bolnav. Eu sunt aici la dumnealor, am grijă de casă. Da poftim înăuntru, să vorbiți cu dumnealui...

Tânărul intră, urcă scările de piatră în urma fetei și pătrunse într-un salon, cu tavanul înalt și pereții tapetați în mătase albăstruie, cam afumați, încăpere mobilată cu piese vechi, stil Ludovic al XIV-lea. De aci, tot în urma fetei trecu într-o cameră, cam semiobscură, cu pereții la fel tapetați în mătase, cu draperii grele de pluș la ferestre, uzate, terminate jos cu ciucuri aurii. Pe laturile pereților era montată o bibliotecă masivă, din lemn negru, cu geamuri din cristal, înapoia cărora se vedeau aliniate zeci de tomuri legate în piele. Într-un colț un birou masiv, încărcat cu reviste, ziare, cărți. În fața lui într-un balansoar și învelit cu un pled, electricianul zări un bătrân puțintel la trup, foarte firav, cu bărbuță albă, pe cap cu o tichie din catifea neagră, purtând ochelari cu rame din aur, care dormita cu fruntea plecată, legănându-se ușor, ca un copil. Pe genunchi ținea o ceașcă în care se mai vedeau resturi de ceai cu pâine și o linguriță din argint.

— Domnul Eustațiu! se apropie fata și-l zgâlțâi ușor de-un umăr pe bătrân. Domnul Eustațiu! Doamne, o adormit și acu sparge ceașca, se sperie fata și i-o luă ușurel din mână. Și doamna se face prăpăd...

— Dumnealui este proprietarul? întrebă în șoaptă tânărul privindul cu curiozitate pe bătrân, de parcă intrase într-un muzeu.

— Da, dumnealui...

— Cu ce s-a ocupat?

— O fost avocat, domnule, avocat mare. Și o avut și avere. O fost și ministru, așa am auzit, da nu știu bine. În orișice caz o fost om mare...

— Spune-i că trebuie să verific contoarul, ceru electricianul tot în șoaptă. E vorba de curentul electric...

— Lasă, nu-l mai scol, zise fata dând a lehamite din mână. Iar îmi mai cere câte ceva și mereu nu e mulțumit, țipă și mă suduie până se îneacă. Apoi plânge și-mi cere să-l șterg cu șervetul la gură, că face niște bale, nu-ș ce are...

— Bine, atunci, consimți tânărul, hai să-mi arăți unde este contoarul, că vreau să văd și instalația electrică.

Ieșiră în salon și de acolo intrară în prima cameră. Spre surprinderea electricianului, în contrast cu restul casei, odaia era goală. Numai un pat pliant din țeava de aluminiu pus lângă un perete, pe care se vedea aruncat un pled, în mijloc o masă tot pliantă și lângă ea un taburet, iar pe masă ziare, o farfurie, un pachet de țigări străine, o scrumieră, o mașină de ras și o pensulă, de bărbierit. Pe spătarul scaunului se vedea un prosop, iar dincolo, lângă celălalt perete, o valiză mare, grea, din piele. Nefiind niciun cuier, de mânerul ferestrei era agățat un balonzaid, un costum de haine pus pe umeraș și un

maiou...

— Cine locuiește aici? întrebă curios electricianul, întorcându-se către fată care-l urma îndeaproape.

— Un fel de artist, așa-am auzit că este, unul de dănțuie.

— Dar nu are mobilă?

— O avut, dar i-o scos-o doamna, că s-o certat cu el, nu vrea să plătească chiria, el zice că dă cât spune statul, și doamna o spus că statul i-a dat numai odaia nu și mobila, și uite așa câr și mâr, am tras afară toate ălea, le-am băgat în odăile ălelalte, și el stă aici ca un călugăr, da o zis că nu-i pasă, că până la urmă are să-i dea afară pe domnul și doamna. Om nebun!

În acest timp, din odaia de alături se auzi un țipăt și fata tresări.

— No, tulai, că s-o sculat domnul! zise ea. Rămâi singur, domnule, și vezi de iletică, că mă duc, că dacă nu-s degrabă acolo mă suduie iară!

Ieși, și cum închise ușa, electricianul se duse, deschise valiza și cotrobăi prin ea. Nimic deosebit: cămăși, ciorapi, o pijama, câteva cărți de citit. Răsfoi ziarele de pe masă și câteva îi atraseră atenția. Le notă datele. Apoi le luă, le împături repede și le lăsă la locul lor. După aceea căută prin toate colțurile, prin haine, pe sub patul pliant, pe după soba de ceramică albastră și iar nimic. Dezamăgit, își luă geanta pe umăr și ieși în salon, făcându-se că urmărește traseul ascuns al unui fir electric, după dozele montate din loc în loc sus, aproape sub tavan.

Din biroul fostului avocat, ieși atunci fata cu ceașca în mână.

— Domnișoară, eu am plecat, spuse electricianul, vorbindu-i cu mult respect, Contoarul este bun, lumina funcționează...

— S-o sculat și domnul...

— Nu am nevoie de dumnealui. Am terminat...

— Bine, domnule, să vă duc până la poartă.

Peste o jumătate de oră, tânărul electrician se afla în biroul căpitanului Dicu și-i relata tot ce întreprinsese în casa fostului avocat.

— Nimic care să atragă atenția?

— Nimic, tovarășe căpitan. Stă ca un pustnic...

— Bine, mulțumesc pentru sprijinul acordat...

După ce ieși tânărul electrician, Dicu se apucă să răsfoiască dosarul de angajare al lui Ferdinand Pasăre la barul „Colorado”, pe care numai ce i-l adusese plutonierul Dumitrică. Un dosar cam sărac, fără prea multe piese, dar din care, totuși, se puteau trage unele concluzii. Fiul unor artiști de varieteu, plecați de mult în Canada și lăsând copilul unor rude, ce l-au înfiat, Ferdinand Pasăre a devenit, ca și părinții, dansator, fiind mai întâi angajat la un circ, mai apoi într-o echipă de artiști amatori a unei comune, după care a semnat un contract cu o întreprindere din București unde a funcționat un timp ca instructor, A plecat și de la această întreprindere, a dansat prin diferite localuri și

apoi s-a pripășit în acest oraș la barul „Colorado”. N-a fost căsătorit niciodată. N-a suferit condamnări, întreține corespondență cu părinții, care îi trimit din când în când pachete, cu diferite articole de îmbrăcăminte pe care le comercializează. A avut și are o comportare corespunzătoare în toate colectivele în care a lucrat. Un tip apolitic, dar care se arată devotat societății în orice împrejurare...

Dicu închise dosarul și-l puse deoparte. Își prinse fruntea între palme și stătu așa multă vreme, gândindu-se dacă trebuie să acționeze acum sau să lase totul pe mâine dimineață. Și până la urmă se hotărî. În zori, domnul Prosper pleca cu mașina către litoral și poate totul era prea târziu.

Se întunecase. Se aprinseseră vitrinele magazinelor. Deasupra intrării principale, la barul „Colorado”, clipeau intermitent luminile multicolore ale reclamei cu neon. Dicu ajunsese și se opri câteva minute în fața unor fotografii prinse sub sticlă pe peretele localului. Înfățișau scene din programul de dans al celebrilor Meyra și Fernando, „veniți direct din București”. El înalt, suplu, scăldat în lumina reflectoarelor, ținând-o deasupra capului pe ea, cu corpul perfect întins și brațele larg desfăcute ca într-un zbor planat... Ea într-un dans solistic, numai într-un chilot argintiu și sutien, batând step pe ringul de sticlă, sub privirile admirative a zeci și zeci de consumatori ce se văd aclamând-o frenetic... El executând o morișcă, cu picioarele perfect întinse, brațele pe podium, musculatură proeminentă... Orchestra de chitariști...

Dicu mai stătu câteva clipe în fața fotografiilor și îndată îi văzu venind pe Dumitrică și Iordache. Erau îmbrăcați civil.

— Am întârziat? întrebă grijuliu Dumitrică privindu-și ceasul de mână.

— Nu, ați venit la timp...

Intrară toți trei în local, salutați foarte reverențios de către bătrânul portar Vlăduțiu. Se așezară la o masă. Încet, încet salonul barului se umplu. La lumina discretă a veiozelor instalate pe fiecare masă, se vedeau perechi de tineri, bând sau fumând, cu ochii către ringul de dans, în așteptarea programului de seară. Orchestra cânta învăluită de razele a două reflectoare cu lumină albastră, și hainele băieților, croite din lamé, sclipeau strălucitor, dându-le un farmec deosebit. Chelnerii în cămași albe, cu papioane negre și jachete roșii cu revere de mătase neagră alergau de colo până colo, luând comenzi, servind, întreținându-se cu clientela.

Și nu după mult timp, ringul de dans se aprinse brusc, și pe sticla puternic luminată își făcu apariția prezentatorul programului, același tânăr din fiecare seară, vesel, surâzător, în haine negre, cu microfonul în mână.

— Și acum, stimați consumatori, marile vedete ale dansului, Meyra și Fernando!

Un zgomot strident al chitarelor, cu coardele zdrăngănind la maximum, inundă deodată sala barului, în timp ce lumina a patru reflectoare colorate țâșni și parcă aprinse ringul de dans. Un clinchet scurt de cinel și îndată își făcură apariția cei doi balerini.

— Așteptați-mă aici! spuse Dicu celor doi subofițeri. După șapte minute, adică atunci când se termină acest prim dans, Dumitrică, vii la cabine în spate. Dar repede și cât mai neobservat... Tu, Iordache, după el.

Zicând acestea, căpitanul se ridică și părăsi masa. Intră prin câteva camere ale localului, traversă vreo două coridoare și nu după mult timp se pomeni înapoia ringului, într-o săliță slab luminată, unde-l întâlni pe prezentatorul programului.

— Care este cabina domnului Fernando? întrebă Dicu, prinzându-l de braț pe tânărul în haine negre.

— Dar în acest moment dansează...

— Știu, vreau să-l aștept...

Văzându-l în uniformă de căpitan de miliție, tânărul nu mai ceru alte explicații, ci dimpotrivă se arătă foarte binevoitor.

— Aici, ușa aceasta, arată el și Dicu îi lăsa brațul.

După o clipă, căpitanul se afla într-o cămăruță, nou zugrăvită, cu mulțime de poze ale unor artiști de cinema și de balet, decupate din reviste și prinse pe pereți, cu o masă toaletă așa cum se văd prin cabinele artiștilor, necesară machiajului, un dulap de haine, un fotoliu, o oglindă mare. Și de cum intră se așează în fotoliu și se hotărî să aștepte. Va discuta direct, deschis, cu profesorul de dans. Are o bănuială împotriva lui. Are și câteva probe. Vrea să le verifice. Îl știe om de onoare, așa cel puțin a lăsat el impresia că este. Așa îl consideră și el. Să-i spună dacă nu cumva este complicele lui Stelian Bărbuncea. Către această acuzație ar duce unele informații. Deseori frizerul a fost văzut intrând în casa fostului avocat Eustațiu Crăciun. Și atunci?

Dicu își privea mereu ceasul brățară. Era nervos. Neliniștit. Se auzea în local stridența chitarelor, electrice, ropotele de aplauze ale consumatorilor. Meyra și Fernando aveau succes. Același din fiecare seară de când dansau împreună și reușiseră să aibă mulți simpatizanți în acest oraș.

— Mai sunt două minute, își spuse Dicu. Ia să văd ce-i prin dulapul acesta. Poate că...

Dădu ușile la o parte. O mantie neagră, căptușită cu mătase roșie. O altă mantie albă. Câteva maiouri curate, în diferite culori. Centuri de lac tot colorate. Câteva greutatea pentru exerciții fizice. Un sifon. Pahare. O sticlă cu coniac pe jumătate goală. Eșarfe, O trusă de machiaj.

Și jos, aruncați într-un colț, sub poalele lungi ale mantiliilor, o pereche de cipici balerini aruncați neglijent peste niște ciorapi rupți și batiste

murdare. Materialul din care erau lucrați cipicii îi atrase de îndată atenția lui Dicu, așa că-i luă și veni cu ei la masa de machiaj. Aprinse veioza să-i privească mai bine și deodată avu o tresărire ca și când i-ar fi trecut prin tot corpul, instantaneu, un curent electric: materialul din care erau confecționați cipicii semăna aidoma cu cel din care fuseseră desprinse cele două fire, lipite într-o pată de sânge pe ciobul de sticlă ridicat din magazin în dimineața primelor cercetări. Și culmea! Unul din cipici avea o tăietură în talpa, în jurul căreia se mai vedeau încă ușoare urme de sânge...

În local orchestra încetă. Zgomotul infernal al aplauzelor se lovea de pereții căptușiți cu lambriuri. Urale... Strigăte entuziaste...

— Bravo Meyra! Bravo Fernando!

Și după o clipă se auzi cineva fugind pe coridor, ajunsese în săliță și deschise brusc ușa cabinei. Domnul Pasăre, transpirat tot, cu maieuul ud lipit de piele, cu părul căzut pe frunte și ochii în extaz, gâfâind, abia stăpîndu-și bătăile inimii.

Dădu cu ochii de Dictu și rămase deodată în prag, foarte surprins:

— Dumneavoastră? Întrebă el, aproape sfârșit, fără să mai facă un pas. Ce plăcere...

— Aceeași ca și a dumneavoastră, domnule Pasăre. Vă rog intrați...

Dar profesorul de dans ezită. Intuia, oare, ceva? Rămase pentru o clipă locului, privind pieziș podeaua, apoi se uită la Dicu pe sub sprâncene, cu palma încă pe piept, în dreptul inimii.

— Intrați, domnule Pasăre, îl invită din nou Dicu. Nu? Atunci vă rog să nu faceți nicio mișcare. Am pentru dumneavoastră un mandat de arestare...

În aceeași clipă, Pasăre se răsuci brusc pe călcâie, sări pragul cabinei către săliță, dar Dumitrică îl și prinse în brațe, imobilizându-l.

— Ușurel, ușurel, domnule Pasăre, că nu zbori mătăluță așa ușor. Te-am prins în laț! Iordache, cătușele!

14

A doua zi, tot orașul aflase că Fernando, profesorul de dans, fusese arestat. Bineînțeles că seara s-a suspendat programul la bar, cea mai afectată arătându-se Maria, care-l și opri pe Dicu să-l întrebe despre adevăratul motiv al reținerii partenerului ei de dans.

— Domnișoară, nu-ți pot spune nimic! îi răspunse în grabă căpitanul. Regret, dar asta-i situația...

— A făcut ceva? Mă interesează, lucrez doar cu dumnealui, vreau să știu...

— Dumneavoastră lucrați și cu Dinu Vanete, v-ați interesat și de dumnealui...

— Desigur, e normal, nu?

— Foarte normal, dar acum, în clipa, asta nu vă pot da nicio explicație. Mai avem timp. Bună seara!

Chiar în noaptea aceea, Dicu, asistat de plutonierul Dumitrache, îi și luă primul interogatoriu lui Ferdinand Pasăre. Dansatorul se afla încă în costumul de balerin, așa cum fusese ridicat de la bar, dar căpitanul trimisese și i se aduseseră hainele din cabina sa. Profesorul de dans stătea acum pe scaun, puțin țeapăn, cu fruntea sus, brăzdată de cute adânci, cu sprâncenele încruntate și privirea neagră, aspră. Buzele îi erau strânse ca de un ascuns chin sau suferință, iar mâinile-i lungi și le ținea încrucișate pe piept, într-o poziție gravă, de așteptare, fără să-i acorde nicio atenție căpitanului. Privea ascuțit undeva către un colț al camerei, o privire sfredelitoare de uliu, gata să lovească cu ghearele sau cu pliscul. Era revoltat, chiar scandalizat că i se aduceau acuzații care nu-l priveau în niciun fel. I se păta onoarea și considerația de care se bucura în lumea artiștilor, fără niciun temei, ci numai pe presupuneri și unele raționamente ce le va dovedi ori el, ori avocatul lui, căci de va fi proces își va angaja un avocat, că sunt false și în afara adevărului.

— Vă ascult, domnule Pasăre, reluă căpitanul Dicu discuția, potrivit lumina lămpii de birou să nu-l bată în ochi.

— Nu am ce vorbi... Nu am ce spune...

— Curios! zâmbi Dicu fără să se descumpănească. Foarte curios. Devastați seiful unui magazin, omorâți un om și nu aveți ce ne spune...

— Acuzații lipsite de acoperire! Protestez!

— Recunoașteți că pantofii balerini din material de balonzaid sunt ai dumneavoastră?

— Recunosc, și ce-i cu asta?

— Dumitrică, te rog să consemnezi pentru prima declarație, se adresează Dicu plutonierului care scria la o masă în dreapta sa. Deci „recunosc că pantofii balerini găsiți în dulapul din cabina mea de la bar îmi aparțin”, da?

— Recunosc, am spus! Întări grav Ferdinand Pasăre, privindu-l tot ascuțit pe căpitan.

— Și că, urmă Dicu, „pe acești pantofi balerini, mai exact pe cel din dreapta, există o tăietură în lungime de patru centimetri și șase milimetri, înconjurată de urme de sânge“. Recunoașteți, domnule Pasăre?

— Da, recunosc, întări el iară. Ei, și? V-am spus, m-am tăiat la picior într-o tinichea, la ștrand, și era normal ca încălțând pantoful de pânză, în timpul efortului, la dans, rana să se deschidă și să murdărească acolo, câteva pete...

— Cu sângele dumneavoastră, bineînțeles...

— Cu al meu desigur, dar cu al cui? Cu al sfântului Sisoie?

— Scrie, Dumitrică, urmă căpitanul „recunosc că sângele de pe pantoful balerin din pânză de balonzaid, cel din piciorul drept, provine de la mine, de la o rană ce mi-am făcut-o la picior, întrucât m-am tăiat într-o tinichea la ștrand“. Așa este, domnule Pasăre?

— Intru totul exact!

— Foarte bine, zise căpitanul împreunând mâinile deasupra biroului. Să vedem ce rezultat va da și analiza de laborator...

— Nu înțeleg...

— Veți înțelege îndată...

Dicu trimisese mașina și chiar în noaptea aceea sosise întreaga echipă ce lucra la laboratorul Miliției-oraș. Și nu după mult timp, laboranta Viorica intra și depuse pe biroul lui Dicu pantoful balerin și buletinul de analiză.

— Ei? o întrebă din ochi căpitanul.

— Se confirmă, spuse Viorica cu certitudine. Aceleași fibre de țesătură, aceeași grupă de sânge cu particularitățile respective... Atât pe ciobul de sticlă cât și pe pantoful de pânză...

— Bine, vă mulțumesc, spuse Dicu. Toată lumea poate să plece... Ei, domnule Pasăre? se întoarse căpitanul, adresându-se profesorului de dans ce stătea tot țănoș pe scaun, într-o ținută marțială, de nezdruccinat, cu privirea scrutătoare, vie, arogantă. Ce ziceți?

— V-am spus, nu înțeleg nimic! vorbi el răstit, cu glasul-i baritonal, puțin răgușit. Puteți să mă întrebați oricât, nu am ce răspunde...

— În orice caz, vreau să vă atrag atenția că avem suficiente probe ca să vă acuzăm de omor și jefuirea magazinului „Central”. Vă rog să semnați declarația!

— Protestez!

— Puteți să protestați cât doriți, mai întâi semnați declarația...

— S-o citesc...

Smulse cu un gest repezit hârtia din mâna lui Dumitrică, o îndepărtă mult de ochi, căci nu vedea prea bine, o citi și răsciti de câteva ori și după ce murmură un „mda“ surd, întinse mâna după stiloul oferit de Dicu și trase o iscălitură cu litere mari, rotunde, de la un capăt la altul al colii de hârtie.

— Poftim! o aruncă el arogant pe biroul căpitanului. Faceți ce vreți...

Dicu luă declarația, o mai citi o dată și o puse deoparte pe colțul biroului.

— Și acum vă cer încă o dată, reluă căpitanul, să ne relatați tot ce știți în legătură cu cele întâmplate la magazin...

— O nouă declarație? Câte fac? O sută?

— Poate și o mie până ce ne spuneți adevărul...

— V-am spus, nu știu nimic, nu cunosc nimic. Cer să fiu pus în libertate...

— Asta hotărâm noi...
— Care „noi”?
— Noi, Miliția acestui popor căruia îi apărăm liniștea și munca, o apărăm de paraziții societății...
— Nu declar nimic...
— V-am spus, avem timp și așteptăm. Dar timpul se scurge în defavoarea dumneavoastră...

A doua zi, dimineața, cam pe la orele douăsprezece, căpitanul Dicu fu chemat de către maiorul Stănescu, comandantul Miliției-oraș.

— Stai, ia loc Dicu! îi spuse el căpitanului. Te-am chemat să-mi spui la ce rezultat ai ajuns cu ancheta în cazul magazinului „Central”, într-adevăr, l-ai găsit pe făptaș?

— Da, l-am găsit...

— A recunoscut?

— Desigur, mai greu, dar a recunoscut. La început nici nu vroia să audă de așa ceva, dar pus în fața probelor n-a mai avut ce spune...

— Deci, profesor de dans, celebrul Fernando...

— El, tovarășe maior.

— Ei, ia raportează cum ai ajuns la concluzia vinovăției lui?

Dicu îi relatează superiorului său tot ce întreprinsese de la începutul și până la sfârșitul anchetei pentru a-l descoperi pe infractor. L-a bănuțit la început pe Dinu Vanete de făptaș și apoi de complicitate. Dar probe evidente n-au existat. Are partea lui de vină că și-a lăsat cheile magazinului prin orice loc cu foarte multă ușurință, fiind un tip credul și este de mirare cum până acuma nu i-au jefuit și locuința. Cu prilejul interogatoriilor ce i s-au luat, în timpul desfășurării anchetei, a mai fost descoperit un infractor în persoana nepotului său, frizer, un ins șmecher, care prin intermediul iubitei sale, vânzătoare la raionul de încălțăminte, a sustras din magazin câteva ceasuri, inele, brățări și un stilou. Stelian Bărbuncea se face vinovat deci de complicitate la furt, de intenția de a pătrunde în locuința lui Dinu Vanete, de confecționarea unei chei ca și de conducerea unui autovehicul, fără permis de circulație, fapt declarat chiar de el, la primele cercetări.

— Cum ai ajuns totuși la profesorul de dans?

— Mi-a atras atenția în mod deosebit faptul că acest Pasăre are o rană la picior, nu mai poate dansa. Mi-a spus mai întâi partenera lui, apoi mi-am confirmat singur acest lucru, întrucât l-am văzut la țărand. Cine a pătruns în magazin, a purtat un ciorap sau cipici din doc și în mod sigur s-a tăiat în talpa piciorului. Cunoșteam felul țesăturii acelei încălțări, cunoșteam grupa sanguină și caracteristicile aceluia sânger. Rămânea numai să-l găsesc deci pe cel ce a pierdut acest sânger. La început l-am bănuțit pe Pasăre doar că ar fi în legătură cu Stelian Bărbuncea, deoarece tânărul frizer a fost văzut de mai multe ori

înainte venind în casa în care locuia profesorul de dans. Dar am constatat că cei doi nici măcar nu se cunosc. Bărbecea venea să-i aranjeze când și când barba și părul bătrânului avocat Eustațiu Crăciun și atât. Dar numai prin presupunerea legăturii celor doi am ajuns în cabina așazisului Fernando, unde am dat peste pantoful balerin din material de balonzaid, tăiat în talpă și cu urme de sânge în jurul tăieturii. Totul era evident, era limpede, nu mai încăpeau dubii că acești pantofi balerini au fost încălțați de cel care a intrat noaptea în magazin. Pasăre a recunoscut că sunt pantofii lui, deci a recunoscut că el a intrat prin efracție, noaptea, la „Central”...

— El a furat statueta?

— El.

— De unde a știut de existența ei?

— În seara când a depus-o profesorul Dimitriu în seif, Maria, la bar, i-a spus partenerului său de ce a întârziat câteva minute. A oprit-o Dinu Vanete, ca după ce depozitează ceasurile și bijuteriile, să-l aștepte și pe profesorul Dimitriu care dintr-o clipă într-alta trebuia să aducă ceva pentru a fi ținut în seif. Ce era? O frumoasă statueta din aur masiv! Fata nu și-a dat seama că i-a relatat în treacăt acest lucru lui Pasăre, decât azi-dimineață când i-am luat o nouă declarație...

— Cum și-a procurat acest Pasăre chei pentru seif?

— Destul de simplu, urmă Dicu foarte liniștit. După cum spune el, în seara aceea de sâmbătă habar nu avea că peste o oră sau o oră și jumătate va fi în posesia statuetei din aur. Știa de ea, aflase deci de la Maria, și-și pusese în gând să și-o însușească, dar nu știa cum. Tatonase terenul, dar Maria era departe de a fi o persoană de încredere pentru a-i fi complice. Ba, dimpotrivă. Fire intransigentă, cum era, la cea mai mică bănuială poate că-l și denunța. Plănuise atunci ca săptămâna viitoare să caute vreo posibilitate, însă nu prea târziu, deoarece din câte știa, profesorul Dimitriu avea s-o ia și s-o ducă la București.

— Și totuși, cum a procedat?

— Spune că în seara aceea de sâmbătă se afla la garderoba barului, cumpăra niște țigări de la garderobieră, când l-a văzut pe Dinu Vanete venind. Îl cunoștea, dar nu vorbise niciodată cu el. L-a privit mult timp până ce acesta a discutat cu un cetățean oarecare, gândind că trebuie să-i capete neapărat prietenia, prin Maria sau altcineva, altfel nu va ajunge niciodată la statueta. Dar lucrurile au mers atât de simplu, încât lui Ferdinand Pasăre a crezut la început că visează...

— Cum așa?

— Dinu Vanete s-a dezbrăcat de balonzaid și l-a dat garderobierei. După ce l-a dat, l-a cerut înapoi și a vârat într-unul din buzunare un ziar, un basc și un port chei din piele, destul de umflat. „Las și astea aici, a zis, prea îmi umflă buzunarele, parcă duc după mine toate

cheile raiului!” Pasăre a observat și în clipa aceea în mintea lui a încolțit un gând, un plan. Plan pe care l-a și pus în aplicare cu o îndrăzneală pe care nici el nu și-a mai putut-o explica după aceea și de care, după cum a declarat, n-ar mai fi capabil a doua oară...

— Ce plan?

— În timpul programului de dans, la un moment dat, a rămas pe ring numai Maria într-un număr solistic. El fusese deja mai devreme la garderobă și chipurile că vrea să caute ceva în propriul lui balonzaid (garderobiera i-a permis, întrucât era doar artistul localului), a băgat mâna și a luat cheile lui Dinu Vanete, din balonzaidul acestuia. S-a întors apoi în spatele ringului la cabină, a dansat, iar când Maria a rămas singură pentru dansul următor, el a fugit afară din local, așa cum se afla în maioul de balerin, a luat mașina lui Vanete, cheile le avea doar la el, și s-a dus la magazin, A vrut să intre repede prin față, dar tocmai trecea pe acolo unul de la paza contractuală și a renunțat, S-a dus atunci în spatele magazinului și a urcat repede pe scara de incendiu. A spart geamul de sus, a coborât în magazin și restul lucrurilor sunt cunoscute. Dar când a ieșit prin același loc cu statueta sub braț, jos, la piciorul scării, îl aștepta un ins și de îndată a înghețat de frică. A coborât totuși și și-a dat seama că are de-a face cu un bătrân. „Ce cauți, hoțule, noaptea în prăvălie? spune că ar fi zis Titus Soreanu. Stai că pun eu mâna pe...” N-a mai pus mâna pe nimic, deoarece cu o lovitură la încheietura gâtului, dată destul de puternic, Pasăre l-a și doborât la pământ. N-a vrut să-l omoare, nici nu bănuia că dintr-o tăietură de karate dată la carotidă acela putea muri, dar Soreanu fiind suferind de inimă a făcut un stop cardiac și a decedat într-o secundă. Precipitat, Pasăre s-a urcat în mașină, era neliniștit să nu se alarmeze careva și nici nu știe cum a întors Trabantul. A auzit, numai o lovitură în spate, îl izbise de-un tomberon de gunoi, dar n-a mai stat să vadă ce și cum și a pornit în viteză către bar. Toată treaba a durat, după spusa lui, exact douăzeci de minute, îi venea să se felicite singur pentru reușita atât de sigură și nesperată: era în posesia câtorva kilograme de aur, pe care vânzându-l în străinătate, când avea să plece, făcea o avere...

— Cine a trimis acea scrisoare de amenințare bătrânului Dimitriu?

— Tot el. Ziarele descoperite acasă de către sergentul major Iordache aveau multe cuvinte decupate. Erau exact, ziarele ale căror numere le aveau deja depistate. Le sustrăsese de la biblioteca orașului.

— Unde a ascuns Pasăre statueta?

— Unde credeți? întrebă Dicu enigmatic. De dimineată am descoperit-o. În biblioteca bătrânului avocat Eustațiu Crăciun, înapoia unor cărți destul de voluminoase. Pasăre intrase în tratative cu Prosper Gavrillesco să i-o scoată din țară, contra unei recompense, dar

acela l-a refuzat categoric. Urma să găsească el altă cale, până la data când credea că va obține pașaport să plece în străinătate și să o ia cu el.

— Cu alte cuvinte, Ferdinand Pasăre, zis Fernando, și-a încheiat cariera de dansator, de artist...

— Întocmai, tovarășe maior!

— Bine, căpitane Dicu, zise maiorul Stănescu întinzându-i mâna. Te felicit pe dumneata și pe colaboratorii dumitale. Și îți urez succes pe mai departe. Acum încheie dosarul și înaintează-l justiției...

— Am înțeles, spuse Dicu în timp ce-și punea pe cap cascheta voind să plece. Pot să...

— A, nu! îl opri maiorul Stănescu și-i făcu semn să mai stea o clipă. Uite, am pentru dumneata un alt caz.

Din acceleratul de Timișoara, în dreptul pompei de apă, azi-noapte a fost aruncat sau s-a sinucis un preot. Lucru mai rar întâlnit. Ce zici?

— Încep mâine dimineață cercetările, tovarășe maior. Să trăiți!

Dicu ieși, scoase o țigară și o aprinse de la primul întâlnit în cale ce se învârtea pe coridoarele Miliției. Profesorul pensionar Dimitriu...

— Ce-i cu dumneavoastră? îl întrebă căpitanul zâmbind. O să vă angajăm la noi, tot timpul vă văd pe aici...

— A, am venit să vă spun ceva. Știți, statueta aceea Afo-A-Kom, furată din Camerun? Aflați că a fost găsită...

— Mi-ați mai spus odată, râse Dicu, trăgând din țigară. De a dumneavoastră nu vă interesați?

— Ei, ce mai este cu ea?

— Am găsit-o!

— Ei, bravo! Bravo, tovarășe căpitan! exclamă bucuros bătrânul. Știam eu că o să-i dați de urmă. Dacă v-ați fi ocupat și de aceea din Camerun nu dura opt ani. Auziți, opt ani! Uite, îmi aprind țigara asta de foi și vin acum la dumneavoastră. Să-mi dați amănunte...

Dar Dicu nu-l mai așteptă. Porni către biroul său, unde în picioare, așteptând, îl întâmpină plutonierul Dumitrică.

— Tovarășe căpitan, raportează. Azi-noapte din acceleratul de Timișoara a fost...

— Știu Dumitrică, știu. Lasă-mă să fumez „Snagovul“ ăsta și pe urmă pornim din nou la treabă...

Sfârșit